Vlaams Parlement

444 (2019-2020) – Nr. 1
ingediend op 3 augustus 2020 (2019-2020)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009

verzendcode: LEE

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Bijlage bij de memorie van toelichting: Concordantietabel A 29
Bijlage bij de memorie van toelichting: Concordantietabel B 53
Voorontwerp van decreet van 3 april 2020 61
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 73
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens 79
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....87
Voorontwerp van decreet van 5 juni 2020 91
Advies van de Raad van State 105
Ontwerp van decreet.....117

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Met dit decreet wordt het deel aangaande de energieprestatieregelgeving uit het Energiedecreet in het kader van de omzetting van de richtlijn 2018/844 gewijzigd. Het decreet bevat ook een aantal wijzigingen tot optimalisatie van de handhavingsprocedures bij EPB en EPC. Dit decreet bevat ook een aantal bepalingen die uitvoering geven aan het Vlaams Regeerakkoord (bv. over een renovatie-eis binnen een gestelde termijn bij aankoop van een tertiair gebouw). Tot slot bevat het decreet een aantal kleinere wijzigingen aangaande netbeheer.

1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1. Situering

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

1.2. Inhoud

1.2.1. Omzetting richtlijn 2018/844/EU

Op 16 december 2002 hebben het Europees Parlement en de Raad richtlijn 2002/91/EG uitgevaardigd, betreffende de energieprestatie van gebouwen. Deze richtlijn werd vervangen door richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010[1].

Op 30 november 2016 presenteerde de Europese Commissie als onderdeel van het 'Clean Energy for All Europeans package' een voorstel voor herziening van de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen. De herziene richtlijn heeft als doel de energie-efficiëntie van het Europese gebouwenpark te verbeteren. De nieuwe voorstellen kaderen binnen de energie- en klimaatdoelstellingen van de Europese Unie voor 2020 en 2030. Tegen 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen met ten minste 40% dalen in vergelijking met 1990, en moet ook ten minste 32% van het totale energieverbruik uit hernieuwbare energie bestaan. Gebouwen vertegenwoordigen 40% van het finale energieverbruik in de Europese Unie.

Op 19 juni 2018 werd de herziene richtlijn 2018/844[2] in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd en trad op 10 juli 2018 officieel in werking. Lidstaten hebben 20 maanden voor de omzetting van de nieuwe bepalingen. Dat betekent dat lidstaten de richtlijn uiterlijk tegen 10 maart 2020 moeten hebben omgezet. Met dit decreet wordt het Energiedecreet gewijzigd voor correcte omzetting van de richtlijn.

Een omzettingstabel gaat als bijlage bij deze memorie.

1.2.2. Aanpassingen met betrekking tot de energieprestatieregelgeving

Het voorliggende ontwerp wijzigt ook bepalingen in het Energiedecreet die losstaan van de wijzigingen die vereist zijn volgens richtlijn 2018/844/EU. In de artikelsgewijze behandelingen worden deze wijzigingen verder toegelicht.

[1] Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, Publicatieblad van 18 juni 2010, hierna 'richtlijn 2010/31/EU'.

[2] Richtlijn 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie, Publicatieblad van 19 juni 2018, hierna 'richtlijn 2018/844'.

Conform artikel 11.1.6 van het Energiedecreet evalueert de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de EPB-eisen, rekening houdende met het kostenoptimale niveau van het peil van energieverbruik, en de berekeningsmethodiek. Om de vier jaar worden de te volgen procedures en de administratieve lasten van de regelgeving geëvalueerd. In voorkomend geval wordt de regelgeving aangepast.

In 2018-2019 werd in overleg met de stakeholders een evaluatie van de energieprestatieregelgeving uitgevoerd. Het merendeel van de wijzigingen die zijn voorgesteld naar aanleiding van deze evaluatie betreffen wijzigingen aan de EPB-eisen van het Energiebesluit van 19 november 2010 en bijbehorende bijlagen, en worden bijgevolg niet in dit ontwerp van decreet behandeld. Ook wordt voorgesteld om de verplichte termijn van de evaluatie van de EPB-eisen, de berekeningsmethodiek en de te volgen procedures en de administratieve lasten op te trekken naar vijf jaar (artikel 17).

Een belangrijke wijziging naar aanleiding van de tweejaarlijkse evaluatie is dat een zorgwoning niet langer beschouwd zal worden als een aparte EPW-eenheid (functie wooneenheid) in het kader van de definitie van EPB-eenheid. Op die manier wordt dit ontwerp van decreet afgestemd op de Omgevingsregelgeving. Een zorgwoning wordt zo een ondergeschikte wooneenheid met het oog op een verzorgende functie en wordt dus niet langer aanzien als een extra woongelegenheid. Hiermee wordt ingespeeld op een maatschappelijke vraag naar zorgwonen.

1.2.3. Aanpassingen met betrekking tot het netbeheer

Het ontwerp van decreet bevat een reeks kleine aanpassingen met betrekking tot het netbeheer:
- het invoegen van een nieuwe definitie met betrekking tot 'intermediairen bij de aankoop van energie' en de bevoegdheid van de VREG met betrekking tot toezicht daarop;
- aanpassingen van een aantal bepalingen met betrekking tot de werking van de VREG op het vlak van het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten met andere regulatoren;
- aanpassingen met betrekking tot de toepasselijkheid van de regels aangaande databeheer op de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit;
- een aanpassing met betrekking tot de procedure voor het tussentijds vaststellen en herzien van de tariefmethodologie door de VREG;
- een aanpassing met betrekking tot hoe de netbeheerders en in een specifiek geval de leverancier in het kader van energiefraude kosten en/of onrechtmatig verkregen voordelen moeten verhalen op de 'dader(s)'.

1.2.4. Andere aanpassingen

Er wordt in het licht van de omzetting van artikel 1, lid 6, van richtlijn 2018/2002/EU aan artikel 4/1.2.2, §3, van het Energiedecreet een aanpassing aangebracht aan de bestaande rechtsgrond voor de Vlaamse Regering met betrekking tot het vaststellen van regels aangaande de verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een warmte- of koudenet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verschillende verbruikers binnen één gebouw bedient.

Tot slot bevat dit decreet ook een aantal bepalingen die uitvoering geven aan het Vlaams Regeerakkoord (bv. met betrekking tot een renovatie-eis binnen een gestelde termijn bij aankoop van een tertiair gebouw).

1.2.5. Bevoegdheidsdelegatie

In de volgende artikelen van het ontwerp van decreet wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering gegeven om verdere uitvoeringsmaatregelen te nemen:

– artikel 10 (nadere regels met betrekking tot het gezamenlijk ontwikkelen van energieboekhoudingssoftware door netbeheerders en Vlaams Energiebedrijf en het bepalen van voorwaarden waaraan samenwerking op het vlak van het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen moet voldoen);
– artikel 12 (nadere regels met betrekking tot toepassingsgebied aardgasaansluiting);
– artikel 16 (aanpassing bestaande delegatie met betrekking tot nadere regels voor de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik);
– artikel 20 (schorsen en intrekken uitgifte groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten);
– artikel 22 (supercap);
– artikel 25-26-27 (koppelen van EPC of te behalen energieprestatie-eis aan de energieleningen);
– artikel 29 (toegang EPB-aangifte);
– artikel 31-32 (eisen voor technische installaties en technische bouwsystemen);
– artikel 35 (opleggen van eisen dat bij notariële overdracht van de volle eigendom na het verlijden van de authentieke akte het niet-residentieel gebouw aan een minimaal energieprestatieniveau moet voldoen);
– artikel 37 (eisen met betrekking tot elektromobiliteit);
– artikel 45 (inwerkingtredingsbepaling).

1.2.6. Toezicht en handhaving

Er wordt ook een nieuwe sanctiebepaling voorgesteld voor de verplichtingen aangaande elektromobiliteit en die aangaande de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen. In beide gevallen is het Vlaams Energieagentschap met de toezicht en handhaving gelast. Er wordt tevens een lacune met betrekking tot de EPC-handhaving rechtgezet. Tot slot wordt op vraag van de VREG een fout in artikel 13.1.2 van het Energiedecreet met betrekking tot haar toezichtsbevoegdheid rechtgezet.

1.3. Totstandkomingsprocedure

1.3.1. Non-advies van de SERV

De SERV liet per e-mail d.d. 20 april 2020 weten dat zij over het ontwerp van decreet geen advies wenste te verstrekken.

1.3.2. Non-advies van de Minaraad

De Minaraad liet per schrijven d.d. 30 april 2020 weten dat zij over het ontwerp van decreet geen advies wenste te verstrekken.

1.3.3. Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

De VTC gaf haar advies nr. 2020/11 op 28 april 2020. In haar advies is de VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
– algemeen:
  – de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;
  – alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen voor zover dit nog niet gebeurd is in het bestaande decreet;

- artikel 20, 3° en artikel 25, 3°:
  - het garanderen dat waar over geanonimiseerde gegevens wordt gesproken, het wel degelijk om geanonimiseerde gegevens gaat (en niet om louter gepseudonimiseerde);
  - het respecteren van de decretale en wettelijke verplichtingen inzake de mededeling van persoonsgegevens;
- artikel 25, 1°:
  - de afbakening van het doeleinde in het decreet zelf;
  - het opstellen van het protocol met de kredietgevers volgens de vereisten van een protocol voor de mededeling van persoonsgegevens zoals bepaald in het E-govdecreet.

Met voormelde elementen werd dan ook in het ontwerp van decreet rekening gehouden en de memorie van toelichting wordt aangepast met betrekking tot de rechtvaardigingsgronden:

- Wat die rechtvaardigingsgronden betreft: de richtlijn 2010/31/EU verplicht de lidstaten niet om over een EPC-databank te beschikken.[3] Een dergelijke databank is in de eerste plaats echter noodzakelijk en zelfs onontbeerlijk voor de vervulling van zowel een taak van algemeen belang als van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen, als bedoeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

  In artikel 11.1.14 en artikel 11.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 werd voorzien dat het Vlaams Energieagentschap respectievelijk een 'energieprestatiedatabank' en een 'energieprestatiecertificatendatabank' bijhoudt. Deze databanken hebben immers tot expliciet doel om het Vlaams Energieagentschap concreet mogelijk te maken de inhoudelijke verplichtingen met betrekking tot EPB en EPC daadwerkelijk te controleren en handhaven (wat dan weer wel een expliciete verplichting is die op de lidstaten rust op basis van de richtlijn 2010/31/EU): het is immers op basis van de ingediende EPB-aangiftes en energieprestatiecertificaten dat de handhaving richting de aangifteplichtigen (cfr. art. 13.4.5, §5, en artikel 13.4.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009), de eigenaars (cfr. art. 13.4.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009), de EPB-verslaggevers (cfr. artikel 13.4.5, §1 en §3, artikel 13.4.7 en artikel 13.4.7/1 van het Energiedecreet) en de energiedeskundigen (cfr. artikel 13.4.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, en artikel 11.2.1 en artikel 11.2.2 van het Energiebesluit van 19 november 2010) gebeurt.

  Die databanken zijn voorts ook onontbeerlijk in het kader van de door artikel 11.1.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 verplichte evaluatie van de EPB-regelgeving en de bijhorende beleidsvoorbereiding: het is immers op basis van de gegevens opgenomen in die databanken dat de Vlaamse overheid de effecten van haar beleid kan analyseren en dat beleid kan bijsturen.

- Daar waar de VTC evenwel in haar advies spreekt over het "garanderen dat waar over geanonimiseerde gegevens wordt gesproken, het wel degelijk om geanonimiseerde gegevens gaat" betreft dit uiteraard de concrete uitvoeringspraktijk, en dit staat uiteraard los van een advies over de decreettekst zelf. Het is evident dat het Vlaams Energieagentschap dit op basis van het huidige artikel 11.1.14 en artikel 11.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 al zo toepast

[3] Waar lidstaten toch over een dergelijke databank beschikken, zoals in het Vlaamse Gewest, moet deze databank echter aan de vereisten van artikel 10 van richtlijn 2010/31/EU voldoen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844. Artikel 10, paragraaf 6 ter bepaalt met betrekking tot de EPC-databank: "*Op verzoek worden voor statistische en onderzoeksdoeleinden en aan de eigenaar van het gebouw ten minste geaggregeerde geanonimiseerde gegevens conform de Unievoorschriften en nationale voorschriften inzake gegevensbescherming ter beschikking gesteld*." Een wijziging die die richtlijnbepaling omzet maakt ook het voorwerp uit van voorliggend ontwerp van decreet.

en in de toekomst op basis van de gewijzigde teksten ook zal moeten blijven toepassen, te meer daar het decreet immers ontegensprekelijk stelt dat het net om geanonimiseerde gegevens moet gaan. Dat de decretale en wettelijke verplichtingen inzake de mededeling van persoonsgegevens hierbij moeten worden gerespecteerd is overigens de evidentie zelve.

– De suggestie met betrekking tot artikel 25, 1°, aangaande de afbakening van het doeleinde wordt gevolgd. Artikel 25, 1°, zal ook pas in werking treden op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en die niet eerder kan zijn dan de datum dat een protocol wordt afgesloten tussen het Vlaams Energieagentschap en de kredietgevers, als vermeld in artikel I.9, 34°, van het Wetboek van Economisch Recht.

1.3.4. Advies afdeling Wetgeving van de Raad van State

De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende dit ontwerp van decreet haar advies nr. 63.643/3 op 8 juli 2020. De Raad maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

– De Raad maakte een aantal wetgevingstechnische opmerkingen waarmee bij de eindredactie van het ontwerp van decreet rekening werd gehouden.

– Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

  Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

  Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG. Een apart advies van de GBA is dan ook niet nodig.

– De Raad van State stelt aangaande het uitbreiden van de supercap-regeling tot WKK, dat de beslissing van de Commissie formeel slechts betrekking op de maatregel zoals die door het Vlaamse Gewest was aangemeld, dus zonder de uitbreiding ervan die bij dit ontwerp van decreet wordt beoogd, maar dat gelet op de verwoording van het besluit SA.52367 (2019/NN)[4] en het feit van de door de Europese Commissie in de oorspronkelijke beslissing aangegeven marge om

[4] Besluit SA.52367 (2019/NN) van 16 september 2019 – Belgium, *Cap on the gross value added for funding of support of electricity from renewable sources for electricity-intensive users*, C(2019) 6744 final, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/201941/280741_2099601_102_2.pdf.

de regeling uit te breiden tot warmtekrachtcertificaten het aannemelijk is dat de Commissie geen bezwaar zal hebben tegen de ontworpen uitbreiding. De Raad dringt er zekerheidshalve op aan om bij de Europese Commissie te polsen of zonder meer mag worden afgezien van de aanmelding van het voorontwerp.

Dat laatste is niet noodzakelijk. De Europese Commissie heeft immers in haar staatsteunbeslissing expliciet afzonderlijk WKK mee goedgekeurd en punt 3.3.2 van het besluit SA.52367 (2019/NN) is op dit vlak expliciet, duidelijk en niet voor enige andere interpretatie vatbaar.

– De Raad merkt op dat bij het ontwerp van decreet 'uitstekende concordantietabellen' zijn gevoegd met betrekking tot de omzetting van richtlijnen. De Raad adviseert echter om in het ontwerp van decreet een nieuw artikel met de vermelding van de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/844 en de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2002 op te nemen. Aan dit advies wordt gevolg gegeven.

– De Raad merkt op dat de intermediairs bij de aankoop van energie best ook uitdrukkelijk worden vermeld in de onverenigbaarheidsregels vervat in de artikelen 3.1.7, §1, eerste lid, 1°, en 3.1.12/1, 1°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. In die bepalingen wordt verwezen naar de meeste, doch niet alle marktpartijen, en in de artikelen 3.1.7, §1, eerste lid, 2°, en 3.1.12/1, 2°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt ook nog eens naar de voorgaande punten verwezen. Enkel indien de intermediairs bij de aankoop van energie uitdrukkelijk worden vermeld in de artikelen 3.1.7, § 1, eerste lid, 1°, en 3.1.12/1, 1°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zal die verwijzing in de artikelen 3.1.7, §1, eerste lid, 2°, en 3.1.12/1, 2°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 naar "een neteigenaar of marktpartij, vermeld in punt 1°" ook op hen betrekking hebben. Aan dit advies wordt gevolg gegeven.

– In het ontworpen artikel 4.1.16/1 wordt vermeld dat het gaat om een afwijking van artikel 4.1.13, artikel 4.1.15 en artikel 4.1.16 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dat het gaat om een afwijking van artikel 4.1.15 waarin wordt bepaald in welke de gevallen een huishoudelijke afnemer het recht heeft op een aardgasaansluiting is volgens de Raad evident, maar het is haar daarentegen onduidelijk in welke zin de nieuwe bepaling afwijkt van de artikelen 4.1.13 en 4.1.16.

  Artikel 4.1.13 bepaalt een maximumprijs die voor een aansluiting mag worden aangerekend, terwijl uit artikel 4.1.16 volgt dat bij netuitbreiding of netversterking met het oog op een aansluiting, het rendabele deel van de kosten voor de aanleg op het openbaar domein van de verbinding in beginsel ten laste is van de aardgasdistributienetbeheerder. Het is ook logisch als de netbeheerder conform het ontworpen artikel 4.1.16/1 alleen nog mag voorzien in een aansluiting op het aardgasdistributienet in geval van collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming, dat in het andere geval niet enkel het recht voortvloeiende uit artikel 4.1.15 komt te vervallen, maar evenzeer de afgeleide rechten op grond van artikel 4.1.13 en 4.1.16.

– De Raad van State maakte een aantal opmerkingen met betrekking tot de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen:

  – De Raad stelt dat het voorontwerp niet blijkt te voorzien in een sanctiemogelijkheid voor het ontworpen artikel 11.2.2, §4 (waarover de Raad voorts ook adviseert om van die paragraaf een apart artikel te maken) en dat de bestaande sanctiemogelijkheden uit het Energiedecreet van 8 mei 2009 hiervoor onvoldoende dekkend zijn. Artikel 13.4.6 slaat immers op het geval dat

uit de EPB-aangifte blijkt dat aan bepaalde EPB-eisen niet werden voldaan, terwijl artikel 13.4.9 betrekking heeft op het geval dat de aangifteplichtige bij de uitvoering van de werken, handelingen of wijzigingen bepaalde EPB-eisen niet naleeft.

Er is momenteel inderdaad in het ontwerp van decreet of in de bestaande bepalingen uit het Energiedecreet momenteel geen specifieke sanctie voorzien aangaande het volledig niet nakomen van deze verplichting (= stilzitten eigenaar). Worden de verplichtingen wel uitgevoerd maar dit op een 'gebrekkige wijze' dan zijn de sanctiemogelijkheden uit artikel 13.4.6 en artikel 13.4.9 van het Energiedecreet van toepassing. Artikel 13.4.6 slaat immers op het geval dat uit de EPB-aangifte blijkt dat aan bepaalde EPB-eisen niet werden voldaan, terwijl artikel 13.4.9 betrekking heeft op het geval dat de aangifteplichtige bij de uitvoering van de werken, handelingen of wijzigingen bepaalde EPB-eisen niet naleeft. De Raad adviseert om dit te herbekijken en dus in een specifieke handhaving voor deze maatregel te voorzien. Aan dit advies wordt gevolg gegeven.

– Gelet op het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie rijst volgens de Raad de vraag of de regeling kan worden beperkt tot de "notariële overdracht in volle eigendom". De Raad meent immers dat het niet duidelijk is waarom de regeling bijvoorbeeld niet geldt ingeval van de overdracht van een recht van erfpacht of opstal, omdat dit ook langdurige rechten op niet-residentiële gebouwen impliceert of kan impliceren. De Raad stelt dat moet worden nagaan of de regeling niet moet worden uitgebreid tot andere gevallen van overdracht of tot andere zakelijke rechten.

  Het Vlaams Regeerakkoord beperkt deze verplichting tot een notariële overdracht in volle eigendom. De erfpachter en de opstalhouder beschikken over verregaande contractueel vastgestelde zakelijke rechten op het gebruik van het onroerend goed, maar zij beschikken niet over de volle eigendom. Zij kunnen overigens door de opstalovereenkomst of erfpachtovereenkomst ook contractueel beperkt zijn in de draagwijdte van dat zakelijk beschikkingsrecht, waardoor zij mogelijks niet noodzakelijk aan deze verplichtingen kunnen voldoen. In zo een geval zou dan door deze bepaling als een 'fait du prince' worden ingebroken op dergelijke contractuele verplichtingen. Een dergelijke beperking van de handelsvrijheid is vis-à-vis de nieuwe volle eigenaar normaal gezien geen probleem.

  De Raad meent echter dat het voorgaande weliswaar een objectief onderscheid en verantwoording betreft, maar stelt zich de vraag of dit onderscheid wel pertinent is.

  Aan dit advies wordt met betrekking tot erfpacht en opstalrechten gevolg gegeven, en het materiële toepassingsgebied wordt daarmee uitgebreid. Het blijft echter concreet aan de Vlaamse Regering om in het kader van de haar verleende delegatie hieraan uitvoering te geven.

– Tot slot stelt de Raad dat in de ontworpen bepaling moet worden verduidelijkt op wie de verplichtingen rusten en dat ook moet worden onderzocht of niet moet worden voorzien in een regeling in geval van vererving of een doorverkoop tijdens de in het ontworpen artikel bedoelde termijn.

  Aan dit advies wordt met betrekking tot het vaststellen van de persoon op wie de verplichting rust via een uitbreiding van de delegatie aan de Vlaamse Regering gevolg gegeven.

  In geval van erfenis gaat een reeds lopende verplichting over op de erfgenaam of legataris.

Wat doorverkoop of schenking betreft: indien een schenking of verkoop plaatsvindt dan zal een nieuwe verplichting ontstaan met bijhorende termijn, maar waarbij de verplichting inhoudelijk wel degene zal zijn zoals van toepassing op het moment van de nieuwe verkoop, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de originele verplichting (zie infra).

2. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestbevoegdheid. De bevordering van het rationeel energiegebruik in de meest brede zin behoort immers conform artikel 6, §1, VII, eerste lid, van de BWHI tot de gewestaangelegenheden. Ook de distributie van aardgas en van elektriciteit behoort conform dat artikel tot de gewestbevoegdheden.

Artikel 2

Dit artikel vermeld dat dit decreet dient als een gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/844 en een gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2002.

Artikel 3

Dit artikel past de oplijsting van richtlijnen waarvan het Energiedecreet de gehele of gedeeltelijke omzetting vormt aan.

Artikel 4

1. Aanpassing definities met betrekking tot de energieprestatieregelgeving

Artikel 2 van richtlijn 2018/844/EU wijzigt enkele definities in richtlijn 2010/31/EU, en voegt nieuwe definities toe. Definities met betrekking tot de energieprestatieregelgeving moeten dan ook worden omgezet. Wat het Energiedecreet betreft, gaat dit over:

– Richtlijn 2010/31/EU: waar naar deze richtlijn wordt verwezen, moet duidelijk worden vermeld dat de richtlijn werd gewijzigd. Concreet betekent dit dat artikel 1.1.2, 2°, van het Energiedecreet gewijzigd moet worden om te reflecteren dat deze richtlijn werd aangepast door richtlijn 2018/844. Hetzelfde geldt voor artikel 1.1.3, 112°, van het Energiedecreet.

– 'Technisch bouwsysteem' (artikel 1.1.3, 115/2°, van het Energiedecreet): deze definitie wordt gewijzigd enerzijds ter verduidelijking van het toepassingsbied van enkele technische bouwsystemen, anderzijds een toevoeging van 'systemen voor gebouwautomatisering en -controle' en 'elektriciteitsopwekking ter plaatse' zoals vereist onder de nieuwe richtlijn. Verdere uitwerking van de definities volgt in het Energiebesluit (systeemeisen worden aangepast – hiervoor wordt eerst een studie uitgevoerd).

– 'Systeem voor gebouwautomatisering en -controle': deze definitie moet nieuw worden toegevoegd. Enerzijds moeten lidstaten voor dit type systemen eisen opleggen (zie boven). Daarnaast moeten tegen eind 2025 grote, niet-residentiele gebouwen verplicht zijn uitgerust met systemen voor gebouwautomatisatie en -controle.

Andere nieuwe definities van de richtlijn die geen betrekking hebben op de energieprestatieregelgeving moeten niet worden opgenomen aangezien deze buiten het toepassingsgebied van het Energiedecreet vallen. Deze moeten in andere regelgeving worden omgezet.

Voorts wordt er in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet ook een definitie van 'zorgwoning' ingevoerd, waarbij flexibel wordt verwezen naar de definitie die hiervoor in de VCRO wordt gehanteerd. Een zorgwoning word niet beschouwd als een aparte wooneenheid in het kader van de definitie van 'EPB-eenheid' als bedoeld in art. 1.1.3, 47°/1.

2. Aanpassing definities met betrekking tot netbeheer

De volgende definities die betrekking hebben op het netbeheer worden gewijzigd:
- punt 56°: uitbreiding toepassingsgebied van de definitie van 'gebouw' tot titel IV/1 (warmte- en koudenetten): de definitie van het begrip 'stadsverwarming' in punt 113/1/1° verwijst naar een netwerk dat verbonden is met meerdere *gebouwen*. Daarbij is er in de praktijk soms verwarring rond wat juist dient verstaan te worden onder een gebouw (dit bijvoorbeeld vaak in relatie tot funderingen, ondergrondse garages, kruipkelders, doorgangen, enzovoort). Ook artikel 4/1.2.2 van het Energiedecreet verwijst naar de verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een *gebouw* door een warmte- of koudenet of door een centrale bron. Er wordt daarom voorgesteld om de definitie van het begrip 'gebouw' (art. 1.1.3, 56° van het Energiedecreet) uit te breiden tot titel IV/1 van het Energiedecreet inzake de organisatie van de uitbating van warmte- en koudenetten;
- punt 70°/2: invoegen definitie voor 'intermediair bij de aankoop van energie': er wordt voorgesteld om een definitie voor de term 'intermediair bij de aankoop van energie' toe te voegen aan het Energiedecreet, met een opsomming van de vele spelers die – meer en meer – actief zijn op de elektriciteits- en gas markt en hun diensten aanbieden aan eindafnemers. Het gaat dan om partijen die betrokken zijn bij groepsaankopen, aanbieders van prijsvergelijkingssites ...;
- punt 81°: toevoeging van de term 'intermediair bij de aankoop van energie' aan de definitie van 'marktpartij': organisatoren van groepsaankopen, prijsvergelijkingssites, enzovoort spelen immers meer en meer een belangrijke, voorafgaandelijke rol bij de totstandkoming van leveringscontracten en werken nauw samen met de energieleveranciers. Hierdoor kan de VREG op grond van het huidige artikel 13.1.2 van het Energiedecreet ook bij deze actoren de nodige inlichtingen en gegevens opvragen en dit bijvoorbeeld voor de opmaak van studies, voor de opname van de prijs van groepsaankopen in de V-test enzovoort;
- punt 113/1/1°: aanvulling definitie 'stadsverwarming': er wordt voorgesteld om de definitie van stadsverwarming of -koeling aan te vullen, zodat decentrale productie-eenheden ook worden omvat. Stadsverwarming (of verwarming via een warmtenet) kan immers ook verlopen via decentrale productie-eenheden. Deze wijziging zorgt tevens voor een correcte omzetting van het begrip, zoals gedefinieerd in artikel 2, 19°, van de richtlijn 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (de nieuwe Richtlijn Hernieuwbare Energie): "stadsverwarming of stadskoeling: de distributie van thermische energie in de vorm van stoom, warm water of gekoelde vloeistoffen vanuit centrale of decentrale productiebronnen via een netwerk dat verbonden is met meerdere gebouwen of locaties, voor het verwarmen of koelen van ruimten of processen."

Tot slot worden een aantal verkeerde nummeringen in de lijst met definities rechtgezet. Zo zijn er bijvoorbeeld twee definities ('geothermische energie' en 'gemeenschappelijk deel') genummerd als punten 56°/1[5], en twee definities ('SPF' en 'stadsverwarming of koeling') genummerd als punten 113°/1/1[6]. Dit wordt gecorrigeerd.

[5] Deze dubbele nummers 56°/1 werden veroorzaakt doordat twee decreten, te weten het decreet van 8 juli 2011 houdende de implementatie van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG, en het decreet van 18 november 2011 houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, op dezelfde plek een definitie invoerden.

[6] Deze dubbele nummers 113°/1/1 werden veroorzaakt doordat twee op dezelfde dag aangenomen decreten, te weten het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen en het decreet van 14 maart 2014 houdende

Artikel 5

In dit artikel worden volgende wijzigingen voorzien:

– In punten 1° en 2° wordt verduidelijkt dat de decreetgever via het decreet digitale meters enkel een kader voor databeheer door de distributienetbeheerders wou regelen, en niet zozeer het databeheer op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (de leidingen van Elia met een spanning van 70 kV of minder). Zie ook infra.

– In punt 3° wordt een extra adviserende taak opgelegd aan de VREG, met name het op verzoek van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de minister van Energie uitvoeren van studies en onderzoeken over of het geven van adviezen over de activiteiten van de intermediairen bij de aankoop van energie die actief zijn in het Vlaamse Gewest (zie hoger).

Artikel 6 en 8

Krachtens artikel 3.1.4, §2, 8°, van het Energiedecreet is de VREG bevoegd voor: "het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten en het tot stand brengen van duurzame samenwerkingsverbanden, de zogenaamde partnerschapovereenkomsten met de regulatoren en instanties die werkzaam zijn binnen de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en aardgasmarkt". Krachtens punt 11° van diezelfde bepaling is de VREG bevoegd voor: "de samenwerking en uitwisseling van gegevens met de regulatoren en instanties die werken binnen de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en gasmarkt, voor zover de bepalingen van artikel 3.1.12 worden nageleefd".

Artikel 3.1.12 van het Energiedecreet regelt het beroepsgeheim van de bestuurders, de algemeen directeur en de personeelsleden van de VREG. Zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis komen in principe aan niemand bekendmaken, behalve in enkele welomschreven situaties, waaronder de uitwisseling van gegevens met de regulatoren en instanties werkzaam binnen de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en aardgasmarkt, indien met die instanties een overeenkomst in de zin van artikel 3.1.4, §2, 8°, van het Energiedecreet is gesloten.

Uit het samenlezen van de punten 8° en 11° van artikel 3.1.4, §2, van het Energiedecreet met artikel 3.1.12 van het Energiedecreet blijkt dus dat er thans voor de VREG geen ruimte is om vertrouwelijke gegevens uit te wisselen met regulatoren die werkzaam zijn buiten de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en aardgasmarkt. Een uitwisseling van vertrouwelijke gegevens met dergelijke regulatoren kan echter nodig zijn met het oog op een efficiënte uitoefening van de regulatoire taken en bevoegdheden van de VREG.

Zo dient de VREG er bij de opstelling van de tariefmethodologie bijvoorbeeld over te waken dat er geen kruissubsidiëring is tussen de door hem gereguleerde en de niet door hem gereguleerde activiteiten (zie het richtsnoer in artikel 4.1.32, §1, 14°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009). Fluvius is als multi-utility nutsbedrijf onder meer actief in zowel de elektriciteits- en aardgassector (gereguleerd door de VREG), als de telecommunicatiesector (gereguleerd door o.m. het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT)). Of er al dan niet kruissubsidiering is tussen de door de VREG gereguleerde activiteiten en de niet door de VREG gereguleerde activiteiten, kan uiteraard beter worden beoordeeld indien de VREG

wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, op dezelfde plek een definitie invoerden.

en het BIPT op wederzijdse basis vertrouwelijke gegevens kunnen uitwisselen, elk met betrekking tot de door hen gereguleerde activiteiten.

Om dit langs de zijde van de VREG mogelijk te maken, wordt in artikel 3.1.4, §2, 8° en 11°, van het Energiedecreet en in artikel 3.1.12 van het Energiedecreet de zinsnede "regulatoren en instanties die werkzaam zijn binnen de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en aardgasmarkt" aangevuld met de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren". Zo worden de mogelijkheden van de VREG op het gebied van samenwerking en gegevensuitwisseling verruimd tot regulatoren werkzaam in andere netwerksectoren dan de elektriciteits- en aardgassector, waaronder bv. de telecommunicatiesector en de rioleringssector.

Deze verhoogde samenwerkingsmogelijkheden met andere niet-energiegerelateerde regulatoren komen echter niet in de plaats van of doen geen afbreuk aan het voornemen uit het Vlaams Regeerakkoord (p. 212, 231) om tot een overkoepelende Vlaamse regulator te komen. Een dergelijke verhoogde samenwerking is immers geen substituut voor de beleidsmatige voordelen die met een dergelijke overkoepelende regulator gepaard gaan.

Artikel 7 en artikel 9

De functie van 'intermediair bij de aankoop van energie' wordt toegevoegd aan de lijst van onverenigbaarheden die voor de leden van de raad van bestuur en het personeel van de VREG van toepassing zijn.

Artikel 10

Conform artikel 4.1.8/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kunnen een netbeheerder en zijn werkmaatschappij geen activiteiten ondernemen inzake het aanbieden van commerciële energiediensten of het optreden als aggregator. Als uitzondering hierop is bepaald dat de netbeheerder of zijn werkmaatschappij diensten kunnen aanbieden aan aandeelhouders/vennoten of op grond van een openbaredienstverplichting die door dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten worden opgelegd, of die voortvloeien uit de gunning van overheidsopdrachten, uitgeschreven door een andere aanbestedende overheid dan de overheden die aandeelhouder/vennoot zijn en voor zover die gunning betrekking heeft op energiediensten die rechtstreeks ten gunste komen van die aandeelhouders/vennoten.

De thans voorgestelde wijziging beoogt in dit kader een afgelijnde vorm van samenwerking tussen de netbeheerders (Fluvius) en het Vlaams Energiebedrijf (VEB). Vermits zowel het VEB, vanuit haar missie om de publieke sector te ontzorgen op vlak van energiebeheer, als Fluvius, vanuit haar wettelijke rol en op vraag van haar vennoten, activiteiten op vlak van energiebeheer opnemen, dienen beide partijen te beschikken over een geschikt softwarepakket om de energieboekhouding van hun doelgroep respectievelijke vennoten te kunnen organiseren. Ingegeven door een kostenefficiënte besteding van overheidsmiddelen is het daarom aangewezen dat beide partijen deze ontwikkelingen gezamenlijk kunnen opnemen om op die manier kosten te kunnen delen, o.a. maar niet uitsluitend bij het raadplegen van de markt conform de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Vanuit dezelfde overweging, namelijk de missie van het VEB, de opdracht van Fluvius en de efficiënte besteding van overheidsmiddelen, kan gesteld worden dat het opportuun is een kader te creëren voor de synergiën tussen deze overheidsbedrijven op vlak van energiediensten. Daarvoor dienen beide partijen te beschikken over een bibliotheek met toepasbare besparingsmaatregelen, o.a. maar niet uitsluitend bij het raadplegen van de markt conform de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Dit betreft echter geen vrijgeleide aan de netbeheerders, hun werkmaatschappij of het VEB. De Vlaamse Regering kan immers nadere regels bepalen met betrekking tot het gezamenlijk ontwikkelen van energieboekhoudingssoftware. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan die samenwerking op het vlak van het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen moet voldoen.

Artikel 11

Via het decreet Digitale Meters[7] werd een onderscheid gemaakt tussen 'activiteiten inzake databeheer' (artikel 4.1.8/2 e.v. van het Energiedecreet) en de taken van de netbeheerder inzake het 'beheer van het net' (artikel 4.1.6, §1, van het Energiedecreet). Deze opsplitsing werd initieel voorzien omdat de decreetgever voor de activiteiten inzake databeheer op het distributienet een aparte figuur (de databeheerder) wou creëren en voor het databeheer op het distributienet een kader wou creëren. Finaal werd de opsplitsing qua taken behouden, maar werd de figuur databeheerder niet weerhouden.

Aangezien artikel 4.1.6, §3, van het Energiedecreet echter wel de activiteiten inzake databeheer met betrekking tot het plaatselijk vervoernet bevat, wordt voorgesteld om te verduidelijken dat artikel 4.1.8/2 van het Energiedecreet enkel betrekking heeft op activiteiten inzake databeheer op het distributienet.

Artikel 12

Het Vlaams Regeerakkoord stelt o.a. met betrekking tot nieuwbouw dat "een aardgasaansluiting bij nieuwe grote verkavelingen en grote appartementsgebouwen enkel nog [kan] voor collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming." Ten einde deze verplichting te operationaliseren wordt in het Energiedecreet via een nieuw artikel 4.1.16/1 een verplichting voor de aardgasnetbeheerder ingeschreven.

In afwijking van het artikel 4.1.13, artikel 4.1.15 – dat de gevallen vaststelt waarin een huishoudelijke afnemer het recht heeft op een aardgasaansluiting – en artikel 4.1.16 kan elke aardgasdistributienetbeheerder bij nieuwe grote verkavelingen, alwaar de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden vanaf 1 januari 2021 werd aangevraagd, en grote appartementsgebouwen, alwaar de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen werd aangevraagd vanaf 1 januari 2021, enkel nog voorzien in een aansluiting op het aardgasdistributienet bij collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot de grootte van de verkavelingen en de appartementsgebouwen die onder deze verplichting vallen, alsmede voor de hernieuwbare energiesystemen die hiervoor in aanmerking komen.

Er wordt gekozen om dit principe qua temporeel toepassingsgebied te koppelen aan een vergunningsaanvraag vanaf 1 januari 2021 en dit om bouwprojecten die reeds in een ver gevorderd stadium zijn en die niet zomaar nog kunnen worden aangepast niet met een onrealistische en voor hen niet voorzienbare bijkomende verplichting te belasten.

Het is verder aan de gewestelijke energieregulator om als toezichthouder met betrekking tot de netbeheerders er op toe te zien dat de aardgasdistributienetbeheerders deze verplichting correct uitvoeren en naleven.

[7] Decreet van 26 april 2019 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet, B.S. 5 juni 2019.

Artikel 13 en artikel 14

In de vierde paragraaf van artikel 4.1.33 van het Energiedecreet wordt de procedure bepaald die gevolgd moet worden wanneer 1) de VREG de tariefmethodologie of de tarieven wil wijzigen en 2) de netbeheerder een aanvraag tot herziening van de tarieven wil indienen bij de VREG.

Deze paragraaf is echter (ongewild) ongelukkig geformuleerd. Artikel 4.1.33. van het Energiedecreet handelt over de procedure voor het indienen en goedkeuren van tarieven. De procedure voor het indienen en goedkeuren van de tariefmethodologie staat in artikel 4.1.31 van het Energiedecreet.

Bij een wijziging van de tariefmethodologie, wat enkel mogelijk is op initiatief van de VREG, moet dus de procedure, vermeld in de eerste en tweede paragraaf van artikel 4.1.31. van het Energiedecreet, gevolgd worden en niet de procedure in paragraaf 3 van artikel 4.1.33 van het Energiedecreet (zoals nu staat in paragraaf 4 van artikel 4.1.33. van het Energiedecreet).

Voorgesteld wordt om de paragraaf 4 te ontdubbelen en het deel dat betrekking heeft op de wijziging van de tariefmethode door de VREG, te plaatsen onder het juiste artikel, met name artikel 4.1.31. In paragraaf 4 van artikel 4.1.33. worden vervolgens de verwijzingen naar de tariefmethodologie geschrapt, zodat dit artikel enkel nog handelt over de procedure bij wijziging van de tarieven op initiatief van de VREG of de distributienetbeheerder.

Artikel 15

Het is niet de bedoeling dat een leveringsvergunning wordt ingetrokken, maar wel wordt opgeheven bij bijvoorbeeld een faillissement van een energieleverancier. Het is immers niet de bedoeling dat deze maatregel retroactieve werking krijgt. Om elke verwarring te vermijden, wordt dit rechtgezet in punt 1° van dit artikel.

In punt 2° van dit artikel wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de maximale periode "kan bepalen" in plaats van "bepaalt". Door deze wijziging kan, indien nodig, de decretale regeling inzake de noodleveranciersregeling onmiddellijk toegepast worden, zonder dat gewacht moet worden op de uitvoering door de Vlaamse Regering van dit artikel.

Artikel 16

Artikel 4/1.2.2 van het Energiedecreet bevat ter uitvoering van richtlijn 2012/27/EU de rechtsgrond voor regels aangaande de verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een warmte- of koudenet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verschillende verbruikers binnen één gebouw bedient.

Artikel 4/1.2.2, §3, van het Energiedecreet stelt in dit kader:

"De warmte- of koudenetbeheerder of de beheerder van een centrale bron die verschillende gebouwen of verschillende verbruikers binnen één gebouw bedient, zorgt ervoor dat in appartementsgebouwen en multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings- of koelingsbron of met levering vanuit zijn warmte- of koudenet of zijn centrale bron individuele verbruiksmeters geïnstalleerd worden om het warmte- of koelingsverbruik of het warmwaterverbruik voor iedere eenheid te meten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor de gevallen waarin het technisch niet haalbaar of niet kostenefficiënt is om een dergelijke meter te instal-

leren. De Vlaamse Regering bepaalt aan welke voorwaarden de meters moeten voldoen. De partijen die via dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan toegang krijgen tot de gegevens van de meters, zorgen ervoor dat de dataveiligheid op elk moment gegarandeerd wordt en dat voldaan wordt aan de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:
1° warm water voor huishoudelijk gebruik;
2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten;
3° de verwarming van de appartementen."

Via richtlijn 2018/2002/EU wordt de richtlijn 2012/27/EU gewijzigd en wordt in die richtlijn o.a. een nieuw artikel 9ter ingevoegd. Lid 3 van dat artikel 9ter stelt dat "indien appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen zijn aangesloten op stadsverwarming of -koeling of een eigen gemeenschappelijk verwarmings- of koelingssysteem voor dergelijke gebouwen gangbaar is, de lidstaten ervoor zorgen dat zij, met het oog op een transparante en accurate berekening van het individuele verbruik, transparante en voor het publiek toegankelijke nationale regels vaststellen voor de verdeling van de kosten voor het verbruik van verwarming, koeling en warm water voor huishoudelijk gebruik in dergelijke gebouwen. Waar passend, bevatten deze regels richtsnoeren betreffende de wijze waarop de kosten van energie moeten worden verdeeld, die wordt gebruikt als volgt: a) warm water voor huishoudelijk gebruik; b) warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten, wanneer trappenhuizen en gangen voorzien zijn van radiatoren; c) voor het verwarmen of koelen van appartementen." Dit houdt in dat de bestaande rechtsgrond in artikel 4/1.2.2, §3, derde lid, van het Energiedecreet enigszins moet worden aangepast om in lijn te zijn met de herformulering van die richtlijnbepaling. Meer bepaald moet het lid richting de regering dwingender worden geformuleerd en moeten trappenhuizen en gangen met radiatoren en koeling van appartementen worden toegevoegd.

Artikel 17

Artikel 4/1.3.1, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bevat verkeerdelijk twee punten 3°. Deze nummeringsfout wordt rechtgezet.

Artikel 18 en 19

Wanneer het gaat over energiefraude in de zin van artikel 1.1.3, 40°, van het Energiedecreet, hebben de netbeheerders en de warmte- of koudenetbeheerders de verplichting om alle kosten, inclusief het onrechtmatig verkregen voordeel zelf, rechtstreeks in te vorderen bij de netgebruiker of de warmte- of koudenetgebruiker.

Dat bleek al duidelijk uit de memorie van toelichting bij het decreet van 24 februari 2017 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 1047/1, p. 14): "De netbeheerder of zijn gemandateerde kan deze kosten rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker … Het kan hier gaan om onder meer onrechtmatig verkregen elektriciteit, aardgas, certificaten, premies of om niet-betaalde belastingen, heffingen, toeslagen, ontdoken nettarieven, ontdoken prosumententarieven en interesten."

Het is nooit de wil van de decreetgever geweest dat het leveranciersmodel gebruikt zou worden om via het cascademodel de toegangshouder in te schakelen bij de

recuperatie van onrechtmatig verkregen voordelen en kosten in het kader van energiefraude.

Om elke verwarring hierover uit te sluiten, wordt de regelgeving nu aangepast, zodat het voor iedereen duidelijk is dat het enkel de netbeheerder of warmte- of koudenetbeheerder of hun gemandateerde is die het onrechtmatig verkregen voordeel en alle kosten rechtstreeks invordert bij de netgebruiker of de warmte- of koudenetgebruiker. Er wordt hierop een uitzondering voorzien voor het terugvorderen van verschuldigd prosumententarief indien de aanmelding voor decentrale productie-installaties ≤ 10 kVA laattijdig maar binnen de drie maanden na keuring gebeurt. Het aansluitingsreglement bepaalt momenteel dat er een meldingsplicht is voor dergelijke installaties binnen één maand na de keuringsdatum. In dat geval is het de leverancier die het onrechtmatig verkregen voordeel (het prosumententarief zonder interesten) rechtstreeks invordert bij de netgebruiker. Binnen de termijn van drie maanden na keuringsdatum zullen geen kosten worden aangerekend die betrekking hebben op het niet nakomen van de meldingsplicht.

Artikel 20

Artikel 7.1.3, tweede lid, van het Energiedecreet stelt: "De Vlaamse Regering legt de nadere toepassingsregels en procedures vast met betrekking tot de aanvraag en de toekenning van groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten, met inbegrip van de gegevensoverdracht." De Raad van State meende immers in advies nr. 67.569/3 dat er volgens haar in het voormelde artikel mogelijks onvoldoende rechtsgrond was om op die grond ook de schorsing en toekenning van groenestroomcertificaten reglementair te regelen. Ofschoon dit standpunt niet kan worden gevolgd – de gevallen waarbij er immers tijdelijk geen certificaten worden toegekend vallen immers ook onder de toekenningsprocedure – wordt voorgesteld om in het Energiedecreet expliciet het schorsen en intrekken van de uitgifte van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten toe te voegen zodat naar de toekomst toe hierover geen verdere discussie kan ontstaan.

Artikel 21

Deze bepaling heft de bestaande Supercapregeling voor de beperking van de financieringskosten voor hernieuwbare energie uit artikel 7.1.10, §3/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 op. Deze bepaling moet omwille van coherentieredenen immers worden samengevoegd in een nieuwe geïntegreerde bepaling waarbij de financieringskosten voor zowel hernieuwbare energie als warmte-krachtkoppeling worden beperkt (zie infra artikel 22).

Artikel 22

De Guidelines on State aid for environmental protection and energy 2014-2020 (EEAG) voorzien in paragraaf 189 de mogelijkheid voor een lidstaat om de kosten van hernieuwbare energie te beperken tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de onderneming. Voor extra elektro-intensieve ondernemingen (ondernemingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20%) kan de lidstaat het totale verschuldigde bedrag beperken tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming (supercap).

De mogelijkheid voor een supercap ter beperking van de kosten voor de ondersteuning van groene stroom (niet-WKK) werd in Vlaanderen ingevoerd (artikel 7.1.10, §3/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 juncto titel VI, hoofdstuk VI, van het Energiebesluit van 19 november 2010). Deze supercap werd aangemeld bij de Europese Commissie en in oktober van 2019 goedgekeurd als compatibele staatssteun.[8]

[8] State aid SA.52367 (2019/NN) – Belgium, Cap on the gross value added for funding of support of electricity from renewable sources for electricity-intensive users.

De Europese Commissie is er in haar beslissing echter vanuit gegaan dat de supercap zowel betrekking heeft op de kosten voor de ondersteuning van groene stroom als van WKK:

"(15) When the eligible beneficiaries opt for the notified GVA cap scheme, the corresponding supplier subsequently is no longer obliged to submit certificates for the electricity taken off from that offtake point (Article 7.1.10, §3/1 of the Flemish Energy Decree). Therefore, those eligible beneficiaries are exempted from contributing to the financing support of RES producers and CHP installations via their suppliers. This avoids a situation where a beneficiary would have to make two contributions to the financing support of RES producers and CHP installations."

"(33) The GVA cap reduces the contribution which eligible beneficiaries usually would make to the financing of support to RES producers and CHP installations. In the absence of the GVA cap, the eligible undertakings (energy consumers) would have to pay for the price of GEC and CHP certificates paid by the access holders and then passed on in the electricity bill to them."

De Europese Commissie is dan ook in haar beoordeling nagegaan of beide elementen van de supercap compatibele staatssteun betroffen. De Europese Commissie oordeelde in een eerste stap dat de supercap voor de financiering van hernieuwbare energieproducenten compatibel is met de EEAG. Vervolgens beslist de Europese Commissie dat de supercap ter financiering van WKK-installaties verenigbaar is met het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

"(67) Based on the elements above, the Commission concludes that Belgium demonstrated that the GVA cap measure funding support to CHP installations is necessary, appropriate, proportionate, have an incentive effect, and do not unduly distort competition and is thus compatible with Article 107(3)(c) TFEU."

Beide aspecten van de supercap worden dus door de Europese Commissie als compatibele staatssteun beschouwd. Met andere woorden: de supercap is goedgekeurd als systeem voor korting op de kosten ter ondersteuning van zowel groene stroom als van WKK.

De beslissing van de Europese Commissie houdt dus in dat de supercap in Vlaanderen in feite uitgebreid kan worden tot de financieringssteun voor WKK. Deze uitbreiding vereist een aanpassing van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en van het Energiebesluit van 19 november 2010. Hiertoe wordt alvast door dit decreet in titel VII, hoofdstuk I, afdeling V, onderafdeling III, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (de onderafdeling met betrekking tot gemeenschappelijke bepalingen met betrekking tot de certificatenverplichtingen) een nieuw artikel 7.1.11/1 ingevoegd.

Dit houdt dan ook in dat deze decretale wijziging pas in werking kan treden op een datum die door de Vlaamse Regering wordt bepaald: de decretale bepalingen hebben immers concrete uitvoeringsbepalingen nodig. Dit betekent dat de aanpassing van de artikelen 6.6.1 tot en met 6.6.4, alsook bijlage IV/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 op een gecoördineerde wijze tegelijk met deze decretale bepalingen in werking moeten treden.

Een uitbreiding van deze supercapmaatregel heeft weliswaar een beperkte impact op het volume onderworpen aan het WKK-quotum (100% vrijstelling op de betrokken toegangspunten van de ondernemingen in kwestie) maar zal geen impact hebben op de inkomsten van de Vlaamse overheid. Het bedrag van hetzij 4%, hetzij 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming moet in het Energiefonds worden gestort. Middelen uit het energiefonds zullen worden aangewend voor de financiering van de vergoeding voor de opkoop van warmtekracht-

certificaten door de distributienetbeheerder om het verschil in volume onderworpen aan het WKK-quotum te compenseren.

Artikel 23

Dit artikel wijzigt het opschrift van hoofdstuk I van titel VIII van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Artikel 24

In titel VIII, hoofdstuk I, van het Energiedecreet wordt een principe-artikel ingevoerd met betrekking tot algemene criteria waarmee bij het vaststellen van steunmaatregelen voor verbeteringen van de energie-efficiëntie in het kader van de renovatie van gebouwen moet worden rekening gehouden.

Artikel 10, lid 6, van richtlijn 2010/31/EU, zoals gewijzigd bij richtlijn 2018/844, stelt:

"De lidstaten koppelen hun financiële maatregelen voor verbeteringen van de energie-efficiëntie in het kader van de renovatie van gebouwen aan de beoogde of verwezenlijkte energiebesparing, zoals bepaald door één of meer van de volgende criteria:
a) de energieprestatie van de apparatuur die of het materiaal dat voor de renovatie wordt gebruikt; in welk geval de apparatuur of het materiaal dat voor de renovatie is gebruikt, dient te worden geïnstalleerd door een installateur met het desbetreffende niveau van certificering of kwalificatie;
b) standaardwaarden voor de berekening van energiebesparingen in gebouwen;
c) de verwezenlijkte verbetering ten gevolge van de renovatie, door de vóór en na de renovatie afgegeven energieprestatiecertificaten met elkaar te vergelijken;
d) de resultaten van een energieaudit;
e) de resultaten van een andere relevante, transparante en proportionele methode die de verbetering in energieprestatie aantoont."

Dit houdt een dwingende opdracht aan de lidstaten in om, in al haar geledingen, dergelijke steunmaatregelen expliciet te koppelen aan één van die vijf criteria. In België zijn de gewesten bevoegd voor het rationeel energiebeleid en de daaraan gekoppelde (niet-fiscale) steunmaatregelen, maar worden in het kader van de lokale bevoegdheden ook dergelijke subsidies gegeven door de lokale overheden. Ook zij worden gevat door die bepaling uit de richtlijn.

Artikel 25, 26 en 27

Het Vlaams Regeerakkoord bepaalt:
– "Voor het verkrijgen van een substantiële renovatiepremie (...) of energielening (...) dient men te beschikken over een EPC." (p. 199)
– "Om het energieverbruik en de energiefactuur van nieuwe eigenaars te beheersen en tegelijk onze klimaatdoelstelling te realiseren, stimuleren we o.m. door een versoepeling van de voorwaarden voor een energielening dat niet energiezuinige woningen vanaf 2021 uiterlijk vijf jaar na een notariële overdracht in volle eigendom grondig energetisch gerenoveerd worden om een maximale EPC-score per gebouwtypologie te bereiken." (p. 199)

Deze artikelen hebben dan ook als doel om een decretale rechtsgrond aan de Vlaamse Regering te bieden om bij het verstrekken van nieuwe energieleningen bij gebouwen deze te koppelen aan bepaalde voorwaarden voor het verkrijgen van de lening. Zoals de opmaak van een EPC en het behalen van een minimale-eisenniveau.

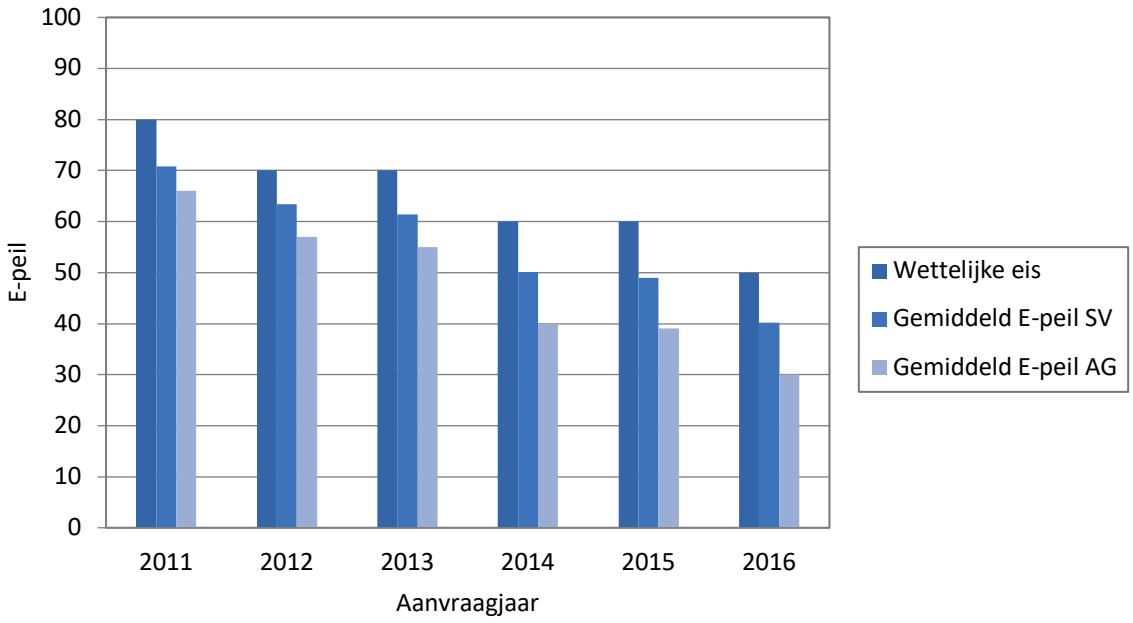
Bijkomend wordt naar analogie met wat reeds bepaald is in artikel 8.2.2, §1, tweede lid, van het Energiedecreet in artikel 8.3.1/1 en artikel 8.4.2 van het Energiedecreet een ontbrekende delegatie rechtgezet met betrekking tot het bepalen van de modaliteiten voor de leningen evenals de procedure voor aanvraag en toekenning.

Artikel 28

Dit artikel stelt voor om de verplichte termijn van evaluatie van de EPB-eisen, de berekeningsmethodiek en de te volgen procedures en de administratieve lasten op te trekken tot vijf jaar. Heden moeten de EPB-eisen en de berekeningsmethodiek conform artikel 11.1.6 van het Energiedecreet minstens om de twee jaar worden geëvalueerd, terwijl de te volgen procedures en administratieve lasten om de vier jaar moeten worden geëvalueerd. De termijn van vijf jaar is in overeenstemming met de duur van een legislatuur op het Vlaams niveau.

Bepaalde voorstellen uit de EPB-evaluatie van 2015 zijn op dit moment nog niet zichtbaar in de EPB-aangiften. Conform artikel 11.1.6 is het echter vereist ze toch te evalueren. Deze termijn zorgt zo onbewust voor het evalueren van maatregelen die zelf nog niet tot rijpheid zijn gekomen. De sinds de vorige evaluatie nieuw ingediende EPB-aangiften kunnen nog niet voor de nodige informatie zorgen omdat deze pas worden ingediend na het einde van het bouwproces voor het gebouw in kwestie. Net zoals bij het opmaken van de wetgeving, kennen de bouwprojecten die aan de energieprestatieregelgeving moeten voldoen ook een zekere doorlooptijd. Deze bedraagt makkelijk meer dan twee jaar. De doorlooptijd zorgt ervoor dat de resultaten van het beleid pas ruim na het invoeren ervan kunnen worden geanalyseerd.

Ook uit de startverklaringen kan informatie over het E-peil worden gehaald. Sinds aanvraagjaar 2011 wordt bij de startverklaring een voorafberekening ingediend. Het blijkt echter dat het gemiddelde E-peil voor de startverklaringen duidelijk hoger ligt dan het gemiddelde E-peil voor de EPB-aangiften. De startverklaringen geven een minder ambitieus beeld dan de uiteindelijke aangiften, zoals te zien in onderstaande grafiek. Voor een evaluatie van de eisen zijn de startverklaringen dan ook onvoldoende betrouwbaar.

Grafiek 1 – gemiddelde E-peil voor startverklaringen en aangiften, per aanvraagjaar

De tweejaarlijkse evaluatietermijn zorgt er verder voor dat de energieprestatieregelgeving aan een hoog tempo moet verder ontwikkelen, terwijl de stakeholders en indirect ook de burgers net vragende partij zijn voor een ruim voorzienbaar en stabiel beleid.

Het optrekken van deze termijn kan hiervoor een oplossing bieden. Het wijzigen van artikel 11.1.6 van het Energiedecreet sluit niet uit dat er tussen de evaluaties door geen bijsturingen of aanpassingen kunnen gebeuren, wanneer problemen opduiken of bijvoorbeeld het jaarlijks cijferrapport een duidelijke afwijking toont. Het is dan echter niet nodig om het volledige eisenpakket te gaan evalueren; er kan in dat geval gerichte actie worden ondernomen.

Artikel 29 en 33

De richtlijn 2010/31/EU verplicht de lidstaten niet om over een EPC-databank te beschikken. Een dergelijke databank is in de eerste plaats echter noodzakelijk en zelfs onontbeerlijk voor de vervulling van zowel een taak van algemeen belang als van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen, als bedoeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

In artikel 11.1.14 en artikel 11.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 werd voorzien dat het Vlaams Energieagentschap respectievelijk een 'energieprestatiedatabank' en een 'energieprestatiecertificatendatabank' bijhoudt. Deze databanken hebben immers tot expliciet doel om het Vlaams Energieagentschap concreet mogelijk te maken de inhoudelijke verplichtingen met betrekking tot EPB en EPC daadwerkelijk te controleren en handhaven (wat dan weer wel een expliciete verplichting is die op de lidstaten rust op basis van de richtlijn 2010/31/EU): het is immers op basis van de ingediende EPB-aangiftes en energieprestatiecertificaten dat de handhaving richting de aangifteplichtigen (cfr. art. 13.4.5, §5, en artikel 13.4.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009), de eigenaars (cfr. art. 13.4.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009), de verslaggevers (cfr. artikel 13.4.5, §1 en §3, artikel 13.4.7 en artikel 13.4.7/1 van het Energiedecreet) en de energiedeskundigen (cfr. artikel 13.4.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, en artikel 11.2.1 en artikel 11.2.2 van het Energiebesluit van 19 november 2010) gebeurt.

Die databanken zijn voorts ook onontbeerlijk in het kader van de door artikel 11.1.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 verplichte evaluatie van de EPB-regelgeving en de bijhorende beleidsvoorbereiding: het is immers op basis van de gegevens opgenomen in die databanken dat de Vlaamse overheid de effecten van haar beleid kan analyseren en dat beleid kan bijsturen.

Waar lidstaten toch over een dergelijke databank beschikken, zoals in het Vlaamse Gewest, moet deze databank echter nu ook aan de vereisten van artikel 10 van richtlijn 2010/31/EU voldoen, zoals gewijzigd door richtlijn 2018/844. Artikel 10, §6ter, bepaalt met betrekking tot de EPC-databank het volgende:

"Op verzoek worden voor statistische en onderzoeksdoeleinden en aan de eigenaar van het gebouw ten minste geaggregeerde geanonimiseerde gegevens conform de Unievoorschriften en nationale voorschriften inzake gegevensbescherming ter beschikking gesteld."

Bovenstaand artikel vereist dat de eigenaar beschikking krijgt over gegevens uit de EPC-databank (ten minste geaggregeerd en geanonimiseerd). Heden is in artikel 11.2.3, §3, eerste lid, van het Energiedecreet reeds bepaald dat de eigenaar van een gebouw waarvoor een energieprestatiecertificaat is opgesteld toegang heeft tot de gegevens van zijn eigen dossier.

Artikel 8, §9, van de richtlijn 2010/31/EU, zoals ingevoegd door richtlijn 2018/844 bepaalt: "De lidstaten zorgen ervoor dat, indien een technisch bouwsysteem wordt geïnstalleerd, vervangen of verbeterd, de algemene energieprestatie van het gewijzigde onderdeel en indien relevant, van het volledige gewijzigde systeem, wordt geëvalueerd. De resultaten worden gedocumenteerd en doorgegeven aan de eigenaar van het gebouw, zodat ze beschikbaar blijven en kunnen worden gebruikt voor de controle op de inachtneming van de overeenkomstig lid 1 van dit artikel vastgestelde minimumeisen en voor de afgifte van energieprestatiecertificaten. Onverminderd artikel 12 bepalen de lidstaten of de afgifte van een nieuw energieprestatiecertificaat vereist is."

Conform bovenstaande bepaling moet als een technisch bouwsysteem wordt geïnstalleerd, vervangen of verbeterd, de resultaten aan de eigenaar worden doorgegeven. Voor het EPC-residentiële gebouwen heeft de eigenaar ingevolge artikel 11.2.3, §3, van het Energiedecreet toegang tot de gegevens van zijn eigen dossier. Hij heeft daarmee ook toegang tot alle gegevens over de installatie, vervanging of verbetering van de technische bouwsystemen, zoals deze in het EPC zijn opgenomen.

Bij nieuwbouw wordt een EPC-bouw opgemaakt, dat onderdeel uitmaakt van de EPB-aangifte. De aangifteplichtige[9], in veel gevallen ook de eigenaar van het gebouw, ondertekent de EPB-aangifte en moet de EPB-aangifte en haar bijlagen verplicht tien jaar bijhouden conform het bepaalde in artikel 11.1.8, §2, tweede lid, van het Energiedecreet.

Als de eigenaar niet ook de aangifteplichtige is, bijvoorbeeld omdat hij het gebouw aankoopt van de aangifteplichtige na indiening van de EPB-aangifte, kan hij op basis van artikel 9.2.11, §3, van het Energiebesluit van 19 november 2010 aanspraak maken op het verkrijgen van het EPC-bouw. In het kader van een verkoop moet volgens artikel 9.2.3 juncto 9.2.5 van het Energiebesluit van 19 november 2010 een geldig EPC aan de koper worden overgedragen.

Het EPC-bouw bevat echter geen gegevens over de installatie, vervanging of verbetering van de technische bouwsystemen. Deze gegevens staan wel in het EPW-formulier en Transmissieformulier. Om dit gat op te vullen, en voor correcte omzetting van artikel 8, paragraaf 9, van Richtlijn 2010/31/EU, wordt in artikel 11.1.14, §2, vierde lid, een delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om te bepalen tot welke delen van de EPB-aangifte de eigenaar, die niet ook aangifteplichtige is, toegang heeft.

De energieprestatiecertificatendatabank verzamelt gegevens, maar momenteel is in het Energiedecreet enkel bepaald dat "in het kader van wetenschappelijk onderzoek geanonimiseerde gegevens" uit de energieprestatiecertificatendatabank ter beschikking worden gesteld van belanghebbende instanties. Om te beantwoorden aan artikel 10, lid 6ter, van richtlijn 2010/31/EU is bijgevolg een wijziging van artikel 11.2.3, §3, van het Energiedecreet nodig. Daarbij wordt de bewoording van de richtlijn gevolgd. In artikel 11.1.14, §2, vijfde lid, wordt "wetenschappelijke onderzoek" naar analogie vervangen door "voor statistische en onderzoeksdoeleinden". Zo wordt de consistentie van de regelgeving bewaard.

Momenteel heeft het Vlaams Energieagentschap geen duidelijke decretale basis om op adresniveau EPB/EPC-dossiers te koppelen met overeenkomstige gegevens uit andere databanken van de Vlaamse en Federale Overheid en om op deze gekoppelde gegevens, na anonimisering, onderzoek te laten uitvoeren. Zulk onderzoek laat een diepgaande analyse toe van de energie-aspecten in de Vlaamse huishoudens en laat toe om accurate voorspellingsmodellen op te stellen die helpen bij het

[9] Conform artikel 11.1.9, §1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 is dat de houder van de stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning.

nemen van beleidsmaatregelen in het kader van de energietransitie. Daarom wordt zowel artikel 11.1.14, §2, als 11.2.3, §3, van het Energiedecreet gewijzigd om een rechtsgrond te creëren voor de koppeling van deze gegevens. Om dezelfde reden wordt in artikel 11.1.14, §2, het vijfde lid vervangen en in artikel 11.2.3, §3, het tweede lid vervangen. Er is verduidelijkt dat het daarbij steeds om anonieme gegevens gaat die niet tot een natuurlijke persoon te herleiden zijn. Daarmee valt de verwerking van deze gegevens niet onder het toepassingsgebied van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Met wijziging van artikel 11.2.3, §3, van het Energiedecreet geeft de Vlaamse Regering ook uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord:

"Zo zullen we aan kredietgevers de mogelijkheid geven om in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming en/of voor energiebesparende renovaties, het digitale EPC-attest van het betrokken onroerend goed te gebruiken."

Er werd in overleg getreden met de financiële sector met betrekking tot de instrumenten die nodig zijn opdat deze hier een actieve rol in zou kunnen opnemen, onder meer door aan kredietgevers de mogelijkheid te geven om in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming en/of voor energiebesparende renovaties, het digitale EPC-attest van het betrokken onroerend goed te gebruiken.

Deze wijziging is bedoeld om het voor de kredietgevers, zoals bepaald in het Wetboek Economisch Recht, mogelijk te maken om in het kader van de behandeling en opvolging van een concrete kredietaanvraag bedoeld voor de aankoop, de bouw en/of de renovatie van particuliere woningen en de eventuele afhandeling ervan, de gegevens uit de energieprestatiedatabank met dat doel te raadplegen en te gebruiken. Ieder ander gebruik, bijvoorbeeld gebruik voor commerciële doeleinden, wordt uitgesloten.

Op die manier zal de kredietgever haar informerende rol ten volle kunnen spelen om bij te dragen aan het maatschappelijk doel dat gericht is op de verbetering van de energiezuinigheid van de woningen.

Het wordt aan het Vlaams Energieagentschap overgelaten de verdere modaliteiten van de terbeschikkingstelling te bepalen in een protocol met de kredietgevers. Dit protocol wordt opgesteld volgens de vereisten van een protocol voor de mededeling van persoonsgegevens zoals bepaald in het E-govdecreet.

Artikel 30

Dit artikel voegt in titel IX van het Energiedecreet een nieuw hoofdstuk I/1 in met betrekking tot het gebruik van verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen, gebouwautomatisering en -controlesystemen.

Artikel 31

De Vlaamse Regering kan in het kader van haar beleid inzake het rationeel energiegebruik en de bevordering van de energieprestaties van gebouwen het gebruik van bepaalde verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen aan eisen of voorwaarden onderwerpen.

Artikel 32

Artikel 14, §4, en artikel 15, §4, van richtlijn 2010/31/EU, zoals gewijzigd door richtlijn 2018/844, verplichten lidstaten om voorschriften vast te leggen voor grote,

niet-residentiële gebouwen[10] betreffende gebouwautomatisering en -controle. Vóór het einde van 2025 moeten deze gebouwen met systemen voor gebouwautomatisering en -controle zijn uitgerust. De gebouwautomatisering en -controlesystemen moeten het volgende kunnen:

" a) het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken;
b) de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of technische installaties informeren over mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren, en
c) communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten."

De verplichting is onafhankelijk van de vraag of het gebouw nieuw gebouwd of verbouwd wordt. Om deze reden kan de verplichting niet worden gedekt door het invoeren van EPB-eisen. Er zullen immers ook veel gebouwen zijn die aan bovenstaande eis moeten voldoen zonder dat voor deze gebouwen een EPB-aangifte moet worden ingediend.

Daarom wordt voorgesteld om in het Energiedecreet een algemene verplichting in te voeren voor de grote, niet-residentiële gebouwen die onder het toepassingsgebied van het voormelde artikel 14 en 15 vallen om uiterlijk op 31 december 2025 de gebouwautomatisering en -controlesystemen aanwezig te hebben.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen voorzien op deze verplichting in geval het technisch of economisch niet haalbaar is om de eisen (bijvoorbeeld voor oude schoolgebouwen). De richtlijn voorziet in deze mogelijkheid.

De richtlijn voorziet tevens in de mogelijkheid om aan niet-residentiële gebouwen die voldoen aan de voorwaarden met betrekking tot gebouwautomatisering vrijstellingen te geven met betrekking tot verplichtingen aangaande regelmatige keuringen van: 1° de toegankelijke delen van verwarmingssystemen of van gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW, en 2° de toegankelijke delen van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditionings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW. De Vlaamse Regering krijgt de nodige decretale rechtsgrond om dergelijke vrijstellingen te bepalen. De Vlaamse Regering kan die vrijstelling ook moduleren naargelang type van gebouw.

Artikel 34 en 35

Het Vlaams Regeerakkoord bepaalt:

– "Om de klimaatvoetafdruk van niet energiezuinige tertiaire gebouwen te reduceren, moeten ze vanaf 2021 uiterlijk vijf jaar na een notariële overdracht in volle eigendom grondig energetisch gerenoveerd worden. We werken een gebouwenpas uit voor niet-residentiële gebouwen en voeren een energieprestatielabel in." (p. 200)
– "Vanaf 2025 moeten alle grote niet-residentiële gebouwen waar de mogelijkheid tot verwarming of koeling in voorzien is, over een energieprestatielabel beschikken en vanaf 2030 moeten deze gebouwen een minimaal energiepres-

[10] De verplichting is gekoppeld aan het vermogen van het verwarmings- of airconditioningsysteem (al dan niet gecombineerd met ventilatie). Enkel niet-residentiële gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW en niet-residentiele gebouwen met airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW vallen onder het toepassingsgebied.

tatielabel bereiken. De overheidsgebouwen op Vlaams grondgebied geven het goede voorbeeld door minstens 2 jaar eerder te voldoen aan het minimaal energieprestatielabel." (p. 200)

Dit artikel heeft dan ook als doel die bepalingen mogelijk te maken en slaat op beide gevallen, maar elk met een eigen finaliteit: namelijk een decretale rechtsgrond aan de Vlaamse Regering bieden voor het opleggen van minimale eisen inzake renovatie bij een notariële overdracht van de volle eigendom van tertiaire gebouwen, en op basis van het advies van de Raad van State ook bij erfpacht en opstalrecht.

De uitvoering van de verplichting wordt opgelegd aan respectievelijk de eigenaar, de opstalhouder, of de erfpachter. In geval na de verkoop van het niet-residentieel gebouw gedurende de looptijd van deze verplichting die op het gebouw rust:

1° het niet-residentieel gebouw wordt geërfd, dan gaat de verplichting over op de erfgenaam of legataris. De erfgenaam of de legataris moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energieprestatieniveau dat de erflater diende te halen;

2° het niet-residentieel gebouw wordt geschonken of verkocht of een opstalrecht of erfpacht wordt gevestigd, dan gaat de verplichting over op de koper of de ontvanger van de schenking of de erfpachter of opstalhouder. De koper, de ontvanger van de schenking, de erfpachter of de opstalhouder moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energieprestatieniveau dat de verkoper of schenker of erfpachtgever of opstalgever zelf diende te halen. Indien het te behalen minimaal energieprestatieniveau sindsdien werd verstrengd rust bijkomend op de nieuwe eigenaar, erfpachter of de opstalhouder de verplichting om binnen een gestelde termijn na het verlijden van de authentieke akte aan dat verstrengde minimaal energieprestatieniveau te voldoen.

Met andere woorden: de nieuwe koper, de ontvanger van de schenking, de erfpachter of de opstalhouder moet binnen de resterende termijn aan de verplichting die op de koper rustte nog voldoen (in de hypothese dat dit nog niet zou zijn gebeurd) en tegelijk begint in het geval deze verplichtingen tussen de eerste en de tweede verkoop voor nieuwe verkopen zou zijn aangescherpt een nieuwe termijn te lopen waarbinnen ook aan die aangescherpte eis moet zijn voldaan. Een gelijkaardige verplichting is in geval van erfenis niet billijk: in dat geval moet de erfgenaam of legataris alleen aan de originele verplichting voldoen.

Het is aan de Vlaamse Regering om hier bij uitvoeringsbesluit concreet invulling aan te geven. Deze minimale eisen kunnen zodoende naargelang de aard van de gebouwen verschillen.

Deze verplichting moet door de instrumenterende ambtenaar in de authentieke akte worden opgenomen zodat partijen duidelijk op de hoogte zijn van de op hun rustende verplichtingen en termijnen.

Teneinde deze doelstellingen te verwezenlijken wordt middels dit artikel voor de Vlaamse Regering in de nodige decretale rechtsgrond voorzien om dergelijke minimale eisen te kunnen opleggen. De Vlaamse Regering kan hierbij zowel de termijn bepalen waarbinnen als de specifieke eisen waaraan moet worden voldaan. De Vlaamse Regering kan hierbij ook een lijst van maatregelen opstellen die los van het vereiste algemene prestatieniveau van het gebouw ook steeds minimaal moeten worden uitgevoerd (bv. laaghangend fruit of no-regretmaatregelen zoals het isoleren van het dak tot een bepaalde R-waarde).

Artikel 36 en 37

Deze artikelen creëren een decretale rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om artikel 8, lid 2 tot en met 6, van richtlijn 2018/844/EU om te zetten, waardoor in het kader van elektromobiliteit voor zowel nieuwe als bestaande gebouwen en parkeergebouwen een aantal verplichtingen tot het installeren van elektrische laadpunten en accessoria worden opgelegd. Deze Europese richtlijn voorziet in dit kader echter in een verschil in benadering tussen enerzijds niet voor bewoning bestemde gebouwen en anderzijds de voor bewoning bestemde gebouwen.

De Vlaamse Regering zal in dit kader dus enerzijds moeten bepalen wie verantwoordelijk is voor het naleven van deze verplichting en anderzijds zal de regering ook de concrete eisen bepalen waaraan moet worden voldaan. De regering kan in dit kader deze eisen differentiëren o.a. naargelang het type gebouw, het aantal voorziene parkeerplaatsen of de uit te voeren werken. De voormelde richtlijn voorziet ook in een aantal expliciete uitzonderingsmogelijkheden, bijvoorbeeld wanneer de vereiste infrastructuur voor leidingen afhankelijk is van geïsoleerde microsystemen, het gaat om KMO's, of de kosten van de oplaadinstallaties en leidingen meer bedragen dan 7% van de totale kosten van de ingrijpende renovatie van het gebouw. De Vlaamse Regering zal dan ook naast de algemene eisen ook uitzonderingen op die verplichtingen kunnen toestaan. Voorts zal de Vlaamse Regering in het licht van het voorgaande ook de concrete inwerkingtreding nog moeten bepalen, want dat hangt samen met de nog vast te stellen concrete eisen.

De richtlijn bepaalt in dit kader ook specifiek voor bestaande niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen met meer dan twintig parkeerplaatsen dat zij sowieso ten laatste op 1 januari 2025 moeten zijn uitgerust met een – door de Vlaamse Regering nog te bepalen – minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen. De Vlaamse Regering bepaalt ook hier wie verantwoordelijk is voor het voldoen aan deze eis.

Tot slot kan het niet respecteren van deze verplichtingen gesanctioneerd worden door middel van een administratieve geldboete (zie infra).

Artikel 38

Dit betreft de rechtzetting van een materiële vergissing. Het artikel 13.1.2 van het Energiedecreet werd via artikel 46 van het decreet van 16 november 2018 houdende diverse bepalingen inzake energie gewijzigd. De toezichtsbevoegdheden van de VREG, vermeld in titel XIII, hoofdstuk I, van het Energiedecreet, werden met de voormelde wijziging versterkt zodat de VREG in het kader van het energierecht ook expliciet toezichtsbevoegdheden heeft ten aanzien van ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks in participeren (bijvoorbeeld Atrias). Door de latere inwerkingtreding van een ander decreet[11] werd artikel 13.1.2 evenwel ongewild opnieuw gewijzigd, met ingang vanaf 1 april 2019. Deze wijziging heeft deels de gewilde wijziging tenietgedaan, hoewel dit niet de bedoeling was. Met deze wijziging wordt dit rechtgezet en worden de wijzigingen voorzien in het hoger vernoemde artikel 46 van het decreet van 16 november 2018 opnieuw ingevoerd.

[11] Het betreft artikel 25 van het decreet van 10 maart 2017 houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten.

Artikel 39

De wijziging van dit artikel betreft louter een verduidelijking van reeds bestaande (en toegepaste) sanctiebepalingen. De bewoording van artikel 13.4.5, §5, laat geen twijfel over het feit dat de administratieve geldboete wordt berekend per (niet of laattijdig ingediende) EPB-aangifte. De aanhef van de paragraaf stelt immers duidelijk: "Als een EPB-aangifte laattijdig of helemaal niet wordt ingediend (…)". Echter is dit niet voldoende duidelijk gemaakt in het tweede lid van paragraaf 5. Een toevoeging van de woorden "per niet of laattijdig ingediende EPB-aangifte" wordt om deze reden voorgesteld.

Artikel 13.4.5, §5, tweede lid, van het Energiedecreet legt een maximumboete van 10.000 euro neer voor het niet of laattijdig indienen van de EPB-aangifte. De maximumboete van 10.000 euro geldt ook per niet of laattijdig ingediende EPB-aangifte.

Artikel 40

Middels dit artikel wordt het opschrift van titel XIII, hoofdstuk III, afdeling III, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 aangepast.

Artikel 41

De Raad van State maakte in haar advies de opmerking dat voor de maatregel aangaande de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen een effectieve handhaving moet worden voorzien.

Als het Vlaams Energieagentschap vaststelt dat in strijd met artikel 11.2/2.1 de door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen niet werden gerespecteerd, dan kan het Vlaams Energieagentschap aan de natuurlijke persoon of de rechtspersoon op wie de verplichting rust een administratieve geldboete opleggen van 500 euro tot en met 200.000 euro. Door deze vork kan het agentschap rekening houden met de omvang van het gebouw en de ernst van de inbreuk zodat de opgelegde boete proportioneel is tot de inbreuk.

Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting alsnog moet worden nageleefd. Deze boete werkt dan ook niet bevrijdend. Als de natuurlijke persoon of de rechtspersoon bij het verstrijken van die termijn nog steeds in gebreke blijft, kan het Vlaams Energieagentschap hem of haar een nieuwe administratieve geldboete opleggen. Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting alsnog moet worden nageleefd. De procedure wordt herhaald tot aan de op grond van artikel 11.2/2.1 vastgestelde verplichting is voldaan.

Artikel 42

Dit artikel brengt een wijziging aan in artikel 13.4.10, §3/1, van het Energiedecreet waardoor het Vlaams Energieagentschap in het kader van haar handhavingsbevoegdheid met betrekking tot de advertentieplicht bij het EPC ook de mogelijkheid krijgt het ontbreken van het label te handhaven.

Artikel 43 en 44

Het niet respecteren van de verplichtingen met betrekking tot elektromobiliteit zal kunnen gesanctioneerd worden door middel van een administratieve geldboete. Wanneer het Vlaams Energieagentschap – bijv. op basis van klachten – vaststelt dat niet aan de verplichtingen vastgesteld door of krachtens artikel 11/1.1.1 is

voldaan, kan het Vlaams Energieagentschap aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het halen van die verplichting een administratieve geldboete opleggen van:
1° 2000 euro per ontbrekend oplaadpunt voor elektrische voertuigen;
2° 1000 euro per parkeerplaats wanneer niet werd voorzien in infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken.

Artikel 45

Dit betreft een inwerkingtredingsbepaling waarbij wordt bepaald dat:
– artikel 21 en artikel 22 in werking treden op een datum die door de Vlaamse Regering daartoe wordt bepaald. Deze bepalingen vereisen op hun beurt immers een aanpassing van titel VI, hoofdstuk VI, van het Energiebesluit van 19 november 2010. Dit laatste houdt in dat deze decretale wijziging pas in werking kan treden op een datum die door de Vlaamse Regering wordt bepaald: de decretale bepalingen hebben immers concrete uitvoeringsbepalingen nodig. Dit betekent dat de aanpassing van de artikelen 6.6.1 tot en met 6.6.4, alsook bijlage IV/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 op een gecoördineerde wijze tegelijk met deze decretale bepalingen in werking moeten treden;
– artikel 33, 1°, in werking treedt op een datum die door de Vlaamse Regering daartoe wordt bepaald. Er dient met de kredietverleners immers ook nog een protocol te worden afgesloten.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING:

Concordantietabel A

RICHTLIJN (EU) 2018/844 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie

en

RICHTLIJN (EU) 2018/2002 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 december 2018 houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie

en

RICHTLIJN (EU) 2018/2001 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking)

Concordantietabel 'A'

tabel die uitgaat van de artikelen van de richtlijn zodat nagegaan kan worden welke artikelen van de richtlijn in welke artikelen van de Vlaamse omzettingsmaatregelen worden omgezet

Richtlijn 2018/844

Noot: Richtlijn 2018/844 wijzigt Richtlijn 2010/31/EU, maar vervangt deze niet. In onderstaande behandeling wordt voor artikelsgewijze bespreking de artikelnummering van Richtlijn 2010/31/EU aangehouden.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 2	
Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd: a) punt 3 wordt vervangen door: „3. „technisch bouwsysteem": technische uitrusting voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, ventilatie, warm water voor huishoudelijke doeleinden, ingebouwde verlichting, gebouwautomatisering en -controle, elektriciteitsopwekking ter plaatse, of een combinatie daarvan, met inbegrip van systemen die gebruikmaken van energie uit hernieuwbare bronnen, van een gebouw of gebouwunit;"; b) het volgend punt wordt ingevoegd: „3 bis. „systeem voor gebouwautomatisering en -controle": een systeem dat alle producten, software en technische diensten omvat die het energie-efficiënt, zuinig en veilig functioneren van technische bouwsystemen kunnen ondersteunen door middel van automatische controles en het vergemakkelijken van het handmatig beheer van die technische bouwsystemen;";	Artikel 2 van de richtlijn bevat de definities die van toepassing zijn in de richtlijn. Ten opzichte van de richtlijn uit 2010 werden een aantal definities gewijzigd/toegevoegd. Deze moeten mee opgenomen worden in de Vlaamse regelgeving. In het voorliggende ontwerpdecreet worden de definities ook in artikel 4 gewijzigd. Het betreft de wijziging/toevoeging van de volgende definities: Richtlijn 2010/31/EU (artikel 1.1.3, 112° van het Energiedecreet): een kleine aanpassing om te reflecteren dat deze richtlijn werd aangepast door richtlijn 2018/844. Een zelfde aanpassing moet gebeuren voor artikel 1.1.2, 4° van het Energiebesluit. Technisch bouwsysteem (artikel 1.1.3, 115/2° van het Energiedecreet): deze definitie wordt gewijzigd

c) de volgende punten worden ingevoegd: „15 bis. „verwarmingssysteem": een combinatie van de bestanddelen die nodig zijn voor een vorm van inpandige luchtbehandeling, waardoor de temperatuur wordt verhoogd; 15 ter. „warmtegenerator": het onderdeel van een verwarmingssysteem dat nuttige warmte genereert via één of meerdere van de volgende processen: a) de verbranding van brandstof in bijvoorbeeld een cv-ketel; b) het joule-effect, dat plaatsvindt in de verwarmingselementen van een verwarmingssysteem met elektrische weerstand; c) het opvangen van warmte uit de lucht, ventilatieafvoerlucht, of een water- of aardwarmtebron) met behulp van een warmtepomp; 15 quater. „energieprestatiecontract": een energieprestatiecontract zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 27, van Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad. d) het volgende punt wordt toegevoegd: „20. „geïsoleerd microsysteem": een geïsoleerd microsysteem zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 27, van Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad.	enerzijds ter verduidelijking van het toepassingsbied van enkele technische bouwsystemen, anderzijds een toevoeging van 'systemen voor gebouwautomatisering en -controle' en 'elektriciteitsopwekking ter plaatse' zoals vereist onder de nieuwe richtlijn. Systeem voor gebouwautomatisering en -controle: deze definitie moet nieuw toegevoegd worden parallel met de definitie van de nieuwe richtlijn in artikel 2, 3bis. Lidstaten moeten namelijk niet enkel nieuwe systeemeisen opleggen voor gebouwautomatisatie en -controle (zie boven), onder artikel 14 (4) en artikel 14 (5) van de richtlijn moeten ook ten laatste eind 2025 grote gebouwen verplicht zijn uitgerust met deze systemen. In artikel 1.1.3 van het Energiedecreet wordt gewijzigd om de bovenstaande definities in de energieprestatieregelgeving om te zetten. Voor elektriciteitsopwekking ter plaatse werd in de richtlijn geen definitie voorzien. In haar aanbeveling legt de Commissie wel uit dat lidstaten moeten bekijken hoe ze de 'ter plaatse' interpreteren. Dit kan echter worden verduidelijkt in Bijlage XII van het Energiebesluit, zodat een toevoeging onder definities van het Energiedecreet of Energiebesluit niet nodig is. De definitie moet zo goed mogelijk aansluiten bij het reeds bepaalde in Bijlage V van het Energiebesluit. De definities voor "verwarmingssysteem" en "warmtegenerator" worden toegevoegd. Door de verplichte keuring van verwarmingen hieraan te koppelen in plaats van aan de ketel (artikel 14), wordt de facto de keuring of de alternatieve aanpak uitgebreid naar individuele verbrandingstoestellen, warmtepompen en elektrische verwarming. Het is van belang om te garanderen dat ook deze systemen worden gedekt en niet enkel die werken door de centrale verbrandingstoestellen (meer hieronder bij behandeling van artikel 14 en 15 van de richtlijn). Andere nieuwe definities van de richtlijn ("energieprestatiecontract" en "geïsoleerd microsysteem"), zijn toegevoegd omdat deze als mogelijke uitzonderingsgrond dienen op bepaalde verplichtingen in artikelen 8 en artikel 14 en 15 van de richtlijn. Aangezien in Vlaamse omzetting voorlopig niet is voorzien gebruik te maken van deze uitzonderingen, moet deze ook niet omgezet worden.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 2bis	
1. Elke lidstaat stelt een langetermijnrenovatiestrategie vast om ertoe bij te dragen dat vóór het einde van 2050 het nationale bestand van zowel openbare als particuliere al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen tot een in hoge mate energie-efficiënt en koolstofvrij gebouwenbestand is gerenoveerd en de kosteneffectieve transformatie van bestaande gebouwen in bijna-energieneutrale gebouwen wordt bevorderd. Elke langetermijnrenovatiestrategie wordt ingediend overeenkomstig de toepasselijke plannings-rapportageverplichtingen en omvat: a) een overzicht van het nationale gebouwenbestand op basis, waar passend, van statistische steekproeven en het verwachte aandeel van gerenoveerde gebouwen in 2020; b) de identificatie van kosteneffectieve wijzen van aanpak van renovatie naargelang het type gebouw en het klimaat, waarbij in voorkomend geval rekening wordt gehouden met relevante interventiemomenten in de levenscyclus van het gebouw; c) beleid en acties om kosteneffectieve grondige renovatie van gebouwen, onder meer in gefaseerde vorm, te stimuleren en gerichte kosteneffectieve maatregelen en renovatie te ondersteunen, bijvoorbeeld door de invoering van een facultatieve regeling voor gebouwrenovatiepaspoorten; d) een overzicht van beleidsmaatregelen en acties die zijn gericht op de slechtst presterende onderdelen van het nationale gebouwenbestand, dilemma's in verband met gescheiden prikkels, en marktfalen, alsmede een overzicht van relevante nationale acties die energiearmoede helpen verminderen; e) beleidsmaatregelen en acties gericht op alle openbare gebouwen; f) een overzicht van nationale initiatieven ter bevordering van slimme technologieën en goed verbonden gebouwen en gemeenschappen, evenals vaardigheden en onderwijs in de bouw- en energie-efficiëntiesectoren, en g) een empirisch onderbouwde raming van de verwachte energiebesparing en de voordelen in ruimere zin, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid, veiligheid en luchtkwaliteit. 2. In zijn langetermijnrenovatiestrategie legt elke lidstaat een stappenplan met maatregelen en op nationaal niveau vastgestelde meetbare voortgangsindicatoren vast met het oog op de langetermijndoelstelling voor 2050 om de broeikasgasemissies in de EU in vergelijking met	Dit is een rapporteringsverplichting die geen regelgevende omzettingsmaatregelen vraagt. Het renovatieplan maakt deel uit van het Nationale Energie- en Klimaatplan.

1990 met 80 tot 95 % te verminderen, teneinde een in hoge mate energie-efficiënt en koolstofvrij nationaal gebouwenbestand tot stand te brengen en de kosteneffectieve transformatie van bestaande gebouwen in bijna-energieneutrale gebouwen te bevorderen. In het stappenplan worden indicatieve mijlpalen voor 2030, 2040 en 2050 opgenomen en wordt nader bepaald hoe deze bijdragen tot de verwezenlijking van de energie-efficiëntiedoelstellingen van de Unie overeenkomstig Richtlijn 2012/27/EU. 3. Ter ondersteuning van de mobilisering van investeringen in de renovatie die nodig is om de in lid 1 bedoelde doelstellingen te verwezenlijken, bevorderen de lidstaten de toegang tot passende mechanismen om: a) projecten samen te voegen, onder meer via investeringsplatforms of -groepen, en consortia van kleine en middelgrote ondernemingen, met het oog op toegang voor investeerders en pakketoplossingen voor potentiële klanten; b) het vermeende risico voor investeerders en de particuliere sector in verband met energie-efficiëntie¬werkzaamheden te verkleinen; c) publieke middelen als hefboom te gebruiken voor aanvullende particuliere investeringen of om specifieke tekortkomingen van de markt aan te pakken; d) investeringen in een energie-efficiënt openbaar gebouwenbestand te leiden, in overeenstemming met de richtsnoeren van Eurostat, en e) toegankelijke en transparante adviesinstrumenten te bieden, zoals centrale aanspreekpunten voor consumenten en energieadviesdiensten, in verband met op energie-efficiëntie gerichte renovaties en financieringsinstrumenten. 4. De Commissie verzamelt en verspreidt, ten minste onder overheidsdiensten, beste praktijken in verband met geslaagde publieke en particuliere financieringsregelingen voor op energie-efficiëntie gerichte renovatie, evenals informatie over regelingen om kleinschalige op energie-efficiëntie gerichte renovatieprojecten samen te voegen. De Commissie identificeert en verspreidt beste prakijken in verband met financiële prikkels voor renovatie vanuit het oogpunt van de consument, rekening houdend met kostenefficiëntieverschillen tussen de lidstaten. 5. Ter ondersteuning van de ontwikkeling van zijn langetermijnrenovatiestrategie houdt elke lidstaat, voordat hij die indient bij de Commissie, een openbare raadpleging over zijn	

langetermijnrenovatiestrategie. Elke lidstaat voegt een samenvatting van de resultaten van de openbare raadpleging als bijlage bij zijn langetermijnrenovatiestrategie. Elke lidstaat stelt de raadplegingsregeling op een inclusieve wijze vast tijdens de uitvoering van zijn langetermijnrenovatiestrategie. 6. Elke lidstaat voegt nadere informatie over de uitvoering van zijn meest recente langetermijnrenovatiestrategie, onder meer over de geplande beleidsmaatregelen en acties, als bijlage bij zijn langetermijnrenovatiestrategie. 7. Elke lidstaat kan zijn langetermijnrenovatiestrategie gebruiken voor maatregelen inzake brandveiligheid en aan intense seismische activiteit gerelateerde risico's die gevolgen hebben voor op energie-efficiëntie gerichte renovaties en voor de levensduur van gebouwen."	

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 6	
„Artikel 6 Nieuwe gebouwen 1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat nieuwe gebouwen aan de overeenkomstig artikel 4 vastgestelde minimumeisen voor energieprestatie voldoen. 2. De lidstaten zorgen dat de technische, milieugerelateerde en economische haalbaarheid van eventuele alternatieve systemen met een hoog rendement in aanmerking wordt genomen alvorens met de bouw van nieuwe gebouwen wordt begonnen.".	De uitvoering van lid 1 is vervat in de energieprestatieregelgeving. Er is voor lid 2 geen omzettingsmaatregel nodig aangezien de huidige verplichting voor een haalbaarheidstudie in de energieprestatieregelgeving voldoet aan het herziene artikel.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 7	
In artikel 7 wordt de vijfde alinea vervangen door: „De lidstaten stimuleren, met betrekking tot gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan, alternatieve systemen met een hoog rendement, voor zover dit technisch, functioneel en economisch haalbaar is, en besteden aandacht aan de problematiek van een gezond binnenklimaat, brandveiligheid en risico's in verband met intense seismische activiteit.".	Er is geen omzettingsmaatregel nodig aangezien de huidige verplichting voor een haalbaarheidstudie in de energieprestatieregelgeving voldoet aan het herziene artikel. Via de eis hernieuwbare energie worden alternatieve systemen met een hoog rendement gestimuleerd. In artikel 9.1.17 §5 van het Energiebesluit is immers bepaald dat bij ingrijpende energetische renovaties van EPW- en EPN-eenheden door middel van een of meer van de systemen vermeld in artikel 9.1.12/2 minimaal een bepaalde hoeveel

	energie wordt gehaald. Via de EPB-eisen wordt zo de facto hernieuwbare energie gestimuleerd.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 8 Temperatuurregeling	
Artikel 8, §3, nieuw derde lid: "De lidstaten schrijven voor dat nieuwe gebouwen, indien dat technisch en economisch haalbaar is, worden uitgerust met zelfregulerende apparatuur die de temperatuur in elke kamer apart regelt of, indien dat gerechtvaardigd is, in een aangewezen verwarmde zone van de gebouwunit. In bestaande gebouwen is de installatie van dergelijke zelfregulerende apparatuur vereist wanneer de warmtegeneratoren worden vervangen, indien dat technisch en economisch haalbaar is."	In bijlage V van het Energiebesluit (§ 9.2.2.2 Afgifterendement) is er al een onderscheid gemaakt in het afgifterendement voor ruimteverwarming, voor alle centrale verwarmingssystemen. Indien de temperatuur per ruimte gestuurd kan worden, is het afgifterendement 2% hoger (Tabel 43 van bijlage V). Voor residentiële ruimtekoeling is dit niet van toepassing aangezien er daar met een vaste, bestraffende waarde voor ruimtekoeling wordt gewerkt. Voor ruimteverwarming in residentiële gebouwen vertaalt de temperatuursturing per ruimte zich naar een impact op het S-peil en op het E-peil. In niet-residentiële gebouwen is de vernietingsfactor (verlies door gelijktijdig verwarmen en koelen) en de leiding- en kanaalverliezen afhankelijk van of er regeling per ruimte is. Zie bijlage VI van het Energiebesluit (6.3 Systeemrendementen voor verwarming en koeling). Voor ruimteverwarming en ruimtekoeling in niet-residentiële gebouwen vertaalt de temperatuursturing per ruimte zich naar een impact op het E-peil. Voor de eisen bij bestaande bouw werd een studie uitgevoerd. Het Energiebesluit wordt gewijzigd met berekening voor een algemeen "systeemrendement" binnen de installatie-eisen, met factoren voor de correcte dimensionering, installatie, afstelling en regeling van een technisch gebouwsysteem. Hier wordt ook de temperatuurregeling in verwerkt zodanig dat het artikel ook voor bestaande bouw correct wordt omgezet.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 8 Elektromobiliteit	
2. Met betrekking tot nieuwe niet voor bewoning bestemde gebouwen en niet voor bewoning bestemde gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan, met meer dan tien parkeerplaatsen, zorgen de lidstaten voor de installatie van minstens één oplaadpunt in de zin van Richtlijn	Er zal een decretaal kader via nieuwe titel XI/1 in het Energiedecreet worden ingevoegd (artikel 36-37 van het ontwerpdecreet), dat vervolgens via uitvoeringsbesluit moet worden geconcretiseerd.

2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad (*), evenals infrastructuur voor leidingen, met name goten voor elektrische kabels, voor minstens één op de vijf parkeerplaatsen, om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken, waar: a) het parkeerterrein zich binnen het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende renovaties, renovatiemaatregelen ook betrekking hebben op het parkeerterrein of de elektrische infrastructuur van het gebouw, of b) het parkeerterrein zich naast het gebouw bevindt, en, in het geval van ingrijpende renovaties, renovatiemaatregelen ook betrekking hebben op het parkeerterrein of de elektrische infrastructuur van parkeerterrein. De Commissie brengt uiterlijk op 1 januari 2023 verslag uit bij het Europees Parlement en de Raad over hoe een gebouwenbeleid van de Unie kan bijdragen aan het bevorderen van de elektromobiliteit en stelt zo nodig maatregelen voor. 3. Voor alle niet voor bewoning bestemde gebouwen met meer dan 20 parkeerplaatsen stellen de lidstaten uiterlijk op 1 januari 2025 de voorschriften voor de installatie van een minimumaantal oplaadpunten vast. 4. De lidstaten kunnen besluiten om de in de leden 2 en 3 bedoelde voorschriften niet vast te stellen of toe te passen op gebouwen die eigendom zijn van en worden gebruikt door kleine en middelgrote ondernemingen zoals omschreven in titel I van de bijlage bij Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie. 5. Met betrekking tot nieuwe voor bewoning bestemde gebouwen en voor bewoning bestemde gebouwen die ingrijpende renovaties ondergaan, met meer dan tien parkeerplaatsen, zorgen de lidstaten voor de installatie van infrastructuur voor leidingen, met name goten voor elektrische kabels, om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen op elke parkeerplaats in een later stadium mogelijk te maken, waar: a) het parkeerterrein zich binnen het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende renovaties, de renovatiemaatregelen betrekking hebben op het parkeerterrein of de elektrische infrastructuur van het gebouw, of b) het parkeerterrein zich naast het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende renovaties, de renovatiemaatregelen betrekking hebben op het parkeerterrein of de elektrische infrastructuur van het parkeerterrein.	

6. De lidstaten kunnen besluiten de leden 2, 3 en 5 niet toe te passen op specifieke categorieën gebouwen wanneer: a) bouwvergunningsaanvragen of gelijkwaardige aanvragen wat betreft de leden 2 en 5 zijn ingediend uiterlijk op 10 maart 2021; b) de vereiste infrastructuur voor leidingen afhankelijk is van geïsoleerde microsystemen, of de gebouwen zich bevinden in de ultraperifere gebieden in de zin van artikel 349 VWEU indien dit tot aanzienlijke problemen voor het functioneren van het lokale energiesysteem en een gevaar voor de stabiliteit van het lokale net leidt; c) de kosten van de oplaadinstallaties en leidingen meer bedragen dan 7 % van de totale kosten van de ingrijpende renovatie van het gebouw; d) een openbaar gebouw overeenkomstig de omzetting van Richtlijn 2014/94/EU reeds onder vergelijkbare voorschriften valt. 7. De lidstaten voorzien in maatregelen om de uitrol van oplaadpunten in nieuwe en bestaande al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen te vereenvoudigen en eventuele regelgevingsbelemmeringen, waaronder problemen inzake vergunnings- en goedkeuringsprocedures, weg te werken, onverminderd het eigendomsrecht en huurrecht van de lidstaten. 8. De lidstaten nemen de behoefte aan een coherent beleid voor gebouwen, zachte en groene mobiliteit en stedelijke planning in overweging.	

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 8 Systeemeisen	
Artikel 8, §1, eerste en tweede lid: 'Ten behoeve van een optimaal energiegebruik van technische bouwsystemen stellen de lidstaten systeemeisen vast in verband met de algehele energieprestatie, het adequaat installeren, dimensioneren, afstellen en controleren van de technische bouwsystemen die in bestaande gebouwen worden geïnstalleerd. De lidstaten kunnen die systeemeisen ook op nieuwe gebouwen toepassen. Er worden systeemeisen vastgesteld voor nieuwe technische bouwsystemen en voor de vervanging of de verbetering van technische bouwsystemen, en die eisen worden toegepast voor zover zij technisch, economisch en functioneel haalbaar zijn.' Artikel 8, §9:	Wat betreft de technische bouwsystemen, zijn het merendeel van de bepalingen al omgezet bij het invoeren van de installatie-eisen voor vergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2015. De herziening van de richtlijn zorgt ervoor dat ook gebouwautomatisatie- en controlesystemen en systemen voor energieopwekking ter plaatse (bv. PV-panelen, WKK,...) moeten worden toegevoegd. De systeemeisen zijn in de energieprestatieregelgeving opgenomen. Bij wijzigingsdecreet van 18 november 2011 werd dit in het Energiedecreet aangepast. De definitie van EPB-eisen in artikel 1.1.3, 48° is toen verruimd naar: "EPB-eisen : eisen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat, dat wil zeggen het geheel van voorwaarden waaraan een gebouw, een technisch bouwsysteem of de constructieonderdelen inzake energetische

'De lidstaten zorgen ervoor dat, indien een technisch bouwsysteem wordt geïnstalleerd, vervangen of verbeterd, de algemene energieprestatie van het gewijzigde onderdeel en indien relevant, van het volledige gewijzigde systeem, wordt geëvalueerd. De resultaten worden gedocumenteerd en doorgegeven aan de eigenaar van het gebouw, zodat ze beschikbaar blijven en kunnen worden gebruikt voor de controle op de inachtneming van de overeenkomstig lid 1 van dit artikel vastgestelde minimumeisen en voor de afgifte van energieprestatiecertificaten. Onverminderd artikel 12 bepalen de lidstaten of de afgifte van een nieuw energieprestatiecertificaat vereist is.'	prestaties, thermische isolatie, binnenklimaat, systeemeisen en ventilatie moet voldoen" Ook werd een definitie van systeemeisen toegevoegd in artikel 1.1.3, 115/1°: "systeemeisen : eisen in verband met de totale energieprestatie, het adequaat installeren, dimensioneren, afstellen en controleren van de technische bouwsystemen die in nieuwe gebouwen worden geïnstalleerd of in bestaande gebouwen nieuw worden geïnstalleerd, vervangen of verbeterd" Beide definities zijn ongewijzigd en voldoen nog aan de bepalingen in de herziene richtlijn. De Vlaamse Regering heeft de bevoegdheid om in het kader van de EPB-eisen ook systeemeisen te gaan vaststellen. De systeemeisen zijn uitgewerkt in bijlage XII van het Energiebesluit. In 2019 werd in opdracht van het VEA een studie uitgevoerd aangaande de nodige aanpassingen aan de systeemeisen. Op basis van de resultaten van de studie en na een stakeholdersoverleg wordt een tekstvoorstel uitgewerkt voor wijziging van bijlage XII van het Energiebesluit.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 10 Databank	
Artikel 10, §6bis en 6ter: '6 bis. Voor databanken voor energieprestatiecertificaten is het toegestaan gegevens te verzamelen over het gemeten of berekende energieverbruik van de desbetreffende gebouwen, met inbegrip van ten minste openbare gebouwen waarvoor overeenkomstig artikel 12 een energieprestatiecertificaat in de zin van artikel 13 is afgegeven. 6 ter. Op verzoek worden voor statistische en onderzoeksdoeleinden en aan de eigenaar van het gebouw ten minste geaggregeerde geanonimiseerde gegevens conform de Unievoorschriften en nationale voorschriften inzake gegevensbescherming ter beschikking gesteld.	Artikel 10, §6 bis legt geen verplichting op, maar verduidelijkt dat het is toegestaan om gegevens te verzamelen over het gemeten of berekende energieverbruik van gebouwen. In de Vlaamse energieprestatiedatabank wordt het gemeten energieverbruik voor publieke gebouwen al opgenomen. Er zijn bijgevolg geen omzettingsmaatregelen nodig voor deze bepaling. De energieprestatiedatabank verzamelt gegevens, maar momenteel is in het Energiedecreet enkel bepaald dat "in het kader van wetenschappelijk onderzoek geanonimiseerde gegevens" uit de energieprestatiecertificatendatabank ter beschikking worden gesteld van belanghebbende instanties. Om te beantwoorden aan artikel 6 ter is bijgevolg een wijziging in het Energiedecreet nodig zodat ook voor statistische doeleinden gegevens kunnen worden vrijgegeven. Zowel artikel 11.1.14, §2 als 11.2.3, §3 van het Energiedecreet worden gewijzigd. In het ontwerp van decreet zijn de wijzigingen voorgesteld in artikel 29 en 33.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 10 Financiële maatregelen voor renovatie	
Artikel 10 §6: 6. De lidstaten koppelen hun financiële maatregelen voor verbeteringen van de energie-efficiëntie in het kader van de renovatie van gebouwen aan de beoogde of verwezenlijkte energiebesparing, zoals bepaald door één of meer van de volgende criteria: a) de energieprestatie van de apparatuur die of het materiaal dat voor de renovatie wordt gebruikt; in welk geval de apparatuur of het materiaal dat voor de renovatie is gebruikt, dient te worden geïnstalleerd door een installateur met het desbetreffende niveau van certificering of kwalificatie; b) standaardwaarden voor de berekening van energiebesparingen in gebouwen; c) de verwezenlijkte verbetering ten gevolge van de renovatie, door de vóór en na de renovatie afgegeven energieprestatiecertificaten met elkaar te vergelijken; d) de resultaten van een energieaudit; e) de resultaten van een andere relevante, transparante en proportionele methode die de verbetering in energieprestatie aantoont.	Nieuw ingevoegd artikel 10 para. 6 van de richtlijn verplicht financiële maatregelen te koppelen aan de beoogde of verwezenlijkte energiebesparing. Daarmee wordt vanuit Europa getracht om betere kwaliteit van de renovatie te garanderen. De richtlijn geeft concreet vier manieren waarop de koppeling kan gedaan worden, en een 'andere relevante, transparante en proportionele methode die de verbetering in energieprestatie aantoont'. Deze maatregelen behoeft geen directe omzettingsmaatregelen. De Commissie heeft in haar aanbeveling bevestigd dat dit artikel niet van toepassing is op bestaande maatregelen doch enkel op nog te nemen maatregelen. Er moet echter op worden toegezien dat alle nieuwe financiële maatregelen voor renovatie, waaronder ook premies die op lokaal niveau worden toegekend, voldoen aan dit artikel. Er wordt een omzendbrief voorbereid om alle overheden en agentschappen op de hoogte te brengen.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 14 Verwarmingsinstallaties	
Artikel 14: 1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen voor het instellen van regelmatige keuringen van de toegankelijke delen van verwarmingssystemen of van gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW, zoals de warmtegenerator, het controlesysteem en de circulatiepomp(en), die voor de verwarming van gebouwen worden gebruikt. De keuring omvat een beoordeling van het rendement en de dimensionering van de warmtegenerator, vergeleken met de verwarmingsbehoeften van het gebouw en houdt, in voorkomend geval, rekening met het vermogen van het verwarmingssysteem of het gecombineerd ruimteverwarmings- en ventilatiesysteem om zijn	De verplichtingen rondom de verwarmingsaudit en de aircokeuring zijn bij Richtlijn 2010/31 omgezet onder bevoegdheid van de minister van Omgeving (respectievelijk in Stooktoestellenbesluit/VLAREM). Deze besluiten worden gewijzigd om correcte omzetting van de richtlijn te garanderen. Voor de alternatieve systemen, dewelke heden niet onder toepassingsgebied van de reeds bestaande verplichtingen van het Stooktoestellenbesluit/VLAREM vallen, wordt een alternatieve aanpak uitgewerkt. Voor deze aanpak geldt §3: er moet een rapport aan de Commissie worden bezorgd waar de gelijkwaardigheid uit blijkt. Er is in dat geval geen regelgevende wijziging nodig. Immers opent lid 3 met de zinsnede "Als alternatief voor lid 1" (…). Dit

prestatie onder typische of gemiddelde werkingsomstandigheden te optimaliseren. Indien na een overeenkomstig dit lid verrichte keuring niets aan het verwarmingssysteem of aan het gecombineerd ruimteverwarmings- en ventilatiesysteem of aan de verwarmingsbehoeften van het gebouw is veranderd, kunnen de lidstaten besluiten dat de dimensionering van de warmtegenerator niet opnieuw moet worden beoordeeld. 2. Technische bouwsystemen die expliciet onder een overeengekomen energieprestatie-criterium of een contractuele regeling vallen waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld, zoals energieprestatiecontracten, of die worden beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatiemonitoringmaatregelen aan de systeemzijde zijn onderworpen, zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorwaarden, op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als het resultaat van lid 1. 3. Als alternatief voor lid 1 en op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1 kunnen de lidstaten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de gebruikers worden geadviseerd over de vervanging van warmte-generatoren, andere wijzigingen van het verwarmingssysteem of van het gecombineerd ruimteverwarmings- en ventilatiesysteem en alternatieve oplossingen om het rendement en de geschikte dimensie van die systemen te beoordelen. Vooraleer de in de eerste alinea van dit lid bedoelde alternatieve maatregelen worden toegepast, documenteert elke lidstaat, in een verslag aan de Commissie, de gelijkwaardigheid van het effect van die maatregelen met het effect van de in lid 1 bedoelde maatregelen. Een dergelijk verslag wordt ingediend overeenkomstig de toepasselijke plannings- en rapportageverplichtingen. 4. De lidstaten stellen de voorschriften vast om ervoor te zorgen dat, voor zover dat technisch en economisch haalbaar is, niet voor bewoning bestemde gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, vóór het einde van 2025 met systemen voor gebouwautomatisering en -controle zijn uitgerust. De systemen voor gebouwautomatisering en -controle kunnen:	impliceert dat als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van adviserende maatregelen zoals voorzien in lid 3, de regelgevende maatregelen van lid 1 niet moeten worden toegepast. De getroffen alternatieve maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaand uit onderhoud, advies, informatie via websites en brochures. Overeenkomstig artikel 14 (3) moeten deze maatregelen hetzelfde resultaat als een keuring opleveren. Voor het bepaalde onder artikel 14 (4) en artikel 14 (5) om ten laatste eind 2025 grote niet-residentiele gebouwen verplicht uit te rusten met gebouwautomatisatie- en controlesystemen, wordt een algemene verplichting ingevoerd in nieuw hoofdstuk in titel XI van het Energiedecreet. Dit voorstel volgt uit artikel 32 van het wijzigingsdecreet. De verplichting is onafhankelijk van de vraag of het gebouw nieuw gebouwd of verbouwd wordt. Om deze reden kan de verplichting niet worden gedekt door het invoeren van EPB-eisen. Er zullen immers ook veel gebouwen zijn die aan bovenstaande eis moeten voldoen zonder dat voor deze gebouwen een EPB-aangifte moet worden ingediend. Daarom wordt voorgesteld om in het Energiedecreet een algemene verplichting in te voeren voor de grote, niet-residentiële gebouwen die onder het toepassingsgebied van artikel 14 en 15 vallen om uiterlijk op 31 december 2025 de gebouwautomatisering en -controlesystemen aanwezig te hebben. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen voorzien op deze verplichting in geval het technisch of economisch niet haalbaar is om de eisen (bijv. voor oude schoolgebouwen). De richtlijn voorziet in deze mogelijkheid. Er wordt (voorlopig) geen gevolg gegeven aan de mogelijkheid van paragraaf 5, om ook voor residentiële gebouwen voorschriften vast te stellen om ervoor te zorgen dat deze van gebouw-automatisatie- en controlesystemen zijn voorzien. Paragraaf 5 is facultatief en niet dwingend. Het opleggen van eisen aan residentiële gebouwen met betrekking tot permanente elektronische toezichtsystemen wordt door Europa dus niet verplicht. In lijn met de ambitie om geen “gold plating” toe te passen bij de omzetting van Europese Richtlijn, wordt er in Vlaanderen voor gekozen om geen eisen op te leggen aan residentiële gebouwen. Zo worden Vlaamse regels voor woongebouwen niet strenger dan in andere Europese landen.

a) het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken; b) de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of technische installaties informeren over mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren, en c) communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouw¬systemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten. 5. De lidstaten kunnen voorschriften vaststellen om ervoor te zorgen dat voor bewoning bestemde gebouwen uitgerust zijn met: a) de functie van permanent elektronisch toezicht waarmee het rendement van de systemen wordt gemeten en de eigenaren of beheerders van het gebouw worden geïnformeerd wanneer het rendement aanzienlijk is gedaald en wanneer onderhoud aan het systeem noodzakelijk is, en b) doeltreffende controlefuncties om optimale energieopwekking, -distributie, -opslag en optimaal energieverbruik te waarborgen. 6. Gebouwen die voldoen aan lid 4 of lid 5 zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorschriften.	

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 15 Airconditioningsystemen	
Artikel 15: 1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen voor het instellen van regelmatige keuringen van de toegankelijke delen van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditionings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW. De keuring omvat een beoordeling van het rendement en de dimensionering van het airconditioningsysteem vergeleken met de koelingsbehoeften van het gebouw en, in voorkomend geval, rekening houdend met het vermogen van het airconditioningsysteem of het gecombineerde airconditioning- en ventilatiesysteem om zijn prestaties onder	De verplichtingen rondom de verwarmingsaudit en de aircokeuring zijn bij Richtlijn 2010/31 omgezet onder bevoegdheid van de minister van Omgeving (respectievelijk in Stooktoestellenbesluit/VLAREM). Deze besluiten worden gewijzigd om correcte omzetting van de richtlijn te garanderen. Voor de alternatieve systemen, dewelke heden niet onder toepassingsgebied van de reeds bestaande verplichtingen van het Stooktoestellenbesluit/VLAREM vallen, wordt een alternatieve aanpak uitgewerkt. Voor deze aanpak geldt §3: er moet een rapport aan de Commissie worden bezorgd waar de gelijkwaardigheid uit blijkt. Er is in dat geval geen regelgevende

typische of gemiddelde werkingsomstandigheden te optimaliseren. Indien na een overeenkomstig dit lid verrichte keuring niets aan het airconditioningsysteem of het gecombineerde airconditioning- en ventilatiesysteem of de koelingsbehoeften van het gebouw is veranderd, kunnen de lidstaten besluiten dat de dimensionering van het airconditioningsysteem niet opnieuw moet worden beoordeeld. Lidstaten die uit hoofde van artikel 1, lid 3, strengere voorschriften handhaven, zijn vrijgesteld van de verplichting tot kennisgeving daarvan aan de Commissie. 2. Technische bouwsystemen die expliciet vallen onder een overeengekomen energieprestatiecriterium of een contractuele regeling waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld, zoals energieprestatiecontracten, of die worden beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatiemonitoringmaatregelen aan de systeemzijde zijn onderworpen, zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorwaarden, op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1."; 3. Als alternatief voor lid 1 en op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1, kunnen de lidstaten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de gebruikers worden geadviseerd over de vervanging van airconditioning-systemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen, over andere wijzigingen van het airconditioningsysteem of het gecombineerde airconditioning- en ventilatiesysteem en over alternatieve oplossingen om het rendement en de geschikte dimensie van die systemen te beoordelen. Vooraleer de in de eerste alinea van dit lid bedoelde alternatieve maatregelen worden toegepast, documenteert elke lidstaat, in een verslag aan de Commissie, de gelijkwaardigheid van het effect van die maatregelen met het effect van de in lid 1 bedoelde maatregelen. Een dergelijk verslag wordt ingediend overeenkomstig de toepasselijke plannings-rapportageverplichtingen. 4. De lidstaten stellen voorschriften vast om ervoor te zorgen dat, voor zover dat technisch en economisch haalbaar is, niet voor bewoning bestemde gebouwen met airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, vóór het einde van 2025	wijziging nodig. Immers opent lid 3 met de zinsnede "Als alternatief voor lid 1" (…). Dit impliceert dat als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van adviserende maatregelen zoals voorzien in lid 3, de regelgevende maatregelen van lid 1 niet moeten worden toegepast. De getroffen alternatieve maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaand uit onderhoud, advies, informatie via websites en brochures. Overeenkomstig artikel 15 (3) moeten deze maatregelen hetzelfde resultaat als een keuring opleveren. Voor het bepaalde onder artikel 15 (4) en artikel 15 (5) om ten laatste eind 2025 grote niet-residentiele gebouwen verplicht uit te rusten met gebouwautomatisatie- en controlesystemen, wordt een algemene verplichting ingevoerd in nieuw hoofdstuk in titel XI van het Energiedecreet. Dit voorstel volgt uit artikel 31 e.v. van het wijzigingsdecreet. De verplichting is onafhankelijk van de vraag of het gebouw nieuw gebouwd of verbouwd wordt. Om deze reden kan de verplichting niet worden gedekt door het invoeren van EPB-eisen. Er zullen immers ook veel gebouwen zijn die aan bovenstaande eis moeten voldoen zonder dat voor deze gebouwen een EPB-aangifte moet worden ingediend. Daarom wordt voorgesteld om in het Energiedecreet een algemene verplichting in te voeren voor de grote, niet-residentiële gebouwen die onder het toepassingsgebied van artikel 14 en 15 vallen om uiterlijk op 31 december 2025 de gebouwautomatisering en -controlesystemen aanwezig te hebben. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen voorzien op deze verplichting in geval het technisch of economisch niet haalbaar is om de eisen (bijv. voor oude schoolgebouwen). De richtlijn voorziet in deze mogelijkheid. Er wordt (voorlopig) geen gevolg gegeven aan de mogelijkheid van paragraaf 5, om ook voor residentiële gebouwen voorschriften vast te stellen om ervoor te zorgen dat deze van gebouw-automatisatie- en controlesystemen zijn voorzien. Paragraaf 5 is facultatief en niet dwingend. Het opleggen van eisen aan residentiële gebouwen met betrekking tot permanente elektronische toezichtsystemen wordt door Europa dus niet verplicht. In lijn met de ambitie om geen "gold plating" toe te passen bij de omzetting van Europese Richtlijn, wordt er in Vlaanderen voor gekozen om geen eisen op te leggen aan residentiële gebouwen. Zo worden Vlaamse regels

met systemen voor gebouwautomatisering en -controle zijn uitgerust. De systemen voor gebouwautomatisering en -controle kunnen: a) het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken; b) de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of technische installaties informeren over mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren, en c) communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten. 5. De lidstaten kunnen voorschriften voorzien om ervoor te zorgen dat voor bewoning bestemde gebouwen uitgerust zijn met: a) de functie van permanent elektronisch toezicht waarmee het rendement van de systemen wordt gemeten en de eigenaren of beheerders van het gebouw worden geïnformeerd het rendement aanzienlijk is gedaald en wanneer onderhoud aan het systeem noodzakelijk is, en b) doeltreffende controlefuncties om optimale energieopwekking, -distributie en -opslag en optimaal energieverbruik te waarborgen. 6. Gebouwen die voldoen aan lid 4 of lid 5 zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorschriften.	voor woongebouwen niet strenger dan in andere Europese landen.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 19 Evaluatie	
“De Commissie, bijgestaan door het bij artikel 26 ingestelde comité, verricht uiterlijk 1 januari 2026 een evaluatie van deze richtlijn in het licht van de ervaring die is opgedaan en de vooruitgang die is geboekt met de toepassing ervan en doet zo nodig voorstellen. In het kader van die evaluatie onderzoekt de Commissie op welke wijze de lidstaten geïntegreerde stads- of buurtbenaderingen in het gebouwen- en energie-efficiëntiebeleid van de Unie kunnen toepassen, waarbij wordt gewaarborgd dat elk gebouw aan de minimumeisen voor de energieprestatie voldoet, bijvoorbeeld door middel van algemene renovatieregelingen die van toepassing zijn op een	Dit artikel legt een verplichting op voor de Commissie waarvoor op Vlaams niveau geen omzettingsmaatregelen nodig zijn.

aantal gebouwen in een ruimtelijke context in plaats van op een enkel gebouw. De Commissie evalueert met name de behoefte aan een verdere verbetering van de energieprestatiecertificaten overeenkomstig artikel 11.;"	

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 19bis	
„ De Commissie verricht vóór 2020 een haalbaarheidsstudie die de mogelijkheden nagaat en een tijdschema voorstelt voor het invoeren van de keuring van autonome ventilatie-systemen, alsook van een facultatief gebouwrenovatiepaspoort in aanvulling op de energieprestatiecertificaten. De Commissie doet dit om, teneinde te komen tot een stapsgewijze en, op kwaliteitscriteria gebaseerde renovatieroutekaart renovatiestappenplan voor de lange termijn die geldt voor specifieke gebouwen. Een dergelijke renovatieroutekaart die volgt op een energie-audit en geeft een beeld geeft van de maatregelen en renovaties die de energieprestaties zouden kunnen verbeteren.".	Dit artikel legt een verplichting op voor de Commissie waarvoor op Vlaams niveau geen omzettingsmaatregelen nodig zijn.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 20 Informatieverplichting	
Artikel 20 §2: "De lidstaten verstrekken eigenaars of huurders van gebouwen met name informatie over de energieprestatiecertificaten en het doel ervan, alsmede over kosteneffectieve maatregelen, en, voor zover van toepassing, de beschikbare financiële instrumenten om de energieprestatie van het gebouw te verbeteren en om cv-ketels op fossiele brandstoffen te vervangen door duurzamere alternatieven. De lidstaten verstrekken deze informatie door middel van toegankelijke en transparante adviesinstrumenten, zoals renovatieadvies en centrale-aanspreekpunten. De Commissie assisteert de lidstaten op hun verzoek bij het organiseren van voorlichtingcampagnes in het kader van lid 1 en de eerste alinea van dit lid; deze kunnen worden opgezet in de vorm van uniale programma's..".	De verplichtingen van dit artikel zijn al voldoende in Vlaamse regelgeving opgenomen zodat geen verder omzettingsmaatregelen nodig zijn. Het energieprestatiecertificaat ('EPC' genoemd) voor bestaande gebouwen dat verplicht is bij verkoop en verhuur van woongebouwen, voldoet hier al aan, zeker in zijn vernieuwde vorm. Het EPC bevat naast de informatie over de huidige energieprestatie ook informatie over de bedoeling ervan en waar de bouwheer meer informatie kan vinden (o.a. op de website). De vernieuwde versie communiceert duidelijk over de langetermijndoelstelling voor bestaande gebouwen, hoe de woning er zich op dit moment tot verhoudt en welke maatregelen genomen kunnen worden om de doelstelling te bereiken. Deze langetermijndoelstelling werd bepaald op basis van kostenoptimale en kosteneffectieve maatregelen. Het EPC verwijst ook naar de mogelijke premies. Conform artikel 9.2.4 van het Energiebesluit moet de eigenaar een kopie van het EPC aan de huurder bezorgen. De woningpas versterkt de informatieverstrekking over de energieprestatie van gebouwen: de informatie over het EPC is in de woningpas opgenomen.

	De woningpas geeft niet enkel informatie over energie, maar over meerdere domeinen. Het is een digitaal paspoort voor elke woning, raadpleegbaar door de woningeigenaar en in de toekomst de door hem gemachtigden. Zo krijgt elke eigenaar (of gemachtigde) toegang tot en inzicht in relevante gebouw-, grond- en omgevingsgebonden informatie waar de overheid over beschikt. Op het vlak van energie kan de woningpas worden beschouwd als een adviesinstrument voor de eigenaar. Dat maakt het voor de eigenaar veel gemakkelijker om bijvoorbeeld na te gaan in welke mate de woning energiezuinig of kwalitatief is, over de nodige attesten beschikt, … . En dankzij de woningpas zal de burger als (ver)bouwer, (ver)koper of (ver)huurder ook heel wat tijd kunnen besparen in de afhandeling van het papierwerk.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 23 Bevoegdheidsdelegatie	
1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden. 2. De in de artikelen 5, 8 en 22 bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar, met ingang van 9 juli 2018. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden vóór het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden vóór het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet. 3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in de artikelen 5, 8 en 22 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in het besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet. 4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door de lidstaten aangewezen deskundigen, en wel overeenkomstig de in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven vastgelegde beginselen.	Dit artikel handelt over de bevoegdheidsdelegatie aan de Europese Commissie en vereist geen omzettingsmaatregelen van de lidstaten.

5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, stelt zij het Europees Parlement en de Raad gelijktijdig hiervan in kennis. 6. Een overeenkomstig artikel 5, 8 of 22 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt slechts in werking indien noch het Europees Parlement, noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad daartegen bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad de Commissie vóór het verstrijken van deze termijn hebben meegedeeld dat zij geen bezwaar zullen maken. Deze termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of van de Raad met twee maanden verlengd.”.	

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Bijlage I Berekeningsmethode	
“1) Bijlage I wordt als volgt gewijzigd: a) punt 1 wordt vervangen door: „1. De energieprestatie van een gebouw wordt bepaald op grond van het berekende of het werkelijke energieverbruik en geeft het normale energieverbruik weer voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, warm water voor huishoudelijke doeleinden, ventilatie, ingebouwde verlichting en andere technische bouwsystemen; Ten behoeve zowel van energieprestatiecertificering als conformiteit met de minimumeisen inzake energieprestatie wordt de energieprestatie van een gebouw uitgedrukt in een numerieke indicator van het primaire energieverbruik in kWh/(m 2 per jaar). De methode voor de bepaling van de energieprestatie van een gebouw is transparant en vatbaar voor innovatie. De lidstaten beschrijven hun nationale berekeningsmethode op basis van de nationale bijlagen bij de overkoepelende normen, met name ISO 52000-1, 52003-1, 52010-1, 52016-1, en 52018-1, die zijn opgesteld op basis van het aan het Europees Comité voor normalisatie (CEN) verstrekte mandaat M/480. De onderhavige bepaling vormt geen juridische codificatie van deze normen.”; b) punt 2 wordt vervangen door: „2. De energiebehoeften voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, warm water voor huishoudelijke doeleinden, ventilatie, verlichting en andere technische bouwsystemen worden berekend teneinde de door de lidstaten op nationaal of regionaal niveau bepaalde normen inzake gezondheid, binnenluchtkwaliteit en comfort te optimaliseren.	Lid 2 van gewijzigd Annex I bepaalt dat de energieprestatie van een gebouw uitgedrukt wordt in een numerieke indicator van het primaire energieverbruik in kWh/m^2. Het Vlaams Energieagentschap heeft een voorstel uitgewerkt dat ter goedkeuring werd voorgelegd aan de Commissie. In het voorstel wordt het E-peil als eis behouden en wordt het overeenkomstig primair energieverbruik in kWh/m^2 per jaar indicatief op het EPC vermeld. Sinds 2006 wordt de energieprestatie-eis in het Vlaams Gewest uitgedrukt in een E-peil. Het peil van primair energieverbruik (E-peil) wordt gegeven door de verhouding van het karakteristiek jaarlijks primair energieverbruik tot een referentiewaarde, vermenigvuldigd met 100: $$E = 100 \frac{E_{char\ ann\ prim\ en\ cons}}{E_{char\ ann\ prim\ en\ cons,ref}}$$ (-) met: E het peil van primair energieverbruik, (-) $E_{char\ ann\ prim\ en\ cons}$ het karakteristiek jaarlijks primair energieverbruik, in MJ; $E_{char\ ann\ prim\ en\ cons,\ ref}$ de referentiewaarde voor het karakteristiek jaarlijks primair energieverbruik, in MJ. Bij annex §1 van de herziene richtlijn heeft de Europese Commissie aangegeven dat als de lidstaten een verhouding van het primaire energieverbruik tot een referentieverbruik als eis verkiezen, er moet worden verduidelijkt hoe deze

Primaire energie wordt berekend op basis van primaire-energie- of wegingsfactoren per energiedrager, die op hun beurt gebaseerd kunnen zijn op nationale, regionale of plaatselijke jaarlijkse en mogelijk ook seizoensbepaalde of maandelijkse gewogen gemiddelden, of op specifiekere informatie die beschikbaar wordt gesteld voor afzonderlijke stadssystemen. De lidstaten definiëren de primaire-energiefactoren of de wegingsfactoren. Bij de toepassing van die factoren voor de berekening van energieprestaties zorgen de lidstaten ervoor dat optimale energieprestaties van de bouwschil worden nagestreefd. Bij de berekening van primaire-energiefactoren ten behoeve van de berekening van de energieprestatie van gebouwen kunnen lidstaten rekening houden met door de energiedrager geleverde hernieuwbare energiebronnen, alsook met ter plaatste opgewekte en gebruikte hernieuwbare energiebronnen, mits dat geschiedt op niet- discriminerende basis."; c) het volgende punt wordt ingevoegd: „2 bis. Om de energieprestatie van een gebouw uit te drukken, kunnen de lidstaten ervoor kiezen aanvullende numerieke indicatoren te bepalen voor het totale verbruik van primaire (niet-hernieuwbare en hernieuwbare) energie en voor de geproduceerde broeikasgasemissies in kg CO 2 - equivalent per m 2 per jaar."; d) in punt 4 wordt de aanhef vervangen door: „4. Er wordt rekening gehouden met de positieve invloed van de volgende aspecten:"	indicator zich verhoudt ten opzichte van het primair energieverbruik, uitgedrukt in kWh/(m^2.jaar). Het Vlaams Energieagentschap ziet de relatie tussen het E-peil en het primair energieverbruik in kWh/(m^2.jaar) als volgt: Het jaarlijks primair energieverbruik van het gebouw, uitgedrukt in kWh/(m^2.jaar) wordt gegeven door: $$Q_{prim} = \frac{E_{char\ ann\ prim\ en\ cons}}{3{,}6 \cdot A_f}$$ (kWh/m^2.jaar) met: $E_{char\ ann\ prim\ en\ cons}$ het karakteristiek jaarlijks primair energieverbruik van het gebouw, berekend volgens de Vlaamse berekeningsmethodes (EPW of EPN), in MJ; A_f de bruikbare vloeroppervlakte, in m^2. Deze indicator Q_{prim} kan ter informatie toegevoegd worden aan het certificaat. De eis kan dan op niveau van het E-peil blijven. De indicatieve eis op het jaarlijks primair energieverbruik, uitgedrukt in kWh/(m^2.jaar) kan eveneens ter informatie opgenomen worden op het energieprestatiecertificaat. Deze wordt bepaald via volgende formule: $$Q_{prim,max} = \frac{E_{max} \cdot E_{char\ ann\ prim\ en\ cons,ref}}{100 \cdot 3{,}6 \cdot A_f}$$ (kWh/m^2.jaar) met: E_{max} het geëiste maximale E-peil, (-); $E_{char\ ann\ prim\ en\ cons,ref}$ de referentiewaarde voor het karakteristiek jaarlijks primair energieverbruik, in MJ; A_f de bruikbare vloeroppervlakte, m^2. De waarde van $Q_{prim,max}$ varieert tussen de verschillende gebouwen en is constant voor hetzelfde gebouw. De Europese Commissie heeft schriftelijk bevestigd dat bovenstaande interpretatie conform de richtlijn in. Voor wat betreft de verplichte beschrijving van de berekeningsmethode: De berekeningsmethodes voor nieuwbouw, ingrijpende energetische renovaties en bestaande gebouwen zijn door de jaren heen ontwikkeld op basis van verscheidene normen en

	wetenschappelijk onderzoek. Elke lidstaat heeft de vrijheid een eigen methode te ontwikkelen. Daarnaast werd er de laatste jaren een set van Europese normen opgesteld. Er is echter geen verplichting om deze normen over te nemen. De Commissie wenst wel meer inzicht te krijgen hoe de verschillende methodes zijn opgebouwd, vooral met het doel ze met elkaar te kunnen vergelijken. Daarom is het noodzakelijk dat elke lidstaat zijn methode beschrijft volgens eenzelfde sjabloon. Heden wordt de beschrijving van de rekenmethodes voor nieuwbouw en ingrijpende energetische renovaties voor de drie gewesten tezamen uitgevoerd door het EPB-consortium. Het EPB-platform is het samenwerkingsplatform tussen de drie gewesten omtrent de EPB-berekeningsmethodieken. De beschrijving van de rekenmethodes voor bestaande gebouwen volgens de betreffende overkoepelende normen werd uitbesteed aan een ander bureau.

Richtlijn 2018/2002

Noot: met het voorliggende ontwerpdecreet wordt slechts via één artikel uitvoering gegeven aan omzetting van Richtlijn 2018/2002 betreffende energie-efficiëntie. Enkel dit artikel wordt hieronder behandeld.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 9ter	
1. In appartementsgebouwen en multifunctionele gebouwen die over een centrale verwarmings- of centrale koelingsbron beschikken of die zijn aangesloten op een systeem voor stadsverwarming of -koeling, worden individuele meters geïnstalleerd om het verbruik van verwarming, koeling of warm water voor huishoudelijk gebruik voor iedere eenheid van het gebouw te meten, indien dat technisch haalbaar en kostenefficiënt is, te weten in verhouding staat tot de potentiële energiebesparingen. Als het gebruik van individuele meters technisch niet haalbaar of niet kostenefficiënt is om het warmteverbruik in elke eenheid van het gebouw te meten, worden individuele warmtekostenverdelers gebruikt om het warmteverbruik van elke radiator te meten, tenzij de betrokken lidstaat aantoont dat de installatie van dergelijke warmtekostenverdelers niet kostenefficiënt is. In die gevallen kunnen alternatieve kostenefficiënte methoden voor de meting van het warmteverbruik worden	Artikel 16 van het ontwerpdecreet behandelt de omzetting van dit artikel uit de richtlijn Energie-efficiëntie. Artikel 4/1.2.2, §3, derde lid van het Energiedecreet moet enigszins worden aangepast om in lijn te zijn met de herformulering van die richtlijnbepaling. Meer bepaald moet het lid richting de Regering dwingender worden geformuleerd en moeten trappenhuizen en gangen met radiatoren en koeling van appartementen worden toegevoegd.

overwogen. De algemene criteria, werkwijzen en/of procedures aan de hand waarvan kan worden bepaald dat installaties technisch niet haalbaar en niet-kosteneffectief zijn, worden door elke lidstaat duidelijk vastgesteld en gepubliceerd. 2. In nieuwe appartementsgebouwen en in de residentiële gedeelten van nieuwe multifunctionele gebouwen die uitgerust zijn met een centrale verwarmingsbron voor warm water voor huishoudelijk gebruik of op stadsverwarmingssystemen zijn aangesloten, worden, niettegenstaande de eerste alinea van lid 1, voorzien in individuele meters voor warm water voor huishoudelijk gebruik. 3. Indien appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen zijn aangesloten op stadsverwarming of -koeling of een eigen gemeenschappelijk verwarmings- of koelingssysteem voor dergelijke gebouwen gangbaar is, zorgen de lidstaten ervoor dat zij, met het oog op een transparante en accurate berekening van het individuele verbruik, transparante en voor het publiek toegankelijke nationale regels vaststellen voor de verdeling van de kosten voor het verbruik van verwarming, koeling en warm water voor huishoudelijk gebruik in dergelijke gebouwen. Waar passend, bevatten deze regels richtsnoeren betreffende de wijze waarop de kosten van energie moeten worden verdeeld, die wordt gebruikt als volgt: a) warm water voor huishoudelijk gebruik; b) warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten, wanneer trappenhuizen en gangen voorzien zijn van radiatoren; c) voor het verwarmen of koelen van appartementen.	

Richtlijn 2018/2001

Noot: met het ontwerpdecreet wordt slechts via één artikel uitvoering gegeven aan omzetting van Richtlijn 2018/2001 betreffende hernieuwbare energie. Enkel dit artikel wordt hieronder behandeld.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 2 - definities	
Voor de toepassing van deze richtlijn gelden de relevante definities van Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad. De volgende definities gelden eveneens: (...) 19) „stadsverwarming" of „stadskoeling": de distributie van thermische energie in de vorm van stoom, warm water of gekoelde vloeistoffen	Artikel 4 van het ontwerpdecreet behandelt de omzetting van deze definitie uit de richtlijn. De definities van stadsverwarming in artikel 1.1.3, punt 113/1/1° wordt aangevuld. Er wordt voorgesteld om de definitie van stadsverwarming- of koeling aan te vullen, zodat

vanuit centrale of decentrale productiebronnen via een netwerk dat verbonden is met meerdere gebouwen of locaties, voor het verwarmen of koelen van ruimten of processen; (...)	decentrale productie-eenheden ook worden omvat. Stadsverwarming (of verwarming via een warmtenet) kan immers ook verlopen via decentrale productie-eenheden.

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING:

Concordantietabel B

Vlaamse Regering

RICHTLIJN (EU) 2018/844 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie

en

RICHTLIJN (EU) 2018/2002 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 december 2018 houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie

en

RICHTLIJN (EU) 2018/2001 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking)

Concordantietabel 'B'

tabel die uitgaat van de artikelen van de omzettingsmaatregel zodat duidelijk gemaakt wordt dat de artikelen van de omzettingsmaatregel gelezen moeten worden in het licht van de overeenstemmende artikelen van de richtlijn

Vlaamse omzettingsmaatregel	Richtlijn
Artikel 3 van het decreet van X (ontwerpdecreet)	
In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 maart 2014, wordt punt 2° vervangen door wat volgt: "2° richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;".	Dit artikel wijzigt enkel de referentie naar de richtlijn 2010/31/EU, zoals aangepast door richtlijn 2018/844.

Vlaamse omzettingsmaatregel	Richtlijn
Artikel 4 van het decreet van X (ontwerpdecreet)	
In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet, laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht: (...) 6° punt 112° wordt vervangen door wat volgt:	Dit artikel wijzigt ook de referentie naar de richtlijn 2010/31/EU, zoals aangepast door richtlijn 2018/844. De definities in het Energiedecreet worden in artikel 1.1.3 gewijzigd overeenkomsting artikel 2 van de richtlijn 208/844.

"112° richtlijn 2010/31/EU: richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 ;" 7° punt 113°/1/1, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen, wordt vernummerd als punt 113°/1; 8° in punt 113/1/1°, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, worden tussen de woorden "vanuit een centrale" en de woorden "productie-installatie" de woorden "of decentrale" ingevoegd; (...) 10° er wordt een punt 115°/1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt: "115°/1/1 systeem voor gebouwautomatisering en -controle: een systeem dat alle producten, software en technische diensten omvat die het energie-efficiënt, zuinig en veilig functioneren van technische bouwsystemen kunnen ondersteunen door middel van automatische controles en het vergemakkelijken van het handmatig beheer van die technische bouwsystemen;". 11° punt 115/2° wordt vervangen door wat volgt: "115/2° technisch bouwsysteem: de technische uitrusting voor energieopwekking, ruimteverwarming, bereiding van sanitair warm water, koeling, ventilatie, verlichting, gebouwautomatisering en -controle, elektriciteitsopwekking ter plaatse, of een combinatie daarvan, met inbegrip van systemen die gebruikmaken van energie uit hernieuwbare bronnen;";	Eveneens wordt de definitie van stadsverwarming aangevuld (punt 113°/1/1), zoals volgt uit richtlijn 2018/2001 betreffende hernieuwbare energie.

Vlaamse omzettingsmaatregel	Richtlijn
Artikel 16 van het decreet van X (ontwerpdecreet)	
In artikel 4/1.2.2, §3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 maart 2017, 1° in het tweede lid worden tussen de woorden "uitzonderingen bepalen" en de woorden "voor de gevallen" de woorden "voor multifunctionele gebouwen en" ingevoegd; 2° het derde lid wordt vervangen door wat volgt: "De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor: 1° warm water voor huishoudelijk gebruik; 2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten, wanneer trappenhuizen en gangen voorzien zijn van radiatoren; 3° de verwarming of koeling van appartementen.".	Omzetting van artikel 9ter van Richtlijn 2018/2002 betreffende energie-efficiëntie.

Vlaamse omzettingsmaatregel	Richtlijn
Artikel 29 van het decreet van X (ontwerpdecreet)	
In artikel 11.1.14 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht: 1° in paragraaf 2 wordt in het vierde lid tussen de tweede en de derde zin een zin ingevoegd, die luidt als volgt: "De Vlaamse Regering bepaalt tot welke delen van de EPB-aangifte de eigenaar van het gebouw, die geen aangifteplichtige is, toegang heeft." 2° in paragraaf 2 wordt het vijfde lid vervangen door wat volgt: "In afwijking van het vierde lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiedatabank, al dan niet gekoppeld met de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder	Omzetting van artikel 10, 6ter van de richtlijn 2018/844.

welke voorwaarden deze gegevens mogen worden gebruikt."; (...)	

Vlaamse omzettingsmaatregel	Richtlijn
Artikel 32 van het decreet van X (ontwerpdecreet)	
In titel XI van hetzelfde decreet wordt in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel x, een artikel 11.1/1.2 ingevoegd, dat luidt als volgt: "Artikel 11.1/1.2. Niet-residentiële gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW en niet-residentiële gebouwen met airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, moeten uiterlijk op 31 december 2025 zijn voorzien van gebouwautomatisering en -controlesystemen. De gebouwautomatisering en -controlesystemen kunnen ten minste: 1° het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken; 2° de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of technische installaties informeren over mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren; 3° communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor gevallen waar het technische of economisch niet haalbaar is om gebouwen van gebouwautomatisering en -controlesystemen te voorzien. De Vlaamse Regering kan voor bepaalde gebouwen die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste en tweede lid, vrijstellingen bepalen met	Omzetting van 14, lid 4 en artikel 15, lid 4 van de richtlijn 2018/844.

betrekking tot verplichtingen aangaande regelmatige keuringen van: 1° de toegankelijke delen van verwarmingssystemen of van gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW; 2° de toegankelijke delen van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditionings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW".	

Vlaamse omzettingsmaatregel	Richtlijn
Artikel 33 van het decreet van X (ontwerpdecreet)	
In artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011, 28 juni 2013 en 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht: (...) 2° in paragraaf 3 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt: "In afwijking van het eerste lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank, al dan niet gekoppeld met de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij , ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden deze gegevens mogen worden gebruikt."; Artikel 36-37 van het decreet van X (ontwerpdecreet)	Omzetting van artikel 10, 6ter van de richtlijn 2018/844.
Art. 36. In hetzelfde decreet wordt een titel XI/1 ingevoegd, die luidt als volgt: "Titel XI/1. Elektromobiliteit". **Art. 37.** In hetzelfde decreet wordt aan titel XI/1, ingevoegd bij artikel 23, een artikel 11/1.1.1 toegevoegd, dat luidt als volgt: "Art. 11/1.1.1. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de eisen inzake elektromobiliteit waaraan nieuwe gebouwen en parkeergebouwen met meer dan tien parkeerplaatsen en gebouwen en parkeergebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan met meer dan tien parkeerplaatsen	Omzetting van artikel 8, lid 2-6 van de richtlijn 2018/844.

moeten voldoen. De eisen inzake elektromobiliteit kunnen bestaan uit het voorzien van: 1°een minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen en eventueel noodzakelijke accessoria; 2° infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken. Bij het vaststellen van de eisen, vermeld in het eerste lid, wordt minstens een onderscheid gemaakt tussen voor bewoning bestemde gebouwen en niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen. Bij het vaststellen van die eisen kan ook een onderscheid worden gemaakt tussen parkeerterreinen binnen het gebouw en parkeerterreinen naast het gebouw. De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan de eisen, vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de accessoria en infrastructuur, vermeld in het eerste lid. §2. Alle bestaande niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen met meer dan twintig parkeerplaatsen zijn ten laatste op 1 januari 2025 uitgerust met een door de Vlaamse Regering bepaald minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen. De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan deze eis. §3. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen op de verplichtingen, vermeld in §1 en §2. §4. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de onderdelen van de elektrische installatie, zoals de oplaadpunten, leidingen, goten, aansluiting en hoofdschakel- en verdeelbord, moeten voldoen.”.	

VOORONTWERP VAN DECREET

van 3 april 2020

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Art. 2. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 februari 2014, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;".

Art. 3. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 47°/1 wordt de zinsnede ", waarbij een zorgwoning niet wordt beschouwd als een aparte wooneenheid" toegevoegd.

2° in punt 56° wordt de zinsnede "voor de toepassing van titels X en XI en artikel 13.4.5 tot en met 13.4.10" vervangen door de zinsnede "voor de toepassing van titels IV/1, X en XI en artikel 1.1.3, 113°/1/1, en artikel 13.4.5 tot en met 13.4.10";

3° punt 56°/1, ingevoegd bij het decreet van 8 juli 2011, wordt vernummerd tot punt 56°/1/1;

4° er wordt een punt 70°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"70°/2 intermediair bij de aankoop van energie: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon, anders dan een leverancier, die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is bij het analyseren van contracten, bij het uitvoeren van prijsvergelijkingen waarbij al dan niet van contract kan worden veranderd, bij het samenbrengen van leveranciers en eindafnemers, bij het organiseren van groepsaankopen, bij het toewijzen van energieleveringen aan leveranciers en/of bij het sluiten van energiecontracten voor eindafnemers;";

5° in punt 81° wordt tussen het woord "tussenpersoon" en de zinsnede "bevrachter" de zinsnede "intermediair bij de aankoop van energie" ingevoegd;

6° punt 112° wordt vervangen door wat volgt:
"112° richtlijn 2010/31/EU: richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;";

7° punt 113°/1/1, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen, wordt vernummerd tot punt 113°/1;

8° in punt 113/1/1°, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, worden tussen de woorden "vanuit een centrale" en het woord "productie-installatie" de woorden "of decentrale" ingevoegd;

9° voor het bestaande punt 115°/1/1, dat punt 115°/1/2 wordt, wordt een nieuw punt 115°/1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"115°/1/1 systeem voor gebouwautomatisering en -controle: een systeem dat alle producten, software en technische diensten omvat die het energie-efficiënt, zuinig en veilig functioneren van technische bouwsystemen kunnen ondersteunen door middel van automatische controles en het vergemakkelijken van het handmatig beheer van die technische bouwsystemen;".

10° punt 115/2° wordt vervangen door wat volgt:
"115°/2 technisch bouwsysteem: de technische uitrusting voor, ruimteverwarming, bereiding van sanitair warm water, koeling, ventilatie, verlichting, gebouwautomatisering en -controle, energieopwekking inclusief elektriciteitsopwekking ter plaatse, of een combinatie daarvan, met inbegrip van systemen die gebruikmaken van energie uit hernieuwbare bronnen;";

11° er wordt een punt 140° toegevoegd, dat luidt als volgt:
"140° zorgwoning: gebouweenheid die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4.1.1, 18° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009;".

Art. 4. In artikel 3.1.3, eerste lid, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 4°, k) worden tussen de woorden "activiteiten inzake databeheer" en de woorden "door de netbeheerder" de woorden "op het distributienet" ingevoegd;

2° in punt 4°, l) worden tussen de woorden "activiteiten inzake databeheer" en de zinsnede "met inbegrip van de resultaten van de vijfjaarlijkse evaluatie" de woorden "op het distributienet" ingevoegd;

3° aan punt 5° wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:
"e) het uitvoeren van studies en onderzoeken en het geven van adviezen over de activiteiten van de intermediairen bij de aankoop van energie die werken in het Vlaams Gewest, op verzoek van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de minister;".

Art. 5. In artikel 3.1.4, §2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 8° worden de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" toegevoegd;

2° in punt 11° worden tussen de woorden "elektriciteits- en gasmarkt" en de zinsnede ", voor zover" de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" ingevoegd.

Art. 6. In artikel 3.1.12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 25 november 2016, worden tussen de woorden "elektriciteits- en aardgasmarkt" en de zinsnede ", voor zover" de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" ingevoegd.

Art. 7. In artikel 4.1.8/2, eerste lid van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 26 april 2019, wordt tussen de woorden "de activiteiten inzake databeheer" en de woorden "omvatten volgende taken" de woorden "op het distributienet" ingevoegd.

Art. 8. In titel IV, hoofdstuk I, afdeling V van hetzelfde decreet, wordt een artikel 4.1.16/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.1.16/1. In afwijking van artikel 4.1.13, artikel 4.1.15, en artikel 4.1.16 kan elke aardgasdistributienetbeheerder bij nieuwe grote verkavelingen, waarvan de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden vanaf 1 januari 2021 is aangevraagd, en bij grote appartementsgebouwen, waarvan de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is aangevraagd vanaf 1 januari 2021, alleen nog voorzien in een aansluiting op het aardgasdistributienet in geval van collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de grootte van de verkavelingen en de appartementsgebouwen die onder de verplichting, vermeld in het eerste lid, vallen, en over de hernieuwbare energiesystemen die hiervoor in aanmerking komen.".

Art. 9. Aan artikel 4.1.31 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 27 november 2015, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. De VREG heeft de mogelijkheid om de tariefmethodologie gedurende de reguleringsperiode op elk moment en in afwijking van de termijnen, vermeld in paragraaf 1 en 2, op eigen initiatief te wijzigen.".

Art. 10. Aan artikel 4.1.33, §4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° de woorden "de tariefmethodologie of" worden opgeheven;
2° de woorden "voor de komende jaren van die tariefmethode" worden opgeheven.

Art. 11. In artikel 4.3.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord "intrekt" wordt vervangen door het woord "opheft";

2° de woorden "bepaalt de maximale periode" worden vervangen door de woorden "kan de maximale periode bepalen".

Art. 12. In artikel 4/1.2.2, §3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid worden tussen de woorden "uitzonderingen bepalen" en de woorden "voor de gevallen" de woorden "voor multifunctionele gebouwen en" ingevoegd;

2° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:
1° warm water voor huishoudelijk gebruik;
2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten, wanneer trappenhuizen en gangen voorzien zijn van radiatoren;
3° de verwarming of koeling van appartementen.".

Art. 13. In artikel 4/1.3.1, eerste lid van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 maart 2017, wordt het tweede punt 3° hernummerd tot 3°/1.

Art. 14. In artikel 5.1.2 van hetzelfde decreet, ingevoerd bij het decreet van 24 februari 2017 en gewijzigd bij decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt tussen het woord "heraansluiting" en de zinsnede ", de kosten voor het onrechtmatig verkregen voordeel" de zinsnede ", het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

2° aan het derde lid wordt de volgende zin toegevoegd:
"De netbeheerder of warmte- of koudenetbeheerder of hun gemandateerde vorderen de voormelde kosten en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten rechtstreeks in bij de netgebruiker of de warmte- of koudenetgebruiker.".

Art. 15. In artikel 5.1.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 februari 2017 en gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2017 en 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid wordt tussen het woord "terugvordering" en de woorden "en de intresten" de zinsnede ", van het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid wordt tussen de woorden "zal deze kosten" en de woorden "rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker" de zinsnede ", en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten," ingevoegd;

3° in paragraaf 2, tweede lid worden tussen het woord "terugvordering" en de woorden "en de interesten" de woorden "van het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

4° in paragraaf 2, tweede lid wordt tussen de woorden "zal deze kosten" en de zinsnede "rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker" de zinsnede ", en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten," ingevoegd;

Art. 16. In artikel 8.2.2, §1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt tussen het tweede en derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 17. In artikel 8.3.1/1, §1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 februari 2017 en gewijzigd bij het decreet van 16 december 2018, wordt tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering kan de modaliteiten voor de leningen bepalen evenals de procedure voor aanvraag en toekenning.

De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 18. In artikel 8.4.2, §1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 februari 2017 en gewijzigd bij het decreet van 16 december 2018, wordt tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering kan de modaliteiten voor de leningen bepalen evenals de procedure voor aanvraag en toekenning.

De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 19. In artikel 11.1.6 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 november 2011 en gewijzigd bij het decreet van 14 maart 2014, worden de volgende wijzingen aangebracht:

1° het woord "twee" wordt vervangen door het woord "vijf";

2° de zinsnede "energieverbruik, en" wordt vervangen door de zinsnede "energieverbruik,";

3° de woorden "om de vier jaar" worden opgeheven.

Art. 20. In artikel 11.1.14, §2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vierde lid wordt tussen het woord "dossiers" en het woord "De" de zin "De Vlaamse Regering bepaalt tot welke delen van de EPB-aangifte de eigenaar van het gebouw, die geen aangifteplichtige is, toegang heeft." ingevoegd;

2° het vijfde lid wordt vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het vierde lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiedatabank, al dan niet gekoppeld aan de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden die gegevens mogen worden gebruikt.";

3° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In het kader van monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het Vlaams Energieagentschap de gegevens uit de energieprestatiedatabank koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of Federale Overheid, bij de netbeheerder of zijn werkmaatschappij. Nadat die gegevens gekoppeld zijn worden die gegevens geanonimiseerd. Ze zijn in geen geval herleidbaar tot een identificeerbare natuurlijke persoon.".

Art. 21. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt een hoofdstuk I/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk I/1. Gebruik van verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen, gebouwautomatisering en -controlesystemen".

Art. 22. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel 21, een artikel 11.1/1.1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11.1/1.1. De Vlaamse Regering kan in het kader van haar beleid over het rationeel energiegebruik en de bevordering van de energieprestaties van gebouwen het gebruik van bepaalde verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen aan eisen of voorwaarden onderwerpen.".

Art. 23. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel 19, een artikel 11.1/1.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11.1/1.2. Niet-residentiële gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW en niet-residentiële gebouwen met airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, hebben uiterlijk op 31 december 2025 gebouwautomatisering en -controlesystemen.

De gebouwautomatisering en -controlesystemen, vermeld in het eerste lid, kunnen ten minste:
1° het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken;
2° de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of de technische installaties, informeren over de mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren;
3° communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor gevallen waar het technisch of economisch niet haalbaar is om gebouwen van gebouwautomatisering en -controlesystemen te voorzien.

De Vlaamse Regering kan voor bepaalde gebouwen die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste en tweede lid, vrijstellingen bepalen met betrekking tot verplichtingen aangaande regelmatige keuringen van:
1° de toegankelijke delen van verwarmingssystemen of van gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW;
2° de toegankelijke delen van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditionings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW.".

Art. 24. Aan artikel 11.2.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. De Vlaamse Regering kan bepalen dat niet-residentiële gebouwen bij een notariële overdracht in volle eigendom binnen een gestelde termijn na het verlijden van de authentieke akte aan een minimaal energieprestatieniveau voldoen. De Vlaamse Regering kan hier ook een reeks van aparte eisen, maatregelen en type-renovatiewerken bepalen die daarbij als een minimum binnen die termijn moeten worden uitgevoerd.".

Art. 25. In artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011, 28 juni 2013 en 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de zin "De netbeheerder of zijn werkmaatschappij heeft in het kader van de uitvoering van de hun door of krachtens dit decreet opgelegde openbaredienstverplichtingen toegang tot de energieprestatiecertificatendatabank." en de zin "De Vlaamse Regering bepaalt nadere voorwaarden betreffende welke gegevens worden vrijgegeven en de wijze waarop deze worden vrijgegeven." de zin "Kredietgevers, als vermeld in artikel I.9, 34° van het Wetboek van Economisch Recht, hebben in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming of voor energiebesparende renovaties toegang tot de gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank van het gebouw waarop de kredietaanvraag slaat." ingevoegd;

2° in paragraaf 3 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank, al dan niet gekoppeld aan de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden die gegevens mogen worden gebruikt.";

3° in paragraaf 3 wordt tussen het tweede en derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"In het kader van monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het Vlaams Energieagentschap de gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, bij de netbeheerder of zijn werkmaatschappij. Nadat die gegevens gekoppeld zijn worden die gegevens geanonimiseerd. Ze zijn dan in geen geval herleidbaar tot een identificeerbare natuurlijke persoon.".

Art. 26. In hetzelfde decreet wordt een titel XI/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel XI/1. Elektromobiliteit".

Art. 27. In hetzelfde decreet wordt aan titel XI/1, ingevoegd bij artikel 26, een artikel 11/1.1.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11/1.1.1. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de eisen inzake elektromobiliteit waaraan nieuwe gebouwen en parkeergebouwen met meer dan tien parkeerplaatsen en gebouwen en parkeergebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan met meer dan tien parkeerplaatsen moeten voldoen. De eisen inzake elektromobiliteit kunnen bestaan uit het voorzien van:
1° een minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen en eventueel noodzakelijke accessoria;
2° infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken.

Bij het vaststellen van de eisen, vermeld in het eerste lid, wordt minstens een onderscheid gemaakt tussen voor bewoning bestemde gebouwen en niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen. Bij het vaststellen van die eisen kan ook een onderscheid worden gemaakt tussen parkeerterreinen binnen het gebouw en parkeerterreinen naast het gebouw.

De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan de eisen, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de accessoria en infrastructuur, vermeld in het eerste lid.

§2. Alle bestaande niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen met meer dan twintig parkeerplaatsen zijn ten laatste op 1 januari 2025 uitgerust met een door de Vlaamse Regering bepaald minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen. De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan deze eis.

§3. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen op de verplichtingen, vermeld in §1 en §2.

§4. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de onderdelen van de elektrische installatie, zoals de oplaadpunten, leidingen, goten, aansluiting en hoofdschakel- en verdeelbord, moeten voldoen.".

Art. 28. In artikel 13.1.2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden tussen het woord "marktpartij" en de zinsnede "warmte- of koudeneteigenaar" de woorden "of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren," ingevoegd;

2° in paragraaf 2, tweede lid, wordt tussen de woorden "iedere marktpartij" en de woorden "warmte- of koudeneteigenaar" de zinsnede ", of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren," ingevoegd;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de woorden "De marktpartij" en de zinsnede "warmte- of koudeneteigenaar" de zinsnede "of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren" ingevoegd.

Art. 29. In artikel 13.4.5, §5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 maart 2014 en 17 februari 2017, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Als de aangifteplichtige bij het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, in gebreke blijft, legt het Vlaams Energieagentschap de aangifteplichtige een administratieve geldboete op. Die administratieve geldboete bedraagt 1000 euro voor elke EPB-aangifte die niet of te laat is ingediend, vermeerderd met 1 euro per kubieke meter nieuw gecreëerd beschermd volume of bij renovatie of functiewijziging nieuw gecreëerd beschermd volume. Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarin de betreffende verplichting moet worden nageleefd. De maximale boete bedraagt 10.000 euro per EPB-aangifte die niet of te laat is ingediend.".

Art. 30. In artikel 13.4.10, §3/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2011 en gewijzigd bij de decreten van 14 maart 2014 en 27 november 2015, worden tussen het woord "kengetal" en de zinsnede "het vermelde adres van het gebouw" telkens de zinsnede ", het label," ingevoegd.

Art. 31. In titel XIII, hoofdstuk IV van hetzelfde decreet wordt een afdeling VI toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling VI. Administratieve sanctie wegens niet-naleving van de eisen bij elektromobiliteit".

Art. 32. In titel XIII, hoofdstuk IV, afdeling VI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij artikel 31, wordt een artikel 13.4.12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 13.4.12. §1. Wanneer het Vlaams Energieagentschap vaststelt dat niet aan de verplichtingen vastgesteld door of krachtens artikel 11/1.1.1 is voldaan, kan het Vlaams Energieagentschap aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het halen van die verplichting een administratieve geldboete opleggen van:
1° 2000 euro per ontbrekend oplaadpunt voor elektrische voertuigen;
2° 1000 euro per parkeerplaats wanneer niet werd voorzien in infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken.

§ 2. Het opleggen van de administratieve boete wordt aan de betrokkene meegedeeld in een met redenen omklede aangetekende brief, met verwijzing naar de bepalingen die van toepassing zijn en de hoogte van de administratieve boete.

§ 3. Na de ontvangst van de kennisgeving, vermeld in paragraaf 2, moet de administratieve geldboete binnen zestig kalenderdagen betaald worden. Het Vlaams Energieagentschap kan uitstel van betaling verlenen voor een door haar bepaalde termijn.

§ 4. Als de betrokkene nalaat de administratieve geldboete binnen de in paragraaf 3 bepaalde termijn te betalen, wordt de geldboete bij dwangbevel ingevorderd.

Het dwangbevel wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door een ambtenaar die daartoe door de Vlaamse Regering wordt aangewezen. Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot met bevel tot betaling of bij aangetekende brief.

§ 5. Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

§ 6. De vordering tot betaling van de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden die bepaald is bij artikel 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.".

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Verzameldecreet energie: EPB, renovatieverplichting niet-residentieel, netbeheer, …

Brussel, 20 april 2020

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

.

Adviesvraag: Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009
Adviesvrager: Zuhal Demir - Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Ontvangst adviesvraag: 8 april 2020
Adviestermijn: 30 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad: 20 april 2020

Contactpersoon: Annemie Bollen - abollen@serv.be

Julien Matheys – jmatheys@serv.be

SERV
sterk door overleg

Mevrouw Zuhal Demir
Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Martelaarsplein 7
B-1000 BRUSSEL

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Annemie Bollen abollen@serv.be	SERV_BR_20200420_Verzameldecreet_Energie	20 april 2020

Adviesvraag verzameldecreet energie

Mevrouw de minister

Op 8 april 2020 ontving de SERV uw adviesvraag over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Het betreft een verzameldecreet dat uitvoering wil geven aan enkele Europese richtlijnen en enkele bepalingen uit het regeerakkoord, o.a. inzake de EPB-regelgeving en het netbeheer.

De SERV besliste om over dit dossier nu geen advies te formuleren.

Hoogachtend

Pieter Kerremans	Danny Van Assche
administrateur-generaal	voorzitter

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2020/11 van 28 april 2020

betreffende

tekst	het voorontwerp van decreet
van	van het Vlaams Parlement
titel	tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009
roepnaam	(verzameldecreet Energie)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 3 april 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 7 april 2020 van mevrouw Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Brengt op 28 april 2020 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor energie (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 7 april 2020 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een het voorontwerp van decreet *tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009*. (hierna "het Ontwerp"), in het bijzonder de artikelen 12 (voorwaarden meters), 20 (energieprestatiedatabank) en 25 (energieprestatiecertificatendatabank).

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp beoogt de omzetting van de richtlijn 2018/844/EU in het Energiedecreet en wijzigt het deel over de energieprestatieregelgeving.

4. De herziene richtlijn heeft als doel de energie-efficiëntie van het Europese gebouwenpark te verbeteren. De nieuwe voorstellen kaderen binnen de energie- en klimaatdoelstellingen van de Europese Unie voor 2020 en 2030. Tegen 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen met ten minste 40% dalen in vergelijking met 1990, en moet ook ten minste 32% van het totale energieverbruik uit hernieuwbare energie bestaan. Gebouwen vertegenwoordigen 40% van het finale energieverbruik in de Europese Unie.

5. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
de houders van een zakelijk recht op een gebouw en eventueel de bewoners van de gebouwen en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:
   - de energie-eigenschappen van de gebouwen die ze bezitten of bewonen;
   - de verbruiksgegevens;
   - kenmerken als gezinssituatie.

6. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

1. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

7. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG (zie ook onder deel 5) en voor sommige verwerkingen in artikel 9 en eventueel in artikel 10 AVG, en dat de in randnummer 12 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden[1].

8. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn. [2]

[1] Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

[2] Zie DEGRAVE, E., *"L'egouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparance et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26). Zie ook SCHRAM, F, *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

9. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c) [3] of punt e))[4] van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking")[5];
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden[6];
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)[7].

10. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en dat de in randnummer 12 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden[8].

11. De voorgelegde bepalingen bevatten zeer specifieke wijzigingen aan de bestaande wetgeving. De VTC beperkt zich hierna tot de bespreking van deze wijzigingen.

2. Artikelsgewijze bespreking

A. Artikel 12

12. Artikel 4/1.2.2 van het Energiedecreet bevat ter uitvoering van richtlijn 2012/27/EU de rechtsgrond voor regels over de verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een warmte- of koudenet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verschillende verbruikers binnen één gebouw bedient.

13. Richtlijn 2018/2002/EU voegt een nieuw artikel 9ter in de richtlijn 2012/27/EU in. Op basis van lid 3 van artikel 9ter moet artikel 4/1.2.2, §3, derde lid van het Energiedecreet worden aangepast, meer bepaald moet het lid richting de Regering dwingender worden geformuleerd (en moeten trappenhuizen en gangen met radiatoren en koeling van appartementen worden toegevoegd).

14. De bestaande bepaling gaf al delegatie aan de VR om te bepalen **aan welke voorwaarden de meters moeten voldoen**.

15. De wijziging op zich heeft geen impact op de verwerking van persoonsgegevens.

B. Artikel 20, 1°

16. Artikel 11.2.3, §3, eerste lid van het Energiedecreet bepaalt dat de eigenaar van een gebouw waarvoor een energieprestatiecertificaat is opgesteld toegang heeft tot de gegevens van zijn eigen dossier. Deze gegevens zijn "ten minste geaggregeerd en geanonimiseerd".

---

[3] "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

[4] "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

[5] Zie artikel 5.1.c), AVG.

[6] Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

[7] Als er male verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

[8] Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten en moet verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

17. Om te verzekeren dat de eigenaar die geen aangifteplichtige is bij nieuwbouw waarvoor een EPV-bouw wordt opgesteld ook informatie krijgt over de installatie, vervanging of verbetering van de technische bouwsystemen wordt in het Ontwerp delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om te bepalen tot welke delen van de EPB-aangifte de eigenaar, die niet ook aangifteplichtige is, toegang heeft.

18. De VTC heeft hier geen opmerkingen bij.

C. Artikel 20, 2° en artikel 25, 2°

19. Deze bepalingen zijn gelijkluidend. De eerste betreft de energieprestatiedatabank en de tweede de energieprestatiecertificatendatabank. De aanpassing door artikel 25, 2° wordt tussen vierkante haakjes weergegeven:

> *"2° het vijfde lid [tweede] wordt vervangen door wat volgt:*
>
> *"In afwijking van het vierde[eerste] lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van* ***statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens*** *uit de energieprestatie[certificaten]databank, al dan niet gekoppeld aan de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden die gegevens mogen worden gebruikt.";"*

20. De huidige bepalingen zijn beperkter geformuleerd als "*in het kader van wetenschappelijk onderzoek geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank ter beschikking worden gesteld van belanghebbende instanties*."

21. Voor zover het geanonimiseerde gegevens (niet te verwarren met gepseudonimiseerde) betreft, gaat het niet om persoonsgegevens en heeft de VTC geen opmerkingen.

D. Artikel 20, 3° en artikel 25, 3°

22. Deze bepalingen zijn ook gelijkluidend. De eerste betreft de energieprestatiedatabank en de tweede de energieprestatiecertificatendatabank. De aanpassing door artikel 25, 3° wordt tussen vierkante haakjes weergegeven:

> *"3° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt*
>
> *[3° in paragraaf 3 wordt tussen het tweede en derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:]*
>
> *"In het kader van monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het Vlaams Energieagentschap de gegevens uit de energieprestatie[certificaten]databank koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, bij de netbeheerder of zijn werkmaatschappij. Nadat die gegevens gekoppeld zijn worden die gegevens geanonimiseerd. Ze zijn dan in geen geval herleidbaar tot een identificeerbare natuurlijke persoon."."*

23. Het doel van deze wijziging is volgens de memorie van toelichting om het Vlaams Energieagentschap een duidelijke decretale basis te geven om op adresniveau EPB/EPC-dossiers te koppelen met overeenkomstige gegevens uit andere databanken van de Vlaamse en Federale Overheid en om op deze gekoppelde gegevens, na anonimisering, onderzoek te laten uitvoeren. Dit onderzoek zou een diepgaande analyse toelaten van de energie-aspecten in de Vlaamse huishoudens en laat toe om accurate voorspellingsmodellen op te stellen die helpen bij het nemen van beleidsmaatregelen in het kader van de energietransitie.

24. De VTC wijst er op dat het duidelijk moet zijn dat waar het **koppelen van gegevens op adresniveau** betreft, voor zover dat adres te koppelen is aan een natuurlijke persoon, het wel om persoonsgegevens gaat. Voor het samenbrengen van de persoonsgegevens moeten dan ook de nodige toetsen op basis van de AVG worden uitgevoerd en de procedures van ondermeer het e-govdecreet voor gegevens van Vlaamse instanties worden gevolgd.

25. In het Ontwerp wordt dus de **mededeling** geregeld van gegevens. Voor wat persoonsgegevens betreft zal rekening moeten gehouden worden met het artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor gegevensuitwisselingen tussen instanties en met andere verplichtingen voor de mededeling van gegevens conform de op grond van de bron of aard van de persoonsgegevens toepasselijke wetgevingen.

26. Bij het afsluiten van de protocollen zullen onder meer de aspecten minimale gegevensverwerking en integriteit en vertrouwelijkheidvertrouwelijkheid moeten worden getoetst. Het is nu niet duidelijk welke categorieën persoonsgegevens er zullen gekoppeld worden. De VTC herinnert er aan dat verbruiksgegevens afhankelijk van de granulariteit de mogelijkheid van overmatige profilering (artikel 4, 4), AVG) kunnen inhouden en bijgevolg een aangepaste bescherming vereisen.

E. Artikel 25, 1°

27. Deze bepaling luidt als volgt:

> ***"Art. 25.*** *In artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011, 28 juni 2013 en 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*
>
> *1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de zin "De netbeheerder of zijn werkmaatschappij heeft in het kader van de uitvoering van de hun door of krachtens dit decreet opgelegde openbaredienstverplichtingen toegang tot de* ***energieprestatiecertificatendatabank****." en de zin "De Vlaamse Regering bepaalt nadere voorwaarden betreffende welke gegevens worden vrijgegeven en de wijze waarop deze worden vrijgegeven." de zin "Kredietgevers, als vermeld in artikel I.9, 34° van het Wetboek van Economisch Recht, hebben in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming of voor energiebesparende renovaties toegang tot de gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank van het gebouw waarop de kredietaanvraag slaat." ingevoegd;"*

28. Als verantwoording stelt de memorie van toelichting het volgende (vet VTC):

> *"Met wijziging van artikel 11.2.3 §3 van het Energiedecreet geeft de Vlaamse Regering ook uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord:*
>
> > *"Zo zullen we aan kredietgevers de mogelijkheid geven om in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming en/of voor energiebesparende renovaties, het digitale EPC-attest van het betrokken onroerend goed te gebruiken"*
>
> *Er werd in overleg getreden met de financiële sector met betrekking tot de instrumenten die nodig zijn opdat deze hier een actieve rol in zou kunnen opnemen, onder meer door aan kredietgevers de mogelijkheid te geven om in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming en/of voor energiebesparende renovaties, het digitale EPC-attest van het betrokken onroerend goed te gebruiken.*
>
> *Deze wijziging is bedoeld om het voor de kredietgevers, zoals bepaald in het Wetboek Economisch Recht, mogelijk te maken om in het kader van de behandeling en opvolging van een concrete kredietaanvraag bedoeld voor de aankoop, de bouw en/of de renovatie van particuliere woningen en de eventuele afhandeling ervan, de gegevens uit de energieprestatiedatabank met dat doel te raadplegen en te gebruiken. Ieder ander gebruik, bijvoorbeeld gebruik voor commerciële doeleinden, wordt uitgesloten.*
>
> *Op die manier zal de kredietgever haar* ***informerende rol*** *ten volle kunnen spelen om bij te dragen aan het maatschappelijk doel dat gericht is op de* ***verbetering van de energiezuinigheid van de woningen****.*
>
> *Het wordt aan het Vlaams Energieagentschap overgelaten de verdere modaliteiten van de terbeschikkingstelling te bepalen in een protocol met de kredietgevers."*

29. De VTC merkt op dat de memorie wel duidelijk het doel afbakent (louter informerend ter verbetering van de energiezuinigheid en niet commercieel), maar dat dit eigenlijk in het decreet zelf moet gebeuren. Dan is het ook duidelijk dat het bijvoorbeeld niet gaat om een tegemoetkoming aan de vraag van de banken om de gegevens van de EPC-databank te krijgen voor de waardering van hun portefeuille (doel dat ook kan bereikt worden op basis van geaggregeerde gegevens).

30. Er wordt bepaald dat er een protocol zal worden afgesloten met de kredietgevers. De VTC adviseert dat dit protocol (alhoewel dit niet verplicht is voor een mededeling als de ontvanger geen overheidsinstantie is) wordt opgesteld

volgens de vereisten van een protocol voor de mededeling van persoonsgegevens zoals bepaald in het e-govdecreet, zodat het duidelijk is dat aan de principes van de AVG wordt voldaan.

II. BESLUIT

31. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- algemeen

- de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven, eventueel in de Memorie van Toelichting;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen voor zover dit nog niet gebeurd is in het bestaande decreet;

- artikel 20, 3° en artikel 25, 3°

- het garanderen dat waar over geanonimiseerde gegevens wordt gesproken, het wel degelijk om geanonimiseerde gegevens gaat (en niet om louter gepseudonimiseerde);
- het respecteren van de decretale en wettelijke verplichtingen inzake de mededeling van persoonsgegevens;

- artikel 25, 1°

– de afbakening van het doeleinde in het decreet zelf;
- het opstellen van het protocol met de kredietgevers volgens de vereisten van een protocol voor de mededeling van persoonsgegevens zoals bepaald in het e-govdecreet.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MINARAAD
milieu & natuur

Minaraad
Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 – bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevrouw Zuhal Demir
Vlaams minister Justitie en
Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme
Martelaarsplein 7
1000 BRUSSEL

uw bericht van	**uw kenmerk**	**ons kenmerk**	**bijlagen**
7 april 2020	ZD/SL	02/2020/M6/0082	/
Datum	**Vragen naar**	**Telefoon**	
30 april 2020	Jan.verheeke@minaraad.be	02 558 01 36	

Betreft: ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Mevrouw de minister,

Op 7 april jongstleden ontving de Minaraad de in rand vermelde adviesvraag. Bij doorneming heeft het Dagelijks Bestuur van de Raad geconcludeerd dat het in hoofdzaak om een dossier gaat met wijzigingen die voortvloeien uit bijstellingen van Europese regelgeving of wijzigingen van technische aard. Daarom zal de Minaraad geen advies uitbrengen.

Met vriendelijke groeten,

Jan Verheeke
Secretaris

Vlaanderen
is omgevingsbewust

VOORONTWERP VAN DECREET

van 5 juni 2020

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Art. 2. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 februari 2014, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;".

Art. 3. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 47°/1 wordt de zinsnede ", waarbij een zorgwoning niet wordt beschouwd als een aparte wooneenheid" toegevoegd.

2° in punt 56° wordt de zinsnede "voor de toepassing van titels X en XI en artikel 13.4.5 tot en met 13.4.10" vervangen door de zinsnede "voor de toepassing van titels IV/1, X en XI en artikel 1.1.3, 113°/1/1, en artikel 13.4.5 tot en met 13.4.10";

3° punt 56°/1, ingevoegd bij het decreet van 8 juli 2011, wordt vernummerd tot punt 56°/1/1;

4° er wordt een punt 70°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"70°/2 intermediair bij de aankoop van energie: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon, anders dan een leverancier, die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is bij het analyseren van contracten, bij het uitvoeren van prijsvergelijkingen waarbij al dan niet van contract kan worden veranderd, bij het samenbrengen van leveranciers en eindafnemers, bij het organiseren van groepsaankopen, bij het toewijzen van energieleveringen aan leveranciers en/of bij het sluiten van energiecontracten voor eindafnemers;";

5° in punt 81° wordt tussen het woord "tussenpersoon" en de zinsnede "bevrachter" de zinsnede "intermediair bij de aankoop van energie" ingevoegd;

6° punt 112° wordt vervangen door wat volgt:
"112° richtlijn 2010/31/EU: richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;";

7° punt 113°/1/1, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen, wordt vernummerd tot punt 113°/1;

8° in punt 113/1/1°, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, worden tussen de woorden "vanuit een centrale" en het woord "productie-installatie" de woorden "of decentrale" ingevoegd;

9° voor het bestaande punt 115°/1/1, dat punt 115°/1/2 wordt, wordt een nieuw punt 115°/1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
"115°/1/1 systeem voor gebouwautomatisering en -controle: een systeem dat alle producten, software en technische diensten omvat die het energie-efficiënt, zuinig en veilig functioneren van technische bouwsystemen kunnen ondersteunen door middel van automatische controles en het vergemakkelijken van het handmatig beheer van die technische bouwsystemen;".

10° punt 115/2° wordt vervangen door wat volgt:
"115°/2 technisch bouwsysteem: de technische uitrusting voor, ruimteverwarming, bereiding van sanitair warm water, koeling, ventilatie, verlichting, gebouwautomatisering en -controle, energieopwekking inclusief elektriciteitsopwekking ter plaatse, of een combinatie daarvan, met inbegrip van systemen die gebruikmaken van energie uit hernieuwbare bronnen;";

11° er wordt een punt 140° toegevoegd, dat luidt als volgt:
"140° zorgwoning: gebouweenheid die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4.1.1, 18° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009;".

Art. 4. In artikel 3.1.3, eerste lid, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 4°, k) worden tussen de woorden "activiteiten inzake databeheer" en de woorden "door de netbeheerder" de woorden "op het distributienet" ingevoegd;

2° in punt 4°, l) worden tussen de woorden "activiteiten inzake databeheer" en de zinsnede "met inbegrip van de resultaten van de vijfjaarlijkse evaluatie" de woorden "op het distributienet" ingevoegd;

3° aan punt 5° wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:
"e) het uitvoeren van studies en onderzoeken en het geven van adviezen over de activiteiten van de intermediairen bij de aankoop van energie die werken in het Vlaams Gewest, op verzoek van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de minister;".

Art. 5. In artikel 3.1.4, §2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 8° worden de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" toegevoegd;

2° in punt 11° worden tussen de woorden "elektriciteits- en gasmarkt" en de zinsnede ", voor zover" de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" ingevoegd.

Art. 6. In artikel 3.1.12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 25 november 2016, worden tussen de woorden "elektriciteits- en aardgasmarkt" en de zinsnede ", voor zover" de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" ingevoegd.

Art. 7. Aan artikel 4.1.8/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Met het oog op het aanbieden van energiediensten, vermeld in het tweede lid, kan de netbeheerder en zijn werkmaatschappij samenwerken met het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf voor wat betreft het gezamenlijk ontwikkelen van energieboekhoudingssoftware en het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot het gezamenlijk ontwikkelen van energieboekhoudingssoftware. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan die samenwerking op het vlak van het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen moet voldoen.".

Art. 8. In artikel 4.1.8/2, eerste lid van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 26 april 2019, wordt tussen de woorden "de activiteiten inzake databeheer" en de woorden "omvatten volgende taken" de woorden "op het distributienet" ingevoegd.

Art. 9. In titel IV, hoofdstuk I, afdeling V van hetzelfde decreet, wordt een artikel 4.1.16/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.1.16/1. In afwijking van artikel 4.1.13, artikel 4.1.15, en artikel 4.1.16 kan elke aardgasdistributienetbeheerder bij nieuwe grote verkavelingen, waarvan de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden vanaf 1 januari 2021 is aangevraagd, en bij grote appartementsgebouwen, waarvan de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is aangevraagd vanaf 1 januari 2021, alleen nog voorzien in een aansluiting op het aardgasdistributienet in geval van collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de grootte van de verkavelingen en de appartementsgebouwen die onder de verplichting, vermeld in het eerste lid, vallen, en over de hernieuwbare energiesystemen die hiervoor in aanmerking komen.".

Art. 10. Aan artikel 4.1.31 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 27 november 2015, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. De VREG heeft de mogelijkheid om de tariefmethodologie gedurende de reguleringsperiode op elk moment en in afwijking van de termijnen, vermeld in paragraaf 1 en 2, op eigen initiatief te wijzigen.".

Art. 11. Aan artikel 4.1.33, §4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° de woorden "de tariefmethodologie of" worden opgeheven;
2° de woorden "voor de komende jaren van die tariefmethode" worden opgeheven.

Art. 12. In artikel 4.3.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord "intrekt" wordt vervangen door het woord "opheft";

2° de woorden "bepaalt de maximale periode" worden vervangen door de woorden "kan de maximale periode bepalen".

Art. 13. In artikel 4/1.2.2, §3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid worden tussen de woorden "uitzonderingen bepalen" en de woorden "voor de gevallen" de woorden "voor multifunctionele gebouwen en" ingevoegd;

2° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:
1° warm water voor huishoudelijk gebruik;
2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten, wanneer trappenhuizen en gangen voorzien zijn van radiatoren;
3° de verwarming of koeling van appartementen.".

Art. 14. In artikel 4/1.3.1, eerste lid van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 maart 2017, wordt het tweede punt 3° hernummerd tot 3°/1.

Art. 15. In artikel 5.1.2 van hetzelfde decreet, ingevoerd bij het decreet van 24 februari 2017 en gewijzigd bij decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt tussen het woord "heraansluiting" en de zinsnede ", de kosten voor het onrechtmatig verkregen voordeel" de zinsnede ", het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

2° aan het derde lid worden de volgende zinnen toegevoegd:

"Kosten die betrekking hebben op het niet nakomen van de meldingsplicht voor decentrale productie-installaties ≤ 10 kVA zoals vermeld in het aansluitingsreglement zijn pas ten laste van de betreffende netgebruiker vanaf het verstrijken van een termijn van drie maanden na de keuringsdatum van de installatie waarbinnen de vereiste melding niet heeft plaatsgevonden. De netbeheerder of warmte- of koudenetbeheerder of hun gemandateerde vorderen de voormelde kosten en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten rechtstreeks in bij de netgebruiker of de warmte- of koudenetgebruiker.";

3° tussen het derde en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het derde lid, vordert de leverancier het onrechtmatig bekomen voordeel dat werd bekomen ten gevolge van het niet nakomen van de meldingsplicht voor decentrale productie-installaties ≤ 10 kVA zoals vermeld in het aansluitingsreglement terug bij de netgebruiker als de melding heeft plaatsgevonden voor het verstrijken van een termijn van drie maanden na de keuringsdatum van de installatie.".

Art. 16. In artikel 5.1.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 februari 2017 en gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2017 en 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid wordt tussen het woord "terugvordering" en de woorden "en de intresten" de zinsnede ", van het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid wordt tussen de woorden "zal deze kosten" en de woorden "rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker" de zinsnede ", en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten," ingevoegd;

3° in paragraaf 2, tweede lid worden tussen het woord "terugvordering" en de woorden "en de interesten" de woorden "van het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

4° in paragraaf 2, tweede lid wordt tussen de woorden "zal deze kosten" en de zinsnede "rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker" de zinsnede ", en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten," ingevoegd;

Art. 17. In artikel 7.1.10 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt paragraaf 3/1 opgeheven.

Art. 18. In titel VII, hoofdstuk I, afdeling V, onderafdeling III van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 maart 2014, wordt een artikel 7.1.11/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 7.1.11/1. Het op ondernemingsniveau of vestigingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling ontstane kosten wordt beperkt tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Voor ondernemingen of vestigingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20% wordt dit beperkt tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Dit houdt in dat in afwijking van artikel 7.1.10, §3 en artikel 7.1.11, §2/1 de factor Ev, vermeld in artikel 7.1.10, §2 en artikel 7.1.11, §2, wordt verminderd met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarvan de certificaatplichtige, vermeld in artikel 7.1.10, §1 en artikel 7.1.11, §1, toegangshouder was.

De Vlaamse Regering bepaalt de te volgen procedures, alsmede de modaliteiten en voorwaarden waaraan moet worden voldaan voor het verkrijgen van deze vermindering. De Vlaamse Regering maakt de toepassing van deze paragraaf afhankelijk van het storten van een bijdrage in het Energiefonds in het jaar n-1.

De Vlaamse Regering zorgt met toepassing van het eerste en het tweede lid en alleen als er op het federale niveau een gelijkaardige regeling bestaat, in jaar N voor een verrekening of terugbetaling van een bedrag ter grootte van het door de federale overheid vastgestelde op ondernemingsniveau of vestigingsniveau in het jaar N-1 door die onderneming of vestiging verschuldigde en betaalde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling op federaal niveau ontstane kosten. De Vlaamse Regering stelt in het kader van die verrekening of terugbetaling echter een plafond vast van een percentage van het in het jaar N-1 in totaal verschuldigde bedrag, vermeld in het eerste lid, dat die verrekening of terugbetaling niet mag overschrijden.".

Art. 19. In Titel VIII van hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:
"Hoofdstuk I. Algemene bepalingen".

Art. 20. In titel VIII van hetzelfde decreet wordt een artikel 8.1.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 8.1.2. De Vlaamse Regering, de diensten van de Vlaamse overheid, en de lokale besturen koppelen hun financiële steunmaatregelen voor verbeteringen van de energie-efficiëntie in het kader van de renovatie van gebouwen aan de beoogde of verwezenlijkte energiebesparing zoals bepaald op basis van een of meer van de volgende criteria:
1° de energieprestatie van de apparatuur die of het materiaal dat voor de renovatie wordt gebruikt, waarbij de apparatuur of het materiaal dat voor de renovatie is gebruikt, dient te worden geïnstalleerd door een installateur met het desbetreffende niveau van certificering of kwalificatie;
2° standaardwaarden voor de berekening van energiebesparingen in gebouwen;
3° de verwezenlijkte verbetering ten gevolge van de renovatie, door de vóór en na de renovatie afgegeven energieprestatiecertificaten met elkaar te vergelijken;
4° de resultaten van een energieaudit;
5° de resultaten van een andere relevante, transparante en proportionele methode die de verbetering in energieprestatie aantoont.".

Art. 21. In artikel 8.2.2, §1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt tussen het tweede en derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 22. In artikel 8.3.1/1, §1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 februari 2017 en gewijzigd bij het decreet van 16 december 2018, wordt tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering kan de modaliteiten voor de leningen bepalen evenals de procedure voor aanvraag en toekenning.

De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 23. In artikel 8.4.2, §1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 februari 2017 en gewijzigd bij het decreet van 16 december 2018, wordt tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering kan de modaliteiten voor de leningen bepalen evenals de procedure voor aanvraag en toekenning.

De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 24. In artikel 11.1.6 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 november 2011 en gewijzigd bij het decreet van 14 maart 2014, worden de volgende wijzingen aangebracht:

1° het woord "twee" wordt vervangen door het woord "vijf";

2° de zinsnede "energieverbruik, en" wordt vervangen door de zinsnede "energieverbruik,";

3° de woorden "om de vier jaar" worden opgeheven.

Art. 25. In artikel 11.1.14, §2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vierde lid wordt tussen het woord "dossiers" en het woord "De" de zin "De Vlaamse Regering bepaalt tot welke delen van de EPB-aangifte de eigenaar van het gebouw, die geen aangifteplichtige is, toegang heeft." ingevoegd;

2° het vijfde lid wordt vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het vierde lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiedatabank, al dan niet gekoppeld aan de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden die gegevens mogen worden gebruikt.";

3° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In het kader van monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het Vlaams Energieagentschap de gegevens uit de energieprestatiedatabank koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of Federale Overheid, bij de netbeheerder of zijn werkmaatschappij. Nadat die gegevens gekoppeld zijn worden die gegevens geanonimiseerd. Ze zijn in geen geval herleidbaar tot een identificeerbare natuurlijke persoon.".

Art. 26. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt een hoofdstuk I/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk I/1. Gebruik van verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen, gebouwautomatisering en -controlesystemen".

Art. 27. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel 26, een artikel 11.1/1.1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11.1/1.1. De Vlaamse Regering kan in het kader van haar beleid over het rationeel energiegebruik en de bevordering van de energieprestaties van gebouwen het gebruik van bepaalde verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen aan eisen of voorwaarden onderwerpen.".

Art. 28. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel 26, een artikel 11.1/1.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11.1/1.2. Niet-residentiële gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW en niet-residentiële gebouwen met airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, hebben uiterlijk op 31 december 2025 gebouwautomatisering en -controlesystemen.

De gebouwautomatisering en -controlesystemen, vermeld in het eerste lid, kunnen ten minste:
1° het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken;

2° de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of de technische installaties, informeren over de mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren;
3° communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor gevallen waar het technisch of economisch niet haalbaar is om gebouwen van gebouwautomatisering en -controlesystemen te voorzien.

De Vlaamse Regering kan voor bepaalde gebouwen die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste en tweede lid, vrijstellingen bepalen met betrekking tot verplichtingen aangaande regelmatige keuringen van:
1° de toegankelijke delen van verwarmingssystemen of van gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW;
2° de toegankelijke delen van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditionings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW.".

Art. 29. Aan artikel 11.2.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. De Vlaamse Regering kan bepalen dat niet-residentiële gebouwen bij een notariële overdracht in volle eigendom binnen een gestelde termijn na het verlijden van de authentieke akte aan een minimaal energieprestatieniveau voldoen. De Vlaamse Regering kan hier ook een reeks van aparte eisen, maatregelen en type-renovatiewerken bepalen die daarbij als een minimum binnen die termijn moeten worden uitgevoerd.".

Art. 30. In artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011, 28 juni 2013 en 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de zin "De netbeheerder of zijn werkmaatschappij heeft in het kader van de uitvoering van de hun door of krachtens dit decreet opgelegde openbaredienstverplichtingen toegang tot de energieprestatiecertificatendatabank." en de zin "De Vlaamse Regering bepaalt nadere voorwaarden betreffende welke gegevens worden vrijgegeven en de wijze waarop deze worden vrijgegeven." de zin "Ten einde hun informerende rol ten volle kunnen spelen om bij te dragen aan de verbetering van de energiezuinigheid van de woningen hebben kredietgevers, als vermeld in artikel I.9, 34° van het Wetboek van Economisch Recht, in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming of voor energiebesparende renovaties toegang tot de gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank van het gebouw waarop de kredietaanvraag slaat." ingevoegd;

2° in paragraaf 3 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank, al dan niet gekoppeld aan de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden die gegevens mogen worden gebruikt.";

3° in paragraaf 3 wordt tussen het tweede en derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"In het kader van monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het Vlaams Energieagentschap de gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, bij de netbeheerder of zijn werkmaatschappij. Nadat die gegevens gekoppeld zijn worden die gegevens geanonimiseerd. Ze zijn dan in geen geval herleidbaar tot een identificeerbare natuurlijke persoon.".

Art. 31. In hetzelfde decreet wordt een titel XI/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Titel XI/1. Elektromobiliteit".

Art. 32. In hetzelfde decreet wordt aan titel XI/1, ingevoegd bij artikel 31, een artikel 11/1.1.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11/1.1.1. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de eisen inzake elektromobiliteit waaraan nieuwe gebouwen en parkeergebouwen met meer dan tien parkeerplaatsen en gebouwen en parkeergebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan met meer dan tien parkeerplaatsen moeten voldoen. De eisen inzake elektromobiliteit kunnen bestaan uit het voorzien van:
1° een minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen en eventueel noodzakelijke accessoria;
2° infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken.

Bij het vaststellen van de eisen, vermeld in het eerste lid, wordt minstens een onderscheid gemaakt tussen voor bewoning bestemde gebouwen en niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen. Bij het vaststellen van die eisen kan ook een onderscheid worden gemaakt tussen parkeerterreinen binnen het gebouw en parkeerterreinen naast het gebouw.

De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan de eisen, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de accessoria en infrastructuur, vermeld in het eerste lid.

§2. Alle bestaande niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen met meer dan twintig parkeerplaatsen zijn ten laatste op 1 januari 2025 uitgerust met een door de Vlaamse Regering bepaald minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen. De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan deze eis.

§3. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen op de verplichtingen, vermeld in §1 en §2.

§4. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de onderdelen van de elektrische installatie, zoals de oplaadpunten, leidingen, goten, aansluiting en hoofdschakel- en verdeelbord, moeten voldoen.".

Art. 33. In artikel 13.1.2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden tussen het woord "marktpartij" en de zinsnede "warmte- of koudeneteigenaar" de woorden "of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren," ingevoegd;

2° in paragraaf 2, tweede lid, wordt tussen de woorden "iedere marktpartij" en de woorden "warmte- of koudeneteigenaar" de zinsnede ", of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren," ingevoegd;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de woorden "De marktpartij" en de zinsnede "warmte- of koudeneteigenaar" de zinsnede "of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren" ingevoegd.

Art. 34. In artikel 13.4.5, §5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 maart 2014 en 17 februari 2017, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Als de aangifteplichtige bij het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, in gebreke blijft, legt het Vlaams Energieagentschap de aangifteplichtige een administratieve geldboete op. Die administratieve geldboete bedraagt 1000 euro voor elke EPB-aangifte die niet of te laat is ingediend, vermeerderd met 1 euro per kubieke meter nieuw gecreëerd beschermd volume of bij renovatie of functiewijziging nieuw gecreëerd beschermd volume. Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarin de betreffende verplichting moet worden nageleefd. De maximale boete bedraagt 10.000 euro per EPB-aangifte die niet of te laat is ingediend.".

Art. 35. In artikel 13.4.10, §3/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2011 en gewijzigd bij de decreten van 14 maart 2014 en 27 november 2015, worden tussen het woord "kengetal" en de zinsnede "het vermelde adres van het gebouw" telkens de zinsnede ", het label," ingevoegd.

Art. 36. In titel XIII, hoofdstuk IV van hetzelfde decreet wordt een afdeling VI toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling VI. Administratieve sanctie wegens niet-naleving van de eisen bij elektromobiliteit".

Art. 37. In titel XIII, hoofdstuk IV, afdeling VI van hetzelfde decreet, ingevoegd bij artikel 36, wordt een artikel 13.4.12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 13.4.12. §1. Wanneer het Vlaams Energieagentschap vaststelt dat niet aan de verplichtingen vastgesteld door of krachtens artikel 11/1.1.1 is voldaan, kan het Vlaams Energieagentschap aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het halen van die verplichting een administratieve geldboete opleggen van:
1° 2000 euro per ontbrekend oplaadpunt voor elektrische voertuigen;
2° 1000 euro per parkeerplaats wanneer niet werd voorzien in infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken.

§ 2. Het opleggen van de administratieve boete wordt aan de betrokkene meegedeeld in een met redenen omklede aangetekende brief, met verwijzing naar de bepalingen die van toepassing zijn en de hoogte van de administratieve boete.

§ 3. Na de ontvangst van de kennisgeving, vermeld in paragraaf 2, moet de administratieve geldboete binnen zestig kalenderdagen betaald worden. Het Vlaams Energieagentschap kan uitstel van betaling verlenen voor een door haar bepaalde termijn.

§ 4. Als de betrokkene nalaat de administratieve geldboete binnen de in paragraaf 3 bepaalde termijn te betalen, wordt de geldboete bij dwangbevel ingevorderd.

Het dwangbevel wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door een ambtenaar die daartoe door de Vlaamse Regering wordt aangewezen. Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot met bevel tot betaling of bij aangetekende brief.

§ 5. Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

§ 6. De vordering tot betaling van de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden die bepaald is bij artikel 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.”.

Art. 38. Artikel 17 en artikel 18 treden in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Artikel 30, 1° treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en die niet eerder kan zijn dan de datum dat een protocol wordt afgesloten tussen het Vlaams Energieagentschap en de kredietgevers, vermeld in artikel I.9, 34° van het Wetboek van Economisch Recht.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 67.568/3
van 8 juli 2020

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009’

Op 8 juni 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest 'tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 30 juni 2020. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 8 juli 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest bevat uiteenlopende aanpassingen van het decreet van 8 mei 2009 'houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid' (hierna: het Energiedecreet van 8 mei 2009).

VORMVEREISTEN

3.1. De artikelen 25 en 30 van het voorontwerp bevatten bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens regelen.

Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)' (hierna: AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

3.2. Over het voorontwerp is het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) ingewonnen, maar niet het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

3.3. In advies 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017,[2] heeft de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving uiteengezet dat noch de AVG,[3] noch de bevoegdheidsverdelende regels eraan in de weg staan dat in eenzelfde lidstaat meerdere toezichthoudende autoriteiten worden opgericht. In dat advies wordt gesteld dat de gemeenschappen en gewesten autoriteiten kunnen oprichten die toezicht houden op de naleving van de 'specifieke' regels die de deelstaten ter uitvoering van de AVG hebben vastgesteld inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van activiteiten die

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

[2] *Parl.St*. Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 103-132.

[3] Zie immers artikel 51, lid 1, van de AVG.

onder hun bevoegdheid vallen.[4] Het verlenen van de bevoegdheid aan die autoriteiten om adviezen te geven, teneinde te voldoen aan de verplichting die voortvloeit uit de in opmerking 3.1 aangehaalde verordeningsbepalingen, hoort daar ook onder.

Zoals echter eveneens in het voormelde advies is uiteengezet, is het de Gegevensbeschermingsautoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de 'algemene' regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de AVG heeft vastgesteld.[5] Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting.

In dit geval rijst in het bijzonder de vraag of de toegang tot de energieprestatiedatabank en de energieprestatiecertificatendatabank wordt georganiseerd op een wijze die in overeenstemming is met de AVG en de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de AVG heeft vastgesteld.[6]

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.

3.4. Indien de adviesaanvrager van oordeel zou zijn dat het raadplegen van zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als de Vlaamse Toezichtcommissie problematisch zou kunnen zijn, staat het aan hem om een initiatief te nemen om desgevallend een samenwerkingsakkoord te sluiten over de wijze waarop de adviesverplichting die voortvloeit uit de in opmerking 3.1 aangehaalde verordeningsbepalingen door de toezichthoudende autoriteiten van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten kan worden vervuld,[7] op voorwaarde dat hiermee geen uitwisseling, afstand of teruggave van bevoegdheid in hoofde van de betrokken overheden gepaard gaat.

Een dergelijke samenwerking zou overigens ook in het verlengde liggen van de bepalingen van de AVG met betrekking tot de vereiste afstemming zowel tussen de toezichthoudende autoriteiten van verscheidene lidstaten[8] als tussen de toezichthoudende autoriteiten van eenzelfde lidstaat. [9-10]

---

[4] *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 115 (opmerking 7.1).

[5] *Ibid.*, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

[6] Uit advies VTC nr. 2020/11 van 28 april 2020 blijkt dat de Vlaamse Toezichtcommissie het voorontwerp heeft getoetst aan de vigerende federale basisnormen zoals die uit de AVG en artikel 8 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens voortvloeien. Van een toetsing aan specifieke regels van het Vlaamse Gewest is geen sprake.

[7] Zie in dat verband ook de meer algemene suggestie in advies 61.267/2/AV, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 115-116 (opmerking 8).

[8] Zie de artikelen 60 tot 67 van de AVG.

[9] Zie artikel 51, leden 1 tot 3, van de AVG.

[10] Zie adv.RvS 66.033/1/AV van 3 juni 2019 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2019 'tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling, wat betreft de invoering van een registratieverplichting voor sportmakelaars', opmerkingen 5.1 tot 5.4.

4. Artikel 18 van het voorontwerp strekt tot de uitbreiding van het toepassingsgebied van de steunregeling die het voorwerp is van het geldende artikel 7.1.10, § 3/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Die paragraaf wordt opgeheven (artikel 17 van het voorontwerp), en de meer uitgebreide regeling wordt ondergebracht in een nieuw artikel 7.1.11/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (artikel 18 van het voorontwerp). De geldende steunregeling is door de Europese Commissie verenigbaar verklaard met de interne markt.[11] De ontworpen uitbreiding dient normaal te worden aangemeld bij de Europese Commissie overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

In dit geval gaan de stellers van het voorontwerp er echter van uit dat ze gebruik kunnen maken van de door de Europese Commissie in de oorspronkelijke beslissing aangegeven marge om de regeling uit te breiden tot warmtekrachtcertificaten. De oorspronkelijk aangemelde maatregel had, wat de toepassing van de zogenaamde 'supercap' betreft, enkel betrekking op groenestroomcertificaten, maar de Commissie heeft zich terloops ook uitgesproken over mogelijke ruimere maatregelen. Formeel heeft de beslissing van de Commissie evenwel slechts betrekking op de maatregel zoals die door het Vlaamse Gewest was aangemeld, dus zonder de uitbreiding ervan bij dit voorontwerp.

Gelet op de verwoording van het besluit SA.52367 (2019/NN) van 16 september 2019 is het aannemelijk dat de Commissie geen bezwaar zal hebben tegen de ontworpen uitbreiding, maar zekerheidshalve is het toch aangewezen om bij de Commissie te polsen of zonder meer mag worden afgezien van de aanmelding van het voorontwerp.

ALGEMENE OPMERKINGEN

5. Bij de adviesaanvraag zijn uitstekende concordantietabellen gevoegd.

Uit die tabellen blijkt dat met het voorontwerp een getrouwe omzetting wordt beoogd van bepaalde onderdelen van richtlijn (EU) 2018/844[12]. Er blijkt echter ook uit dat sommige bepalingen van die richtlijn nog zullen moeten worden omgezet door middel van andere instrumenten.

Ook de omzetting van richtlijn (EU) 2018/2002[13] is slechts heel partieel.

Dat het om de *gedeeltelijke* omzetting van de voormelde richtlijnen gaat, kan worden vermeld in een nieuw toe te voegen artikel van het voorontwerp (zie ook opmerking 8).[14]

---

[11] Besluit SA.52367 (2019/NN) van 16 september 2019 – Belgium, *Cap on the gross value added for funding of support of electricity from renewable sources for electricity-intensive users*, C(2019) 6744 final, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/201941/280741_2099601_102_2.pdf.

[12] Richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 'tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie'.

[13] Richtlijn (EU) 2018/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 'houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie'.

6. Met het voorontwerp wordt niet alleen voorzien in de invoeging van een punt 70°/2 met een definitie van ‘intermediair bij de aankoop van energie’ in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (artikel 3, 4°, van het voorontwerp), maar ook in een wijziging van de definitie van ‘marktpartij’ in artikel 1.1.3, 81°, van hetzelfde decreet, waardoor een intermediair bij de aankoop van energie ook als een marktpartij te beschouwen is (artikel 3, 5°, van het voorontwerp). Het gevolg daarvan zal zijn dat alle regels voor marktpartijen ook van toepassing worden op de intermediairs bij de aankoop van energie.

In dat verband zullen de stellers van het voorontwerp zich ervan moeten vergewissen of de intermediairs bij de aankoop van energie niet ook uitdrukkelijk moeten worden vermeld in de onverenigbaarheidsregels vervat in de artikelen 3.1.7, § 1, eerste lid, 1°, en 3.1.12/1, 1°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. In die bepalingen wordt verwezen naar de meeste, doch niet alle[15] marktpartijen, en in de artikelen 3.1.7, § 1, eerste lid, 2°, en 3.1.12/1, 2°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt ook nog eens naar de voorgaande punten verwezen. Enkel indien de intermediairs bij de aankoop van energie uitdrukkelijk worden vermeld in de artikelen 3.1.7, § 1, eerste lid, 1°, en 3.1.12/1, 1°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zal die verwijzing in de artikelen 3.1.7, § 1, eerste lid, 2°, en 3.1.12/1, 2°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 naar “een neteigenaar of marktpartij, vermeld in punt 1°” ook op hen betrekking hebben.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Voorafgaande opmerkingen

7. De indeling van het voorontwerp in twee hoofdstukken biedt geen meerwaarde. Er kan dan ook beter van worden afgezien.

8. Vooraan in het voorontwerp zou een artikel kunnen worden ingevoegd waarin wordt verduidelijkt dat ermee een gedeeltelijke omzetting van de richtlijnen (EU) 2018/844 en (EU) 2018/2002 wordt beoogd. Dat artikel kan als volgt luiden:

“Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie en in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie.”

[14] Artikel 3, lid 1, tweede alinea, van richtlijn 2018/844 en artikel 2, lid 1, vierde alinea, van richtlijn 2018/2002 verplichten daartoe.

[15] Zo ontbreken de tussenpersonen. Vraag is bijgevolg of de intermediair bij de aankoop van energie gelijk kan worden gesteld met een tussenpersoon.

Artikel 3

9. Artikel 3 van het voorontwerp strekt tot het wijzigen van verschillende punten van artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Er dient echter over te worden gewaakt dat bij elk punt het correcte nummer wordt vermeld. Bij wijze van voorbeeld kan op het volgende worden gewezen:

- in artikel 3, 1°, van het voorontwerp moet worden geschreven "punt *47/1°*" (niet: punt 47°/1);[16]

- in artikel 3, 2°, van het voorontwerp moet worden geschreven "artikel 1.1.3, *113*/1/*1°*" (niet: artikel 1.1.3, 113°/1/1).[17]

Artikel 9

10. Artikel 9 van het voorontwerp strekt tot het invoegen in het Energiedecreet van 8 mei 2009 van een artikel 4.1.16/1, waarin wordt bepaald dat de aardgasdistributienetbeheerder bij nieuwe grote verkavelingen en bij grote appartementsgebouwen (waarvan de vergunning is aangevraagd na 31 december 2020) alleen nog mag voorzien in een aansluiting op het aardgasdistributienet in geval van collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming. In de ontworpen bepaling wordt vermeld dat het gaat om een afwijking "van artikel 4.1.13, artikel 4.1.15, en artikel 4.1.16" van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Artikel 4.1.13 bepaalt een maximumprijs die voor een aansluiting mag worden aangerekend, terwijl uit artikel 4.1.16 volgt dat bij netuitbreiding of netversterking met het oog op een aansluiting, het rendabele deel van de kosten voor de aanleg op het openbaar domein van de verbinding in beginsel ten laste is van de aardgasdistributienetbeheerder. Dat het gaat om een afwijking van artikel 4.1.15 waarin wordt bepaald in welke de gevallen een huishoudelijke afnemer het recht heeft op een aardgasaansluiting is evident, maar het is daarentegen onduidelijk in welke zin de nieuwe bepaling afwijkt van de artikelen 4.1.13 en 4.1.16. Ter wille van de rechtszekerheid dient dit te worden verduidelijkt.

Artikel 20

11. In de inleidende zin van artikel 20 van het voorontwerp dient te worden geschreven: "In titel VIII, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet …".

[16] Zie artikel 2, 2°, van het decreet van 14 maart 2014 'houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen'.

[17] Zie artikel 3, 9°, van het decreet van 14 maart 2014 'houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong'.

Artikel 29

12. Artikel 29 van het voorontwerp strekt ertoe om een paragraaf 4 toe te voegen aan artikel 11.2.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat thans alleen verplichtingen formuleert *voor de verkoper of verhuurder* om energieprestatiecertificaten ter beschikking te stellen van de koper of huurder. De nieuwe paragraaf is van een heel ander kaliber, want op basis ervan zal de Vlaamse Regering *verplichtingen aan de verwerver* kunnen opleggen om binnen een bepaalde periode na de aankoop van het onroerend goed energetische renovaties uit te voeren.

12.1. Gelet op het feit dat de ontworpen paragraaf een totaal verschillende draagwijdte heeft, wordt die bepaling beter in een apart artikel opgenomen.

12.2. Het voorontwerp blijkt niet te voorzien in een sanctiemogelijkheid. Artikel 13.4.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt de administratieve sancties wegens overtreding of niet-naleving van de verplichtingen betreffende energieprestatiecertificaten, maar wordt niet aangevuld met een verwijzing naar (het ontworpen) artikel 11.2.2, § 4, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De uitwerking van de regeling wordt grotendeels aan de Vlaamse Regering overgelaten, maar zonder een gedegen rechtsgrond zullen sancties later niet bij besluit kunnen worden opgelegd.

Daarover om uitleg verzocht, liet de gemachtigde het volgende weten:

> "Er is momenteel inderdaad in het ontwerpdecreet of in de bestaande bepalingen uit het Energiedecreet momenteel geen specifieke sanctie voorzien aangaande het volledig niet nakomen van deze verplichting (= stilzitten eigenaar). Worden de verplichtingen wel uitgevoerd maar dit op een 'gebrekkige wijze' dan zijn de sanctiemogelijkheden uit artikel 13.4.6 en artikel 13.4.9 van het Energiedecreet van toepassing."

De sanctiemogelijkheden waarnaar de gemachtigde verwijst gelden slechts in welbepaalde gevallen: artikel 13.4.6 slaat op het geval dat uit de EPB-aangifte blijkt dat aan bepaalde EPB-eisen niet werden voldaan, terwijl artikel 13.4.9 betrekking heeft op het geval dat de aangifteplichtige bij de uitvoering van de werken, handelingen of wijzigingen bepaalde EPB-eisen niet naleeft.

De stellers zullen het voorontwerp in het licht hiervan moeten herbekijken.

12.3. Ten gronde moet worden vastgesteld dat de ontworpen regeling een potentieel ingrijpende beperking van het eigendomsrecht[18] kan inhouden, zowel van de verwerver (die tot belangrijke investeringen kan worden verplicht) als van de vervreemder (die de vraag en de waarde zal zien afnemen van een pand waaraan de verplichting tot renovatie is verbonden). De inmenging in het recht op het ongestoord genot van de eigendom is enkel verenigbaar met dat grondrecht indien ze een redelijk verband van evenredigheid heeft tot het nagestreefde doel, dit wil zeggen indien ze het billijke evenwicht tussen de vereisten van het algemeen belang en die van de bescherming van dat recht niet verbreekt.[19] De proportionaliteit van die maatregelen zal

[18] Artikel 1 van het eerste protocol bij het Europees Verdrag over de rechten van de mens en artikel 16 van de Grondwet.

[19] GwH 17 juli 2014, nr. 106/2014, B.13.2; GwH 6 februari 2020, nr. 13/2020, B.9.3.

echter pas kunnen worden beoordeeld op het ogenblik dat de Vlaamse Regering effectief verplichtingen oplegt.

12.4. Gelet op het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie rijst de vraag of de regeling kan worden beperkt tot de "notariële overdracht in volle eigendom".

De gemachtigde verklaarde in dit verband het volgende:

> "Er werd conform het Vlaams Regeerakkoord gekozen om de verplichting enkel bij een notariële overdracht in volle eigendom te leggen. De erfpachter en de opstalhouder beschikken inderdaad over verregaande contractueel vastgestelde zakelijke rechten op het gebruik van het onroerend goed, maar zij beschikken niet over de volle eigendom. Zij kunnen overigens door de opstalovereenkomst of erfpachtovereenkomst ook contractueel beperkt zijn in de draagwijdte van dat zakelijk beschikkingsrecht, waardoor zij mogelijks niet noodzakelijk aan deze verplichtingen kunnen voldoen. Het is echter niet de bedoeling om met deze bepaling als een 'fait du prince' in te breken op dergelijke contractuele verplichtingen. Een dergelijke beperking van de handelsvrijheid is vis-a-vis de nieuwe volle eigenaar normaal gezien geen probleem."

Daaruit blijkt dat wel een objectief onderscheid wordt gehanteerd, maar het is zeer de vraag of dit onderscheid pertinent is. Het is niet duidelijk waarom de regeling bijvoorbeeld niet geldt ingeval van de overdracht van een recht van erfpacht of opstal, omdat dit ook langdurige rechten op niet-residentiële gebouwen impliceert of kan impliceren. Zoals de regeling is opgevat, worden overigens ook gesplitste verkopen om de verplichting te ontwijken niet onmogelijk gemaakt.

Voor zover de inmenging in het grondrecht aanvaardbaar is (zie opmerking 12.3), zullen de stellers van het voorontwerp dus moeten nagaan of de regeling niet moet worden uitgebreid tot andere gevallen van overdracht of tot andere zakelijke rechten.

12.5. Ten slotte moet in de ontworpen bepaling worden verduidelijkt op wie de verplichtingen rusten. Daarover om uitleg verzocht, antwoordde de gemachtigde dat het gaat om een verplichting in hoofde van de "verkoper" (lees: verwerver), wat uitdrukkelijk in de bepaling dient te worden vermeld.

De stellers dienen echter ook te onderzoeken of niet moet worden voorzien in een regeling in geval van vererving of een doorverkoop tijdens de in het ontworpen artikel bedoelde termijn.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS Jo BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie en in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Art. 3. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 februari 2014, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;".

Art. 4. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 47/1° wordt de zinsnede ", waarbij een zorgwoning niet wordt beschouwd als een aparte wooneenheid" toegevoegd;

2° in punt 56° wordt de zinsnede "voor de toepassing van titels X en XI en artikel 13.4.5 tot en met 13.4.10" vervangen door de zinsnede "voor de toepassing van titels IV/1, X en XI en artikel 1.1.3, 113/1/1°, en artikel 13.4.5 tot en met 13.4.10";

3° punt 56°/1, ingevoegd bij het decreet van 8 juli 2011, wordt vernummerd tot punt 56°/1/1;

4° er wordt een punt 70°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"70°/2 intermediair bij de aankoop van energie: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon, anders dan een leverancier, die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is bij het analyseren van contracten, bij het uitvoeren van prijsvergelijkingen waarbij al dan niet van contract kan worden veranderd, bij het samenbrengen van leveranciers en eindafnemers, bij het organiseren van groepsaankopen, bij het toewijzen van energieleveringen aan leveranciers en/of bij het sluiten van energiecontracten voor eindafnemers;";

5° in punt 81° wordt tussen het woord "tussenpersoon" en de zinsnede ", bevrachter" de zinsnede ", intermediair bij de aankoop van energie" ingevoegd;

6° punt 112° wordt vervangen door wat volgt:

"112° richtlijn 2010/31/EU: richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;";

7° punt 113°/1/1, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de energieprestaties van gebouwen, wordt vernummerd tot punt 113°/1;

8° in punt 113/1/1°, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, worden tussen de woorden "vanuit een centrale" en het woord "productie-installatie" de woorden "of decentrale" ingevoegd;

9° voor het bestaande punt 115°/1/1, dat punt 115°/1/2 wordt, wordt een nieuw punt 115°/1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"115°/1/1 systeem voor gebouwautomatisering en -controle: een systeem dat alle producten, software en technische diensten omvat die het energie-efficiënt, zuinig en veilig functioneren van technische bouwsystemen kunnen ondersteunen door middel van automatische controles en het vergemakkelijken van het handmatig beheer van die technische bouwsystemen;";

10° punt 115/2° wordt vervangen door wat volgt:

"115°/2 technisch bouwsysteem: de technische uitrusting voor, ruimteverwarming, bereiding van sanitair warm water, koeling, ventilatie, verlichting, gebouwautomatisering en -controle, energieopwekking inclusief elektriciteitsopwekking ter plaatse, of een combinatie daarvan, met inbegrip van systemen die gebruikmaken van energie uit hernieuwbare bronnen;";

11° er wordt een punt 140° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"140° zorgwoning: gebouweenheid die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4.1.1, 18°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009;".

Art. 5. In artikel 3.1.3, eerste lid, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 4°, k), worden tussen de woorden "activiteiten inzake databeheer" en de woorden "door de netbeheerder" de woorden "op het distributienet" ingevoegd;

2° in punt 4°, l), worden tussen de woorden "activiteiten inzake databeheer" en de zinsnede ", met inbegrip van de resultaten van de vijfjaarlijkse evaluatie" de woorden "op het distributienet" ingevoegd;

3° aan punt 5° wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"e) het uitvoeren van studies en onderzoeken en het geven van adviezen over de activiteiten van de intermediairen bij de aankoop van energie die werken in het Vlaamse Gewest, op verzoek van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de minister;".

Art. 6. In artikel 3.1.4, §2, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 8° worden de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" toegevoegd;

2° in punt 11° worden tussen de woorden "elektriciteits- en gasmarkt" en de zinsnede ", voor zover" de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" ingevoegd.

Art. 7. Aan artikel 3.1.7, §1, 1°, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 juli 2011 en gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017, wordt de zinsnede ", of een intermediair bij de aankoop van energie" toegevoegd.

Art. 8. In artikel 3.1.12 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 november 2016, worden tussen de woorden "elektriciteits- en aardgasmarkt" en de zinsnede ", voor zover" de woorden "of met regulatoren binnen andere netwerksectoren" ingevoegd.

Art. 9. Aan artikel 3.1.12/1, 1°, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 juli 2011 en gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017, wordt de zinsnede ", of een intermediair bij de aankoop van energie" toegevoegd.

Art. 10. Aan artikel 4.1.8/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Met het oog op het aanbieden van energiediensten, vermeld in het tweede lid, kan de netbeheerder en zijn werkmaatschappij samenwerken met het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf voor wat betreft het gezamenlijk ontwikkelen van energieboekhoudingssoftware en het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot het gezamenlijk ontwikkelen van energieboekhoudingssoftware. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan die samenwerking op het vlak van het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen moet voldoen.".

Art. 11. In artikel 4.1.8/2, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 26 april 2019, worden tussen de woorden "de activiteiten inzake databeheer" en de woorden "omvatten volgende taken" de woorden "op het distributienet" ingevoegd.

Art. 12. In titel IV, hoofdstuk I, afdeling V, van hetzelfde decreet, wordt een artikel 4.1.16/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.1.16/1. In afwijking van artikel 4.1.13, artikel 4.1.15, en artikel 4.1.16 kan elke aardgasdistributienetbeheerder bij nieuwe grote verkavelingen, waarvan de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden vanaf 1 januari 2021 is aangevraagd, en bij grote appartementsgebouwen, waarvan de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is aangevraagd vanaf 1 januari 2021, alleen nog voorzien in een aansluiting op het aardgasdistributienet in geval van

collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de grootte van de verkavelingen en de appartementsgebouwen die onder de verplichting, vermeld in het eerste lid, vallen, en over de hernieuwbare energiesystemen die hiervoor in aanmerking komen.".

Art. 13. Aan artikel 4.1.31 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 27 november 2015, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. De VREG heeft de mogelijkheid om de tariefmethodologie gedurende de reguleringsperiode op elk moment en in afwijking van de termijnen, vermeld in paragraaf 1 en 2, op eigen initiatief te wijzigen.".

Art. 14. Aan artikel 4.1.33, §4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "de tariefmethodologie of" worden opgeheven;

2° de woorden "voor de komende jaren van die tariefmethode" worden opgeheven.

Art. 15. In artikel 4.3.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord "intrekt" wordt vervangen door het woord "opheft";

2° de woorden "bepaalt de maximale periode" worden vervangen door de woorden "kan de maximale periode bepalen".

Art. 16. In artikel 4/1.2.2, §3, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid worden tussen de woorden "uitzonderingen bepalen" en de woorden "voor de gevallen" de woorden "voor multifunctionele gebouwen en" ingevoegd;

2° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:
1° warm water voor huishoudelijk gebruik;
2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten, wanneer trappenhuizen en gangen voorzien zijn van radiatoren;
3° de verwarming of koeling van appartementen.".

Art. 17. In artikel 4/1.3.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 10 maart 2017, wordt het tweede punt 3° hernummerd tot 3°/1.

Art. 18. In artikel 5.1.2 van hetzelfde decreet, ingevoerd bij het decreet van 24 februari 2017 en gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt tussen het woord "heraansluiting" en de zinsnede ", de kosten voor het onrechtmatig verkregen voordeel" de zinsnede ", het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

2° aan het derde lid worden de volgende zinnen toegevoegd:

"Kosten die betrekking hebben op het niet nakomen van de meldingsplicht voor decentrale productie-installaties ≤ 10 kVA zoals vermeld in het aansluitingsreglement zijn pas ten laste van de betreffende netgebruiker vanaf het verstrijken van een termijn van drie maanden na de keuringsdatum van de installatie waarbinnen de vereiste melding niet heeft plaatsgevonden. De netbeheerder of warmte- of koudenetbeheerder of hun gemandateerde vorderen de voormelde kosten en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten rechtstreeks in bij de netgebruiker of de warmte- of koudenetgebruiker.";

3° tussen het derde en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het derde lid, vordert de leverancier het onrechtmatig bekomen voordeel dat werd bekomen ten gevolge van het niet nakomen van de meldingsplicht voor decentrale productie-installaties ≤ 10 kVA zoals vermeld in het aansluitingsreglement terug bij de netgebruiker als de melding heeft plaatsgevonden voor het verstrijken van een termijn van drie maanden na de keuringsdatum van de installatie.".

Art. 19. In artikel 5.1.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 februari 2017 en gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2017 en 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt tussen het woord "terugvordering" en de woorden "en de intresten" de zinsnede ", van het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt tussen de woorden "zal deze kosten" en de woorden "rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker" de zinsnede ", en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten," ingevoegd;

3° in paragraaf 2, tweede lid, worden tussen het woord "terugvordering" en de woorden "en de interesten" de woorden "van het onrechtmatig verkregen voordeel" ingevoegd;

4° in paragraaf 2, tweede lid, wordt tussen de woorden "zal deze kosten" en de zinsnede "rechtstreeks invorderen bij de warmte- of koudenetgebruiker" de zinsnede ", en ook het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten," ingevoegd.

Art. 20. In artikel 7.1.3, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 14 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, worden de woorden "en de toekenning" vervangen door de zinsnede ", de toekenning, inclusief de gevallen van de schorsing en intrekking van de uitgifte ervan,".

Art. 21. In artikel 7.1.10 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt paragraaf 3/1 opgeheven.

Art. 22. In titel VII, hoofdstuk I, afdeling V, onderafdeling III, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 maart 2014, wordt een artikel 7.1.11/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 7.1.11/1. Het op ondernemingsniveau of vestigingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling ontstane kosten wordt beperkt tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Voor ondernemingen of vestigingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20% wordt dit

beperkt tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Dit houdt in dat in afwijking van artikel 7.1.10, §3, en artikel 7.1.11, §2/1, de factor Ev, vermeld in artikel 7.1.10, §2, en artikel 7.1.11, §2, wordt verminderd met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarvan de certificaatplichtige, vermeld in artikel 7.1.10, §1, en artikel 7.1.11, §1, toegangshouder was.

De Vlaamse Regering bepaalt de te volgen procedures, alsmede de modaliteiten en voorwaarden waaraan moet worden voldaan voor het verkrijgen van deze vermindering. De Vlaamse Regering maakt de toepassing van deze paragraaf afhankelijk van het storten van een bijdrage in het Energiefonds in het jaar n-1.

De Vlaamse Regering zorgt met toepassing van het eerste en het tweede lid en alleen als er op het federale niveau een gelijkaardige regeling bestaat, in jaar N voor een verrekening of terugbetaling van een bedrag ter grootte van het door de federale overheid vastgestelde op ondernemingsniveau of vestigingsniveau in het jaar N-1 door die onderneming of vestiging verschuldigde en betaalde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling op federaal niveau ontstane kosten. De Vlaamse Regering stelt in het kader van die verrekening of terugbetaling echter een plafond vast van een percentage van het in het jaar n-1 in totaal verschuldigde bedrag, vermeld in het eerste lid, dat die verrekening of terugbetaling niet mag overschrijden.”.

Art. 23. In titel VIII van hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk I vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk I. Algemene bepalingen”.

Art. 24. In titel VIII, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet wordt een artikel 8.1.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8.1.2. De Vlaamse Regering, de diensten van de Vlaamse overheid, en de lokale besturen koppelen hun financiële steunmaatregelen voor verbeteringen van de energie-efficiëntie in het kader van de renovatie van gebouwen aan de beoogde of verwezenlijkte energiebesparing zoals bepaald op basis van een of meer van de volgende criteria:

1° de energieprestatie van de apparatuur die of het materiaal dat voor de renovatie wordt gebruikt, waarbij de apparatuur of het materiaal dat voor de renovatie is gebruikt, dient te worden geïnstalleerd door een installateur met het desbetreffende niveau van certificering of kwalificatie;
2° standaardwaarden voor de berekening van energiebesparingen in gebouwen;
3° de verwezenlijkte verbetering ten gevolge van de renovatie, door de vóór en na de renovatie afgegeven energieprestatiecertificaten met elkaar te vergelijken;
4° de resultaten van een energieaudit;
5° de resultaten van een andere relevante, transparante en proportionele methode die de verbetering in energieprestatie aantoont.”.

Art. 25. In artikel 8.2.2, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt tussen het tweede en derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.”.

Art. 26. In artikel 8.3.1/1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 februari 2017 en gewijzigd bij het decreet van 16 december 2018, worden tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering kan de modaliteiten voor de leningen bepalen evenals de procedure voor aanvraag en toekenning.

De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 27. In artikel 8.4.2, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 februari 2017 en gewijzigd bij het decreet van 16 december 2018, worden tussen het eerste en tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering kan de modaliteiten voor de leningen bepalen evenals de procedure voor aanvraag en toekenning.

De Vlaamse Regering kan voorwaarden koppelen aan het verkrijgen van een lening, zoals de opmaak van een energieprestatiecertificaat of het behalen van een minimaal energieprestatieniveau.".

Art. 28. In artikel 11.1.6 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 november 2011 en gewijzigd bij het decreet van 14 maart 2014, worden de volgende wijzingen aangebracht:

1° het woord "twee" wordt vervangen door het woord "vijf";

2° de zinsnede "energieverbruik, en" wordt vervangen door de zinsnede "energieverbruik,";

3° de woorden "om de vier jaar" worden opgeheven.

Art. 29. In artikel 11.1.14, §2, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede "dossiers." en het woord "De" de zin "De Vlaamse Regering bepaalt tot welke delen van de EPB-aangifte de eigenaar van het gebouw, die geen aangifteplichtige is, toegang heeft." ingevoegd;

2° het vijfde lid wordt vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het vierde lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiedatabank, al dan niet gekoppeld aan de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden die gegevens mogen worden gebruikt.";

3° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In het kader van monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het Vlaams Energieagentschap de gegevens uit de energieprestatiedatabank koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, bij de netbeheerder of zijn werkmaatschappij. Nadat die gegevens gekoppeld zijn worden die gegevens geanonimiseerd. Ze zijn in geen geval herleidbaar tot een identificeerbare natuurlijke persoon.".

Art. 30. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt een hoofdstuk I/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk I/1. Gebruik van verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen, gebouwautomatisering en -controlesystemen".

Art. 31. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel 30, een artikel 11.1/1.1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11.1/1.1. De Vlaamse Regering kan in het kader van haar beleid over het rationeel energiegebruik en de bevordering van de energieprestaties van gebouwen het gebruik van bepaalde verwarmingsinstallaties, technische installaties en technische bouwsystemen aan eisen of voorwaarden onderwerpen.".

Art. 32. In titel XI van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, wordt in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel 30, een artikel 11.1/1.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11.1/1.2. Niet-residentiële gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW en niet-residentiële gebouwen met airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, hebben uiterlijk op 31 december 2025 gebouwautomatisering en -controlesystemen.

De gebouwautomatisering en -controlesystemen, vermeld in het eerste lid, kunnen ten minste:
1° het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken;
2° de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of de technische installaties, informeren over de mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren;
3° communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor gevallen waar het technisch of economisch niet haalbaar is om gebouwen van gebouwautomatisering en -controlesystemen te voorzien.

De Vlaamse Regering kan voor bepaalde gebouwen die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste en tweede lid, vrijstellingen bepalen met betrekking tot verplichtingen aangaande regelmatige keuringen van:
1° de toegankelijke delen van verwarmingssystemen of van gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW;
2° de toegankelijke delen van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditionings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW.".

Art. 33. In artikel 11.2.3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011, 28 juni 2013 en 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de zin "De netbeheerder of zijn werkmaatschappij heeft in het kader van de uitvoering van de hun door of krachtens dit decreet opgelegde openbaredienstverplichtingen toegang tot de energieprestatiecertificatendatabank." en de zin "De Vlaamse Regering bepaalt nadere voorwaarden betreffende welke gegevens worden vrijgegeven en de wijze waarop deze worden vrijgegeven." de zin "Teneinde hun informerende rol ten volle te kunnen spelen om bij te dragen aan de verbetering van de energiezuinigheid van de woningen hebben kredietgevers als vermeld in artikel I.9, 34°, van het Wetboek van Economisch Recht, in het kader van een kredietaanvraag met onroerende bestemming of voor energiebesparende renovaties toegang tot de gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank van het gebouw waarop de kredietaanvraag slaat." ingevoegd;

2° in paragraaf 3 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het eerste lid kan het Vlaams Energieagentschap in het kader van statistische en wetenschappelijke onderzoeksdoeleinden geanonimiseerde gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank, al dan niet gekoppeld aan de geanonimiseerde gegevens van andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, de netbeheerder of zijn werkmaatschappij, ter beschikking stellen van belanghebbende instanties. Het Vlaams Energieagentschap bepaalt onder welke voorwaarden die gegevens mogen worden gebruikt.";

3° in paragraaf 3 wordt tussen het tweede en derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"In het kader van monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het Vlaams Energieagentschap de gegevens uit de energieprestatiecertificatendatabank koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, bij de netbeheerder of zijn werkmaatschappij. Nadat die gegevens gekoppeld zijn worden die gegevens geanonimiseerd. Ze zijn dan in geen geval herleidbaar tot een identificeerbare natuurlijke persoon.".

Art. 34. Aan titel XI van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk II/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk II/2. Minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen".

Art. 35. In hetzelfde decreet wordt aan titel XI, hoofdstuk II/2, ingevoegd bij artikel 34, een artikel 11.2/2.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11.2/2.1. §1. De Vlaamse Regering kan bepalen dat niet-residentiële gebouwen bij een notariële overdracht in volle eigendom, of bij het vestigen van een opstalrecht of erfpacht op een niet-residentieel gebouw, binnen een gestelde termijn na het verlijden van de authentieke akte aan een minimaal energieprestatieniveau voldoen. De Vlaamse Regering kan hier ook een reeks van aparte eisen, maatregelen en type-renovatiewerken bepalen die daarbij als een minimum binnen die termijn moeten worden uitgevoerd.

De uitvoering van de verplichting, vermeld in het eerste lid, wordt opgelegd aan respectievelijk de eigenaar, de opstalhouder, of de erfpachter. In geval na de verkoop van het niet-residentieel gebouw gedurende de looptijd van deze verplichting die op het gebouw rust:

1° het niet-residentieel gebouw wordt geërfd, dan gaat de verplichting over op de erfgenaam of legataris. De erfgenaam of de legataris moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energieprestatieniveau dat de erflater diende te halen;

2° het niet-residentieel gebouw wordt geschonken of verkocht, of een opstalrecht of erfpacht wordt erop gevestigd, dan gaat de verplichting over op de koper of de ontvanger van de schenking of de erfpachter of opstalhouder. De koper, de ontvanger van de schenking, de erfpachter of de opstalhouder moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energieprestatieniveau dat de verkoper, schenker, erfpachtgever of opstalgever zelf diende te halen. Indien het te behalen minimaal energieprestatieniveau sindsdien werd verstrengd rust bijkomend op de nieuwe eigenaar, erfpachter of de opstalhouder de verplichting om binnen een gestelde termijn na het verlijden van de authentieke akte aan dat verstrengde minimaal energieprestatieniveau te voldoen.

§2. De instrumenterende ambtenaar neemt de verplichting en de daaraan gekoppelde voorwaarden op in de authentieke akte houdende verkoop van of de vestiging van een erfpacht of een opstalrecht op een niet-residentieel gebouw als vermeld in paragraaf 1.”.

Art. 36. In hetzelfde decreet wordt een titel XI/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel XI/1. Elektromobiliteit”.

Art. 37. In hetzelfde decreet wordt aan titel XI/1, ingevoegd bij artikel 36, een artikel 11/1.1.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 11/1.1.1. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de eisen inzake elektromobiliteit waaraan nieuwe gebouwen en parkeergebouwen met meer dan tien parkeerplaatsen en gebouwen en parkeergebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan met meer dan tien parkeerplaatsen moeten voldoen. De eisen inzake elektromobiliteit kunnen bestaan uit het voorzien van:

1° een minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen en eventueel noodzakelijke accessoria;

2° infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken.

Bij het vaststellen van de eisen, vermeld in het eerste lid, wordt minstens een onderscheid gemaakt tussen voor bewoning bestemde gebouwen en niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen. Bij het vaststellen van die eisen kan ook een onderscheid worden gemaakt tussen parkeerterreinen binnen het gebouw en parkeerterreinen naast het gebouw.

De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan de eisen, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de accessoria en infrastructuur, vermeld in het eerste lid.

§2. Alle bestaande niet voor bewoning bestemde gebouwen of parkeergebouwen met meer dan twintig parkeerplaatsen zijn ten laatste op 1 januari 2025 uitgerust met een door de Vlaamse Regering bepaald minimum aantal oplaadpunten voor elektrische voertuigen. De Vlaamse Regering bepaalt wie verantwoordelijk is om te voldoen aan deze eis.

§3. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen op de verplichtingen, vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2.

§4. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de onderdelen van de elektrische installatie, zoals de oplaadpunten, leidingen, goten, aansluiting en hoofdschakel- en verdeelbord, moeten voldoen.".

Art. 38. In artikel 13.1.2 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 november 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden tussen het woord "marktpartij" en de zinsnede ", warmte- of koudeneteigenaar" de woorden "of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren" ingevoegd;

2° in paragraaf 2, tweede lid, wordt tussen de woorden "iedere marktpartij" en de zinsnede ", warmte- of koudeneteigenaar" de woorden "of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren" ingevoegd;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de woorden "De marktpartij" en de zinsnede ", warmte- of koudeneteigenaar" de woorden "of de ondernemingen waarin de netbeheerders of de werkmaatschappij rechtstreeks of onrechtstreeks participeren" ingevoegd.

Art. 39. In artikel 13.4.5, §5, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 maart 2014 en 17 februari 2017, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Als de aangifteplichtige bij het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste lid, in gebreke blijft, legt het Vlaams Energieagentschap de aangifteplichtige een administratieve geldboete op. Die administratieve geldboete bedraagt 1000 euro voor elke EPB-aangifte die niet of te laat is ingediend, vermeerderd met 1 euro per kubieke meter nieuw gecreëerd beschermd volume of bij renovatie of functiewijziging nieuw gecreëerd beschermd volume. Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarin de betreffende verplichting moet worden nageleefd. De maximale boete bedraagt 10.000 euro per EPB-aangifte die niet of te laat is ingediend.".

Art. 40. Aan het opschrift van titel XIII, hoofdstuk III, afdeling III, van hetzelfde decreet worden de woorden "of de verplichtingen aangaande de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen" toegevoegd.

Art. 41. In titel XIII, hoofdstuk III, afdeling III, van hetzelfde decreet wordt een artikel 13.4.9/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 13.4.9/1. §1. Als het Vlaams Energieagentschap vaststelt dat in strijd met artikel 11.2/2.1 de door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen niet werden gerespecteerd, dan kan het Vlaams Energieagentschap aan de natuurlijke persoon of de rechtspersoon op wie de verplichting rust een administratieve geldboete opleggen van 500 euro tot en met 200.000 euro.

Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting alsnog moet worden nageleefd.

Als de natuurlijke persoon of de rechtspersoon bij het verstrijken van de termijn, vermeld in het tweede lid, nog steeds in gebreke blijft, kan het Vlaams Ener-

gieagentschap hem of haar een nieuwe administratieve geldboete opleggen, als bedoeld in het eerste lid. Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting alsnog moet worden nageleefd. Deze procedure wordt herhaald tot aan de op grond van artikel 11.2/2.1 vastgestelde verplichting is voldaan.

§2. De procedure, vermeld in artikel 13.4.8, is van overeenkomstige toepassing.".

Art. 42. In artikel 13.4.10, §3/1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2011 en gewijzigd bij de decreten van 14 maart 2014 en 27 november 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan de zinsnede "het kengetal," worden de woorden "of het label" toegevoegd;

2° aan de zinsnede "of indien het vermelde kengetal," worden de woorden "of label" toegevoegd.

Art. 43. In titel XIII, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet wordt een afdeling VI toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling VI. Administratieve sanctie wegens niet-naleving van de eisen bij elektromobiliteit".

Art. 44. In titel XIII, hoofdstuk IV, afdeling VI, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij artikel 43, wordt een artikel 13.4.12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 13.4.12. §1. Wanneer het Vlaams Energieagentschap vaststelt dat niet aan de verplichtingen vastgesteld door of krachtens artikel 11/1.1.1 is voldaan, kan het Vlaams Energieagentschap aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het halen van die verplichting een administratieve geldboete opleggen van:
1° 2000 euro per ontbrekend oplaadpunt voor elektrische voertuigen;
2° 1000 euro per parkeerplaats wanneer niet werd voorzien in infrastructuur voor leidingen om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken.

§2. Het opleggen van de administratieve boete wordt aan de betrokkene meegedeeld in een met redenen omklede aangetekende brief, met verwijzing naar de bepalingen die van toepassing zijn en de hoogte van de administratieve boete.

§3. Na de ontvangst van de kennisgeving, vermeld in paragraaf 2, moet de administratieve geldboete binnen zestig kalenderdagen betaald worden. Het Vlaams Energieagentschap kan uitstel van betaling verlenen voor een door haar bepaalde termijn.

§4. Als de betrokkene nalaat de administratieve geldboete binnen de in paragraaf 3 bepaalde termijn te betalen, wordt de geldboete bij dwangbevel ingevorderd.

Het dwangbevel wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door een ambtenaar die daartoe door de Vlaamse Regering wordt aangewezen. Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot met bevel tot betaling of bij aangetekende brief.

§5. Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

§6. De vordering tot betaling van de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden die bepaald zijn bij artikel 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 45. Artikel 21 en artikel 22 treden in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Artikel 33, 1°, treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en die niet eerder kan zijn dan de datum waarop een protocol wordt afgesloten tussen het Vlaams Energieagentschap en de kredietgevers, vermeld in artikel I.9, 34°, van het Wetboek van Economisch Recht.

Brussel, 17 juli 2020.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR